

UNISEX – KORUT

LEIKKIÄ SUKUPUOLTEN VÄLISTEN EROJEN RAJALLA

SAVONIA

OPINNÄYTETYÖ - AMMATTIKORKEAKOULUTUTKINTO
KULTTUURIALA

UNISEX – KORUT

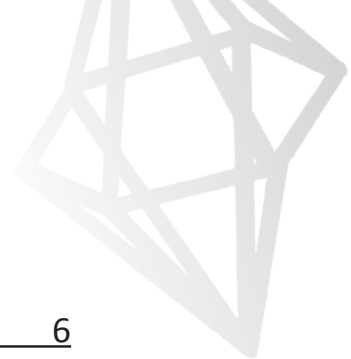
Leikkiä sukupuolten välisten erojen rajalla

Jenni Määttä

Koulutusala Kulttuuriala			
Koulutusohjelma Muotoilun koulutusohjelma			
Työn tekijä(t) Jenni Määttä			
Työn nimi Unisex korut – leikkiä sukupuolten välisten erojen rajalla			
Päiväys	3.5.2013	Sivumäärä/Liitteet	65 / 2
Ohjaaja(t) Risto Nylund			
Toimeksiantaja/Yhteistyökumppani(t) -			
Tiivistelmä			
<p>Opinnäytetyö käsittelee unisex-koristautumista ja sitä kuinka löytää lähtökohtia tuotesuunnittelulle tutustumalla johonkin ilmiöön, kuten unisex. Työssä paneuduttiin miesten ja naisten korujen käyttöön liittyviin yhtäläisyyksiin ja eroihin ja tarkoituksena oli löytää muotoillisia mahdollisuuksia piirteiden yhdistelystä. Tarkoituksena ei ollut löytää absoluuttista totuutta, siitä millainen unisex-koru on, vaan kerätä unisex-ilmiöstä tietoa, jonka pohjalta suunnittelijana ja taitelijana toteuttaa työ. Ideologisenä innoittaja toimi ajatus siitä, että unisex-koruihin voisi liittyä vahvasti tasavertainen ajattelu. Myös halu haastaa itsensä rikkomaan miesten ja naisten koristautumisen rajoja, toimi työn inspiroijana.</p> <p>Työn ensisijaisena tavoitteena oli suunnitella koruja, joiden käytettävyys ei ole sukupuolisidonnaista ja joiden muodot ja funktiot ottavat huomioon sukupuolien väliset erot niin, että sama tuote soveltuisi käytettäväksi sekä miehille että naisille. Idea työhön on lähtenyt syksyllä 2011 Tutkivan toiminnan -kurssilta, jossa tutustuttiin kursityönä Tamara Gongladzesin ja Elisa Mykkäsen kanssa unisex-pukeutumiseen. Kurssilla suunniteltiin ryhmätyönä klassisen pukeutumisen piirteitä mukaileva ekologinen unisex-pienvaatemallisto.</p> <p>Työ jakautuu neljään pääosioon: Kyselyn laatimiseen ja analysointiin, koosteeseen kirja-, media- ja historialähteistä, havainnointiin ja sen tulkitsemiseen sekä suunnittelutyöhön. Suunnittelutyössä pyrittiin kiteyttämään kaikki kerätty tieto. Osana työtä toteutettiin käyttäjäkysely yhteistyössä Kuusamon Koru ja Kello Oy:n kanssa. Kyselyyn osallistui 789 vastaajaa ympäri Suomen. Opinnäytetyön tärkeimpiin tutkimusmenetelmiin kuuluivat kvalitatiivinen, empiirinen ja teoreettinen tutkimusmenetelmä. Unisex-korujen suunnittelussa havainnointi oli suuressa osassa.</p> <p>Tutkimuksen pohjalta syntyi neliosainen No H8-niminen -unisex-korusarja, josta tehtiin tuote- sekä käyttäjäkuvia. Sarjaan kuuluu riipus, rannekoru, sormus sekä kauluskoru.</p>			
Avainsanat Unisex, koru, tuotesuunnittelu, sukupuolten väliset erot, androgyyni, tasa-arvo			

Field of Study Culture			
Degree Programme Degree Programme in Design			
Author(s) Jenni Määttä			
Title of Thesis Unisex jewelry – trifle with gender differences			
Date	3.5.2013	Pages / Appendices	65 / 2
Supervisor(s) Risto Nylund			
Client Organisation /Partners -			
<p>Abstract</p> <p>This thesis looks at unisex-styling and the ways to find basis for product planning by looking at one specific phenomenon, such as unisex. In the work the emphasis was on the similarities of the use of jewelry by men and women and the meaning of this research was to find opportunities to combine these similarities in design. The result was not meant to be the absolute truth about unisex jewelry, rather to collect information about the phenomenon, on the basis of which, as a designer and an artist, it was possible to execute the work. As an ideological inspiration for this work was a thought of equal thinking in unisex jewelry as well as the need to challenge myself to break the molds of male and female jewelry.</p> <p>The primary goal of the work was to design jewelry, whose usability is not gender-bound and which has forms and functions that take the gender differences into consideration in a way that the same product would be suitable for both men and women. The idea of the work emerged in 2011 on the course of Investigating actions, in which we were introduced to unisex dressing by Tamara Gongladzes and Elisa Mykkänen and we designed an ecological unisex clothing collection that followed the classic form of clothing.</p> <p>This work has been divided into four main chapters: Designing and analyzing a survey, compilation of book, media and history sources, observation and analyzing of it as well as design work, in which the goal was to compile the information collected. As part of the work a consumer survey was conducted in cooperation with Kuusamon Koru ja Kello Oy. The survey had 789 participants from all over Finland. The main research methods of this thesis were qualitative, empirical and theoretical methods. Observation was a significant part of the design work.</p> <p>On the basis of this research a four piece No H8 unisex jewelry collection was created. The product and user pictures were taken of the whole collection. The collection includes a pendant, wristlet, ring and collar jewelry.</p>			
Keywords Unisex, jewelry, product design, gender differences, androgynous, equality			

SISÄLLYS

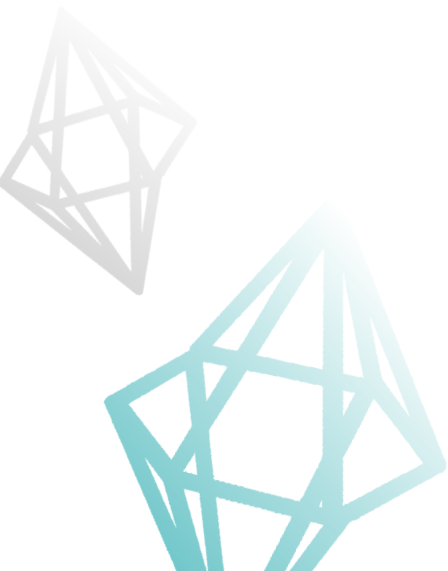

1 JOHDANTO	6
2 TYÖN TAUSTAT	7
2.1 Aihe, pääkysymykset, tavoitteet	7
2.2 Riskit ja ongelmat	8
2.3 Tietopohja ja käytetyt menetelmät	9
2.3.1 Tutkimusmenetelmät	9
2.3.2 Suunnittelutyön menetelmät	11
3 KOHTI UNISEX - KORUA	12
3.1 KYSELY OSANA TUTKIMUSTA	12
3.1.1 Kyselyn laatiminen	12
3.1.2 Kyselyn vastaukset	13
3.1.3 Ajatuksia kyselystä	24
3.2 UNISEX - KASVAVA ILMIÖ?	25
3.2.1 Unisex-ilmiö mediassa	25
3.2.2 Miehet, naiset, unisex	28
3.2.3 Unisex – kuin veteen piirretty viiva	29
3.3 KORUJEN MERKITYKSIÄ, KÄYTTÖHISTORIAA JA SOSIOLOGIAA	31
3.3.1 Ihminen ja koru	32
3.3.2 Statussymbolit ja uskonnolliset korut	33
3.3.3 Nykyaika	33
4 UNISEX - KORUSARJAN SUUNNITTELU	35
4.1 Muoto	37
4.2 Värit ja materiaalit	41
4.3 Korusta sarjaksi	44
4.4 No H8 – unisex korusarja	47
4.4.1 Tuotekuvat	48
4.4.2 Käyttäjäkuvat	50
4.4.3 NO H8 – onnistumisen arviointi	53
5 ARVIOINTI	54
KUVALUETTELO	56
LÄHTEET	63
LIITTEET	
LIITE 1 Käyttäjäkyselylomake	
LIITE 2 Arviointikyselylomake	

1 JOHDANTO

Ihminen on ainut itseään koristava elävä olento ja vuosituhansien saatossa koristautumisen funktio on muuttunut tiheästi ja on saanut eri sävyjä. Tutkijat uskovat, että koristautuminen on aina ollut osa ihmisen käyttäytymistä, ja jo noin 25 000 vuotta sitten esi-isämme halusivat erottua tai näyttää asemaansa koristamalla itseään (Black, J. 1981, 13). Koristautuminen ja korujen käyttö on arkipäiväistynyt ja halu sekä tarve erottua ovat jo osa kulttuuriamme. Samoin kuin pukeutuminen, on koristautuminen tiukasti sidoksissa eri kulttuureihin ja on jo aikojen alusta asti ollut yksi viestinnän keinoista. Nykypäivän koristautuminen sisältää paljon viestejä ja uskomuksia, mutta samalla esimerkiksi miesten ja naisten korujen käyttö erottuu edelleen vahvasti toisistaan. Eri sukupuolten pukeutumisen eroja ja yhtäläisyyksiä on puitu historian saatossa jo paljon, mutta korujen käyttö ei ole samalla tavalla yhtäläistynyt, vaikkakin on yleistynyt (Franck 1997, 3). Opinnäytetyössäni pureudun miesten ja naisten korujen käyttöön liittyviin yhtäläisyyksiin ja eroihin ja pyrin löytämään muotoilullisia mahdollisuuksia piirteiden yhdistelystä.

Työni tarkoituksena ei ole löytää absoluuttista totuutta siitä, millainen on unisex-koru, enkä edes väittää että sellaista tietoa voisi löytää. Mielestäni on lähes mahdotonta suunnitella korua, joka täyttäisi kaikki unisex-korun piirteet, sillä mielipiteitä unisex-korusta on varmasti yhtä paljon kuin on katsojia. Vaikka kokisin suunnitelleeni korun, joka mielestäni on unisex, löytyy aina varmasti vasta-argumentteja. Pyrkimykseni on selvittää unisex-korun mahdollisia piirteitä, mutta lopputulos on enemminkin suunnittelijan taiteellinen vapaus, joka muodostuu kerätyn tiedon pohjalta. Lopputuotoksesta on varmasti yhtä monta mielipidettä kuin on katsojiaakin, mutta pyrin silti pitämään ajatusta unisex-tuotteesta kokoajan suunnitteluani ohjaavana tekijänä. Voisi siis sanoa että tarkoitukseni on löytää lähtökohtia suunnittelutyölle, enkä halua rajata käyttäjäryhmää miehiin tai naisiin, vaan haastaa itseni muotoilijana rikkomään tämän rajan.

2 TYÖN TAUSTAT

Tässä luvussa käyn läpi työni lähtökohdat ja taustat. Lisäksi kerron riskeistä, joita saatan työssäni kohdata, sekä työni toteutuksen kannalta olennaisista menetelmistä ja tietopohjasta.

2.1 Aihe, pääkysymykset, tavoitteet

Mielestäni Suomi on yksi edelläkävijämaista puhuttaessa tasavertaisuudesta. Koen että erityisesti nuoret ovat suvaitsevaisia. Se ei silti tarkoita että tasavertaisuudesta ei olisi aina syytä puhua. Tasavertaisuuteen voi mielestäni puuttua koristautumisen kautta. Muotoilijana koen vahvasti, että unisex-käsitteeseen liittyy myös ajatus tasa-arvosta. *Unisex-liikkeen ideologiaan kuuluu tasa-arvon ja tasavertaisen kohtelun lisäksi myös ajatus siitä, että ihmisen tulee voida ilmaista vapaasti itseään (esimerkiksi käytöksen ja pukeutumisen keinoin) riippumatta sukupuolestaan* (SuomiSanakirja, Unisex. 22.9.2012). Haluaisin unisex-käsitteen lisäksi pystyä koruillani rikkomaan hieman miesten ja naisten korujen käytön rajoja ja eroja, sekä tuoda korulla esiin sanomaa siitä, että jokaisella on vapaus koristautua kuten haluaa.

Opinnäytetyöni ensisijaisena tavoitteenani on suunnitella koruja, joiden käytettävyys ei ole sukupuolisidonnaista ja joiden muodot ja funktiot ottavat huomioon sukupuolien väliset erot, niin että sama tuote soveltuisi käytettäväksi sekä miehille, että naisille. Tuotteiden suunnittelussa aion tutkia miesten ja naisten koristautumista, sekä molempien sukupuolien korujen käyttöä. Pyrin paneutumaan yhtenäisyyksiin ja eroihin joita sukupuolten välisestä korujen käytössä löytyy, sekä tutustumaan miesten ja naisten asusteiden käyttöön ja historiaan. Tiedonhankinnan avulla pyrin löytämään yhteneväisyyksiä eri sukupuolten korujen ja asusteiden käytöstä, ja sitä kautta ammentamaan ideoita omaan suunnittelutyöhöni. Pohdin pitkään opinnäytetyöni aihetta, sillä halusin että siinä yhdistyisi mahdollisimman paljon eri kiinnostukseni kohteet. Idea työhöni on lähtenyt Tutkivan toiminnan kurssilta, jolle osallistuin syksyllä 2011. Jakson aikana syvennyimme Tamara Gongladzesin ja Elisa Mykkäsen kanssa unisex - pukeutumiseen ja suunnitelimme klassisen pukeutumisen piirteitä mukailevan ekologisen unisex - vaatemalliston, josta muutama esimerkki kuvissa 1 - 3. Tutkivan toiminnan kurssilla pääsin jo hiukan kokeilemaan unisex - korun suunnittelua, sillä täydensimme unisex-vaatemallistoa siihen tuotelähtöisesti suunnitellulla korulla, joka oli suunnattu sekä miehille että naisille. Tutkivan toiminnan kurssilla suunnittelemani koru oli kuitenkin ensisijaisesti tarkoitettu sopimaan yhteen vaatemalliston kanssa, eikä sen suunnittelussa niinkään otettu huomioon unisex-piirteitä. Halusin kuitenkin päästä syventymään aiheeseen ja koska kiinnostukseni ei-sukupuolisidonnaisiin tuotteisiin heräsi jakson aikana, haluaisin tuoda samaa ideaa nyt koru-
puolelle (Gongladzes, T., Mykkänen, E., Määttä, J. 2011).

KUVAT 1-3. Kuvia 2011 suunnitellusta unisex-vaatemallistosta sekä koruista. (Gongladzes, T., Mykkänen, E., Määttä, J. 2011, 35.)

Työssäni haluan syventyä tiedonhankinnan kautta syntyvään tuotekehittelyyn ja toivon, että siitä on minulle hyötyä tulevaisuudessa. Lisäksi unisex-korut kiinnostavat minua aiheena, koska unisex-tuotteita on markkinoilla yllättävän vähän verrattuna siihen, kuinka paljon mielestäni tuotteille olisi käyttäjiä. Markkinoilta löytyy jonkin verran esimerkiksi asustekoruja joita myydään unisex-tuotteina, mutta muotokieleltään ne eivät mielestäni eroa jo olemassa olevista miesten tai naisten koruista. Tavoitteenani on suunnitella koru joka ilmeeltään eroaa jo olemassa olevista tuotteista ja jossa muotoilu olisi tärkeämmässä roolissa.

Ennen kaikkea pyrin tekemään työtäni tutkijan ja suunnittelijan roolissa, sillä olen kiinnostunut ottamaan selvää, millaisia unisex-tuotteiden tulisi olla, jotta ne olisivat toimivia ja käytettäviä. Uskon myös, että tulevaisuudessa unisex-tuotteiden käyttö lisääntyy, joten aiheita on mielenkiintoista tutkia nyt, kun vain marginaaliryhmä käyttää unisex-tuotteita. Työlläni en pyri häivyttämään miehen ja naisen koristautumisen eroja tai sanomaan, että eri sukupuolten kuuluisi koristautua samalla tavoin. Enemminkin haluan tutkia, voiko hyvin haastavalle kohderyhmälle suunnattu koru olla kaunis ja käytettävä. Tarkoitukseni on valmistaa suunnitelluista koruista tuotekuvia sekä käyttäjäkuvia.

2.2 Riskit ja ongelmat

Suurimpana riskinä työssäni pidän tietoperustan jäämistä liian suppeaksi. Unisex - ilmiöstä ja -koruista löytyy vielä hyvin vähän tietoa ja varsinkin suomenkieliset kirjallisuudet ovat vähissä. Onneksi tiesin asian jo ennen kuin aloitin työskentelyn ja osasin varautua tietolähteiden puutteeseen. Ongelman ratkaistakseni pyrin hankkimaan tiedon erilaisista lähteistä, vaikkakin joudun varmasti soveltamaan tiedonhankinnassa ja kokoamaan tiedot laajasti, myös eri alojen tietolähteistä. Toinen suuri riski on, että saan työstäni liian vähän objektiivista palautetta, josta voi mielestäni seurata uskottavuusongelmia työlleni. Lisäksi työssäni tiedonhankintakeinona toimii suurilta osin havainnointi, ja pelkonani onkin että havainnoimalla hankittu tieto jää liian suppeaksi. Myös tämän takia objektiivinen palaute työstäni on erittäin tärkeää. Toivon saavani palautetta ohjaajiltani, alan asiantuntijoilta sekä opiskelutovereilta.

Hankaluuksia työlleni voi tuottaa myös työskentely eri paikkakunnalla opinnäytetyön teon ohella. Esimerkiksi palautteen saaminen muilta opiskelijoilta on silloin vaikeaa. Työskentely opinnäytetyön teon kanssa samanaikaisesti ei ole helpoin ratkaisu, mutta uskon selviäväni siitä. Olen laatinut työlleni suhteellisen tiukan aikataulun ja vaikka sen toteuttaminen voikin tuottaa hankaluuksia, se samalla motivoi minua työssäni. Pelkonani on, etten osaa käyttää esimerkiksi 3D -mallinnusohjelmia riittävän hyvin toteuttaakseni työn. Haluan kuitenkin yrittää, sillä ohjelmien käytöstä saan paljon hyödyllistä kokemusta ja haluaisin hallita ohjelmien käytön entistä paremmin.

2.3 Tietopohja ja käytetyt menetelmät

Unisex - aihetta ei ole helppo lähestyä, varsinkaan koristautumisen osalta. Erilaisissa tuotteissa, kuten kelloissa ja hajuvesissä unisex mallit ovat vakiinnuttaneet paikkansa, mutta silti käsite itsessään on monille vieras. Lisäksi aiheesta on olemassa hyvin vähän kirjallista tietoa, varsinkin suomalaisia kirjallisuuslähteitä on niukalti. Kuvio 1 kuvaa kuinka työni jakautuu neljään pääosiin; kyselyn laatiminen ja analysointi, kooste kirja-, historia- ja medialähteistä, havainnointi ja sen tulkitseminen sekä oma suunnittelu työ, jossa pyrin kiteyttämään kaiken keräämäni tiedon. Jäsenän opinnäytetyöni melko perinteisellä tavalla, eli kokoon teoreettisen viitekehyksen alkuun jonka pohjalta luon empirian eli oman työni. Vaikka tällaisessa jaottelussa on usein ongelmana, että empiria osuudessa joudutaan usein viittaamaan työn teoriaosaan, ja kertaamaan jo esille tulleita asioita, uskon silti että jaottelu on paras mahdollinen ja tekee työstäni selkeän (Kananen, J. 2010, 44).

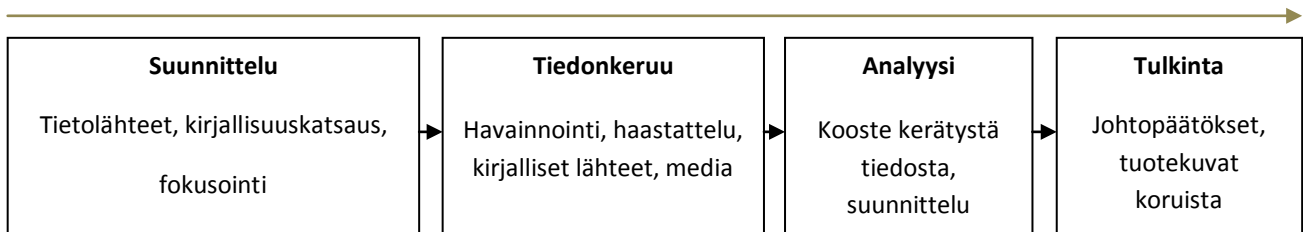

2.3.1 Tutkimusmenetelmät

Kvalitatiivinen, eli laadullinen tutkimusmenetelmä sopii hyvin työhöni, sillä unisex-ilmioistä on entuudestaan olemassa hyvin vähän tutkimustietoa. Kvalitatiivinen tutkimus tarjoaa välineitä joilla pystyn lähestymään ja ymmärtämään ilmiötä etistä paremmin. Esimerkiksi havainnointi sopii erittäin hyvin osaksi laadullista tutkimusta (Kananen, J. 2010, 51). Havainnointi nousee suureksi osaksi työtäni, sillä sen avulla pyrin löytämään lähtökohtia ja ideoita suunnittelutyöl-

leni. Havainnoinnilla tarkoitan esimerkiksi erilaisten mielikuvakarttojen rakentamista, joista pystyn ammentamaan ideoita ja käsitys ilmiöstä selventyy. Mielikuvakartoissa pystyn havainnoimaan muun muassa jo olemassa olevia unisex-tuotteista, muotoja, värejä ja struktuureja, joiden pohjalta pyrin löytämään ideoita koruluonnoksiini. Toivon, että laadullisen tutkimuksen avulla saan syvemmän ja kokonaisvaltaisemman kuvan unisex-ilmiöstä, ja että ymmärrän paremmin ilmiön tarkoituksia ja merkityksiä (Jyväskylän Yliopisto, Laadullinen tutkimus. 29.10.2012). Kuviossa 2 havainnollista laadullisen tutkimuksen käyttöä työssäni.

LAADULLINEN TUTKIMUS

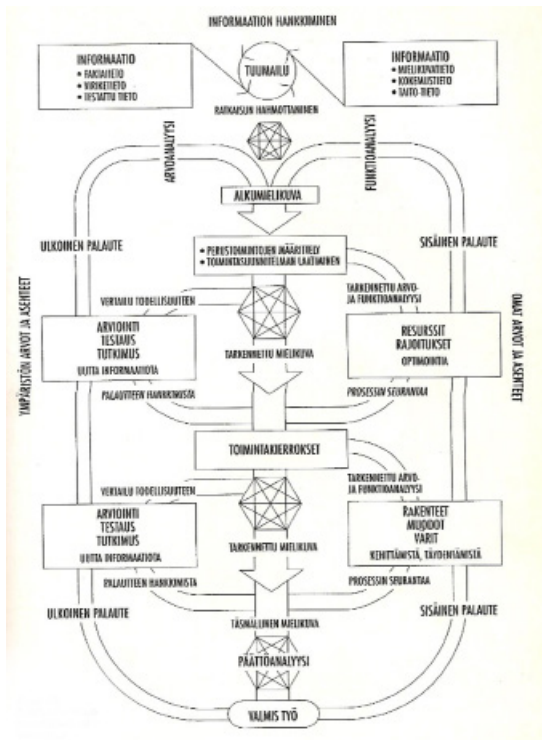
KUVIO 2: Kvalitatiivisen tutkimuksen prosessikaavio (Mukaillen Kananen, J. 2009, 101)

Tutkimukseeni kuuluvat olennaisena osana myös kyselyt. Kyselyjen pääpaino on saada lisää tietoa siitä, kuinka käyttäjät suhtautuvat unisex-koruihin, sekä lähtökohtia omalle suunnittelutyölle. Toivon haastatteluilla saavani työstäni tarpeeksi objektiivista palautetta, jotta työn uskottavuus ei kärsi.

Kvalitatiivisen tutkimuksen lisäksi yhtenä tärkeänä tutkimusmenetelmänä pidän empiiristä tutkimusta, jossa tutkimukseni perustuu kohteen havainnointiin, mittaamiseen ja kokemukseen tutkimuskohteesta (Jyväskylän Yliopisto, Empiirinen tutkimus. 29.10.2012). Osana tiedonhankintaa käytän myös teoreettista tutkimusmenetelmää esimerkiksi rakentamalla unisex - käsitteestä mielikuvia jotka auttavat hahmottamaan tutkittavaa käsitettä. Teoreettisessa tutkimuksessa tutkimuksen kohde ei ole välittömän havainnoinnin kohde, vaan työtä lähestytään ajatusrakennelmien kautta olemassa olevan kirjallisuuden avulla, ja työstä pyritään hahmottamaan rakenteita, käsitteellisiä malleja ja selityksiä (Helsingin Yliopisto, Tutkimusmenetelmät ja tutkimusaineistot 29.10.2012).

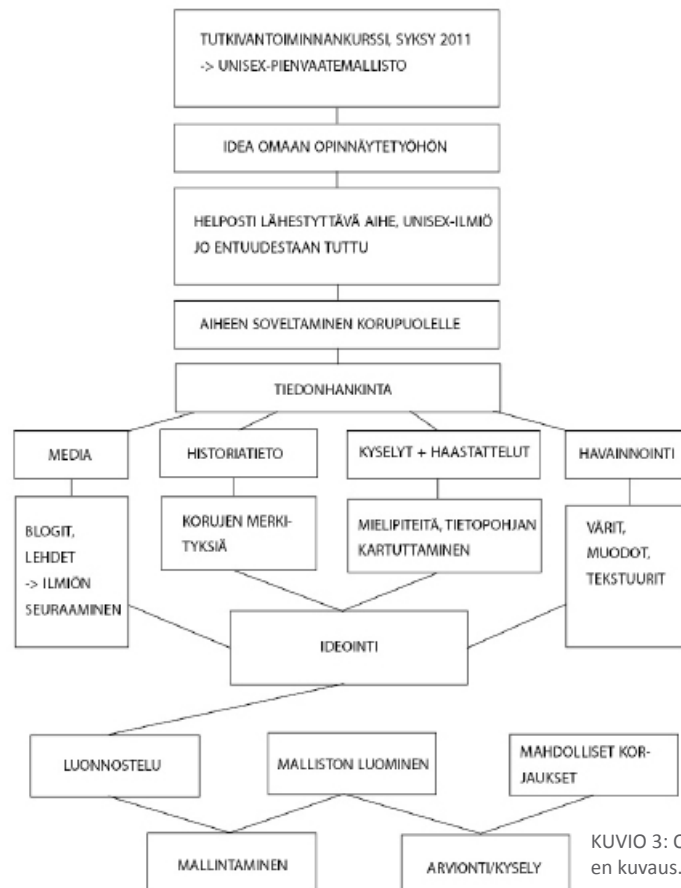
Kirjalähteistä pyrin löytämään historiallista tietoa, esimerkiksi merkityksiä korujen käytön historiasta, miesten ja naisten eroista ja samankaltaisuuksista. Tarkoitukseni ei ole niinkään tutustua korujen historialliseen kehitykseen tai suuntauksiin, vaan etsimällä korujen merkityksiä eri aikakausilla eri sukupuolille, toivon löytäväni suunnittelulle lähtökohtia. Lisäksi pyrin seuraamaan medioita ja niissä esiintyviä ilmiöitä jotka voisivat liittyä unisex - tuotteisiin, esimerkiksi blokeja ja lehtiä.

2.3.2 Suunnittelutyön menetelmät

KUVA 4: Teoreettinen malli suunnittelu- ja valmistusprosessista. (Anttila 1992, 111.)

Christopher Fraylingin teorian mukaan muotoilun tutkimuksen voi jakaa kolmeen pääpiirteeseen: Muotoiluun kohdistuva (research design), muotoilua palveleva (for design) ja muotoilun kautta (through design) (Kettunen, I. 2001, 111). Suunnittelutyöskentelyssäni lähimpänä näistä on muotoilun kautta toimiva tutkimus. Työskentelyssäni pyrin rinnakkain käyttämään kirjallista tutkimusta sekä taiteellista ja produktiivista tekemistä. Suunnittelussani pyrin luovaan ideointiin jossa uusille ajatuksille annetaan tilaa ja niitä parannellaan palautteen avulla. Suunnittelutavassa syntyneitä ideoita pyritään parantamaan kierros kierrokselta, ilman että syntyneet ideat ja työskentely menisivät hukkaan. Anttila on kuvannut kyseistä suunnittelumallia teoreettisesti kuvassa 4 (Anttila 1992, 110). Anttilan luoma suunnittelumalli toimi pohjana kuvatessani omaa työskentelyäni teoreettisesti kuviossa 3.

KUVIO 3: Opinnäytetyö projektini teoreettinen kuvaus. Jenni Määttä 2012.

3 KOHTI UNISEX - KORUA

Lähestyn unisex-korun suunnittelua ensin teoreettisen viitekehyksen avulla. Viitekehysteoriaksi koostuu unisex-koruihin liittyvästä kyselystä, teoria-, media- ja kirjakoosteesta sekä havainnointityöstä. Käsitellen ensimmäisenä kyselyä, joka mielestäni luo valtaosan työni pohjasta ja johon viittaa usein pitkin työtäni.

3.1 KYSELY OSANA TUTKIMUSTA

Jo opinnäytetyön teon alkuvaiheessa minulle oli selvää, että haluan toteuttaa ennen unisex - korumalliston suunnittelua ainakin käyttäjäkyselyn, jotta saan objektiivisia lähtökohtia työleni. Ensimmäisenä ideanani oli kokeilla saada käyttäjiltä palautetta laittamalla kysely Internetiin erilaisille keskustelupalstoille. Ajatuksena oli kyselyllä saavuttaa erilaisia korukäyttäjiä ja mahdollisimman monenlaisia ihmisiä. Kyselyn tarkoituksena oli pyrkiä keskustelun kautta ammentamaan lähtökohtia suunnittelutyölle. Keskustelupalstojen kautta toteutettu kysely oli kokeileva, sillä minulla ei ollut kokemusta tällaisesta tavasta hankkia käyttäjätietoa, enkä ollut aiemmin kuullut kenenkään tekevän niin. Valitettavasti pian osoittautui, ettei kysely tuottaisi hyödyllisiä vastauksia. Luulen että ihmiset eivät ole motivoituneita vastaamaan kyselyyn, jonka aihe voi tuntua haastavalta.

Seuraava suunnitelmani kyselyn toteuttamiseen oli laatia kirjallinen kysely. Suunnittelin toteuttavani kyselyn Kuusamon Koru ja Kello Oy:ssä, jonne olisin laittanut kyselylomakkeita, sekä laatikon, johon vastaukset olisi palautettu. Kuusamon Korun ja Kellon toimitusjohtaja Vesa Kurvinen kuitenkin ehdotti, että laittaisimme kyselyn yrityksen verkkokaupan, Korukeisari.fi:n sivuille. Kurvinen uskoi, että voisin saada laajasti vastauksia, sillä verkkokaupan asiakaskunta on laajaa ja verkkosivuilla vierailee paljon eri-ikäisiä ihmisiä ympäri Suomen. Olin ehdotuksesta erittäin ilahtunut, sillä verkon kautta toteutettuna esimerkiksi kyselyn vastausten analysointi olisi paljon helpompaa kuin paperivastausten analysointi. Lisäksi Kuusamon Koru ja Kello lahjoitti kyselyyn osallistuneiden kesken arvottavaksi viisi kappaletta JetSet - merkisiä rannekelloja sekä Kalevala Korun Kuusamon Kirves - sarjan hopeiset korvakorut ja kaulakorun.

3.1.1 Kyselyn laatiminen

Kyselyni tavoitteina oli, että saisin kartoitettua laajasti mielipiteitä unisex-korujen tarpeellisuudesta ja kuinka tuttu unisex-käsite ihmisille on. Lisäksi halusin saada tietoa, millaisina ihmiset voisivat mahdolliset unisex-korut nähdä ja esimerkiksi mitkä materiaalit sopisivat unisex-koruun.

Käyttäjäkyselyä tehdessäni päädyin puolistrukturoituun kyselyyn. Strukturoidulla kyselyllä tarkoitetaan kyselyä jossa vastaus vaihtoehdot ovat valmiina ja joista vastaaja valitsee sopivimmat. Kyselyni on puolistrukturoitu koska kyselyssä on mukana kenttiä joihin voi vastata sanallisesti. Vaikka suurimmaksi osaksi strukturoitu haastattelu on haasteellinen laatia, päädyin menetelmään sen nopeuden ja vastausten analysoinnin helppouden vuoksi. Haasteena tämän kaltaisessa kyselyssä on aina jäykkyys ja konservatiivisuus (Tilastokeskus, Haastattelutavat. 29.10.2012). Strukturoitujen kysymysten lisäksi kyselyyn jätettiin paljon vapaita kenttiä, joihin vastaajat saivat kertoa halutessaan tarkemmin mielipiteistään. Jätin sanalliset vastaukset vapaaehtoisiksi, jotta kyselyyn vastaaminen ei tuntuisi liian haastavalta ja ne, jotka halusivat kertoa tarkemmin mielipiteistään, saivat siihen mahdollisuuden. Kysely tehtiin Googlen Drive -ohjelmalla ja se julkaistiin Korukeisarin sivuilla 9.11.2012, mikä oli aikataulun mukaan paljon suunniteltua myöhemmin, mutta olen erittäin iloinen että sain mahdollisuuden toteuttaa kyselyni Korukeisarin kautta. Kysely oli yrityksen sivuilla noin kolme viikkoa. Käyttäjäkyselylomake löytyy kokonaisuudessaan liitteestä 1. Kuvassa 5 kysely Korukeisari.fi:n sivuilla.

13

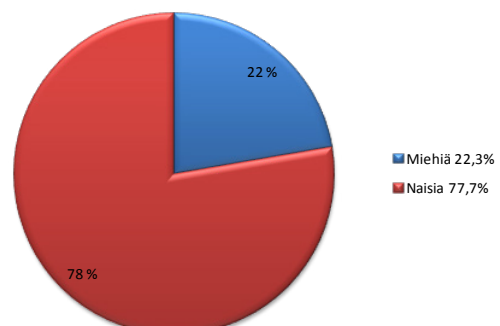

KUVA 5: Kysely Korukeisarin sivuilla 9.11.2012

3.1.2 Kyselyn vastaukset

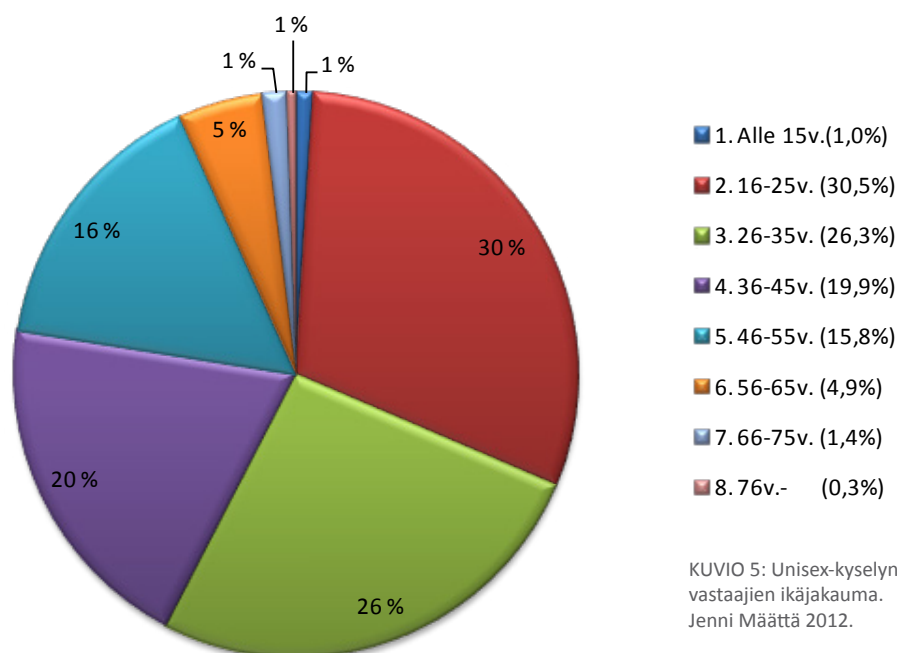
Kyselyyn vastasi yhteensä 789 henkilöä ympäri Suomen, mikä oli paljon enemmän mihin olin varautunut. Siksi kysymysten läpikäyminen vaati paljon aikaa ja työtä, mutta onnekseni Google Drive ohjelmalla sain vastaukset Excel-taulukkoon, josta niiden läpikäyminen helpottui. Kyselyyn osallistuneista suurin osa, eli 77,7% oli naisia. Vastaajista oli miehiä 22,3% (kuvio 4). Vastaajien iät jakautuivat seuraavasti (kuvio5):

SUKUPUOLI

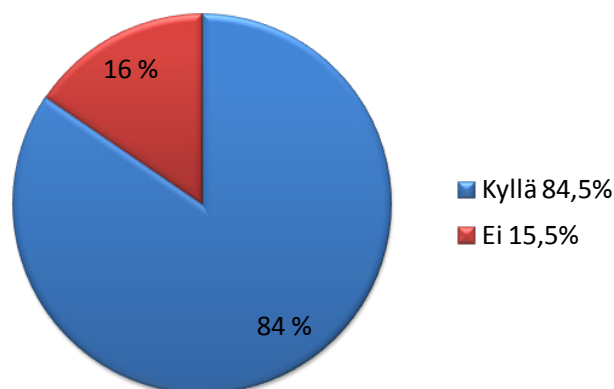
KUVIO 4: Unisex-kyselyn vastaajien sukupuolijakauma. Jenni Määttä 2012.

IKÄJAKAUMA

Kyselyssä oli mielestäni tärkeää selvittää kuinka tunnettu käsite unisex on Suomessa. Tehdessäni opinnäytetyötäni olen muutama kerran joutunut selittämään käsitettä muille, ja pelkäsin josain vaiheessa, että käsite olisi niin tuntematon, että työtä olisi vaikea tehdä. Kysely osoitti, että ainakin suurin osa vastaajista oli aikaisemmin kuullut käsitteestä (kuvio 6). Sain työhöni paljon varmuutta siitä, että suurin osa vastaajista tiesi mitä unisex-tuotteet tarkoittivat. Kyselyssäni

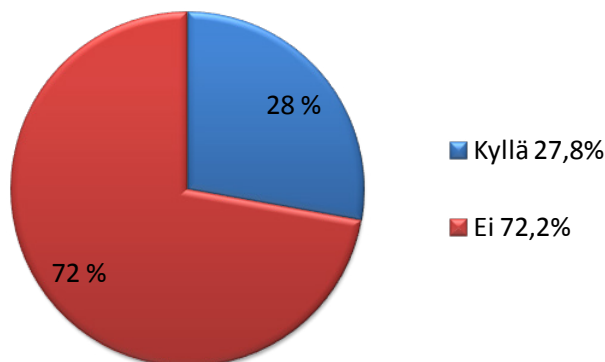
3. Onko unisex-käsite entuudestaan tuttu?

halusin myös selvittää, kuinka suvaitsevaisia suomalaiset ovat unisex-koruille ja minkälaisia ajatuksia korut ihmisissä herättää. Halusin myös tietää, kuinka tärkeää ihmisille on, että korun ulkomuoto kertoo millaiselle käyttäjälle se on suunnattu ja aiheuttaisiko unisex-ulkomuoto hämmennystä, jos käyttäjät eivät olisi varmoja onko se miesten vai naisten koru. Kysymys numero neljän vastaukset ilmaisivat (kuvio7, sivu 15), että unisex-koruille voisi löytyä käyttäjiä. Suurinta osaa, eli 72,2 prosenttia vastaajista ei häiritse, jos he eivät tiedä korun ulkomuodon perusteella onko koru suunnattu miehille vai naisille. Kysymykseen numero neljä sai vastata myös sanallisesti jos halusi tarkentaa vastaustaan. Moni kertoikin vastauksessaan, että jos korun ulkomuoto miellyttää, ei ole väliä kummalle sukupuolelle se on tarkoitettu. Vapaasti kirjoitettaviin kenttiin tuli myös paljon vastauksia. Tähän koontiin prosentuaalisista vastauksista olen poiminut joitain mielenkiintoisia sanallisia vastauksia vapaista kentistä. Kaikkia en

millään voi julkaista työssäni, sillä vastauksia kertyi niin paljon. Oli mielenkiintoista huomata, kuinka eriäviä mielipiteitä kysymys herätti. Kyllä -vastauksissa nousi selvästi esille pelko, että jos ostaisi tietämättään tuotteen, joka olisikin tarkoitettu vastakkaiselle sukupuolelle, se koettaisiin häpeällisenä. Minulla oli jo ennen kyselyn laatimista ennako-oletamus, että vastakkaisen sukupuolen tuotteiden sekoittaminen omalle sukupuolelle sopivaksi, saatettaisiin kokea häpeälliseksi ja pohdin samaa aihetta myös myöhemmin työssäni. Muutamia vastauksia:

4. Täytyykö korusta näkyä onko se suunnattu miehille vai naisille?

KUVIO 7: Täytyykö korusta näkyä onko se miehille vai naisille? Jenni Määttä 2012.

Kyllä. Kun näkee vastakkaisen sukupuolen edustajalla jonkin korun, jonka itse on ostanut, voi tulla itselle nolostunut olo, että meninkö nyt ostamaan jonkun miesten korun! Nainen 15 – 25 v.

Kyllä. En tyhmyyksissäni haluaisi mennä ostamaan korua yms. joka ei olisikaan naiselle. Nainen 26 – 35 v.

15

Minut myös yllätti sellaisten vastauksien määrä, jotka itse koen aika jyrkiksi tai jopa vanhanaikaisiksi:

Kyllä. Miehet ei käytä akkojen koruja. Mies 46 - 55v.

Kyllä. Mies on vahvempi sukupuoli, korun pitää tuoda se esille. Mies 56 - 66v.

Kyllä. Muuten koru voi näyttää liian "homomaiselta". Mies 15 - 25v.

Jonkin verran kertyi myös vastauksia, joissa käyttäjä kertoi, ettei haluaisi käyttää samaa korua mitä esimerkiksi puoliso käyttää. Ei -vastauksissa löytyi paljon taas sellaisia, joissa koettiin käytännölliseksi, jos puoliset voisivat käyttää samoja koruja:

Kyllä. En haluaisi käyttää samaa korua esim. poikaystävän tai isän kanssa. Nainen 15 - 25v.

Ei. Itsenikin on helppo käydä poikaystäväni koruja ja kelloja lainaamassa kun niistä ei sditä huomaa. Tietysti on mukavaa että jotkut korut on selkeästi tyttömäisiä ja toiset poikamaisia. Nainen 15 - 25v.

Kyllä vastauksissa korostui paljon myös erilaiset makukysymykset. Muutaman kerran nousi esille ajatus, että unisex-tyyli olisi jo muodista mennyt ilmiö:

Kyllä. Kyllä miehen korusta pitää näkyä päällepäin että kyseessä todella on miesten koru. Kuka mies nyt haluaisi toisten katsovan, onko tällä päällään naisten koru? Naisille taasen käy jopa molempien korut.. Mies 15 - 25v.

Kyllä. Yleensä korut täydentävät tyylin ja siksi naisten ja miesten korut tulee olla selkeästi erinlaiset. Nainen 15 - 25v.

Kyllä. Naisilla korut liittyvät mielestäni koristautumiseen ja naisellisuuden korostamiseen, korut ovat sievempiä. Miehillä korut mielestäni kertovat miehen tyylistä ja herättävät huomiota.. Nainen 36 - 45v.

Kyselyyn tuli paljon vastauksia, joissa muotoilu ja korun miellyttävyys koettiin tärkeämmäksi, kuin korujen jaottelu sukupuolen mukaan. Myös vastauksia, joissa sukupuolijaottelu koettiin vanhanaikaiseksi, kertyi paljon:

Ei. Vanhanaikainen sukupuolijaottelu ei enää toimi tänäpäivänä enää muutenkaan, miksi siis koruissa. Nainen 15 - 25v.

Ei. Sellainen olisikin siisti koru, jota voi käyttää maailman naisellisin nainen ja mies miehinen. Mies 15 - 25v.

Ei. Korussa merkitsee sen muotokieli, ei suinkaan kohderyhmä. Tosin markkinamiehet voivat olla kansani eri mieltä. Nainen 15 - 25v.

Edellinen vastaaja oli huomionnut saman asian, jota itsekin olen miettinyt: Korujen segmentointi, eli tuotteen suuntaaminen tietylle asiakasryhmälle, tässä tapauksessa sukupuolelle, voi olla markkinoinnin ja myynnin kannalta tärkeää. Samaista asiaa pohdin myöhemmin työssäni. Vastaajista useat olivat sitä mieltä, että koruja täytyisi voida käyttää ilman pelkoa että niiden takia leimataan:

Ei. Olisi parempi, että korua voisi käyttää jos siitä pitää ja ilman, että se leimattaisiin naisten tai miesten koruksi. Mies 15 - 25v.

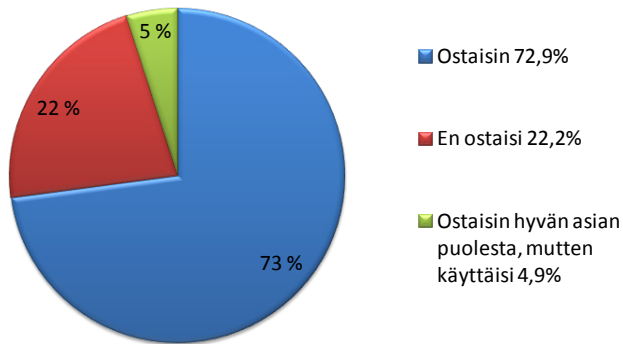
Eräs vastaus tiivistä minun mielestäni hyvin unisex-korujen määritelmän:

Ei. Koru kertoo kantajastaan, joka on suurenmoinen yksilö kulttuurisen sukupuolen kaavamaisista vaatimuksista huolimatta. Nainen 36 - 45v.

Viidennen kysymyksen (kuvio 8) tarpeellisuutta kyselyssäni mietin pitkään. Sen perimmäisenä tarkoituksena oli selvittää, kuinka paljon ostokäyttäytymiseen korun merkityksellä tai tarinalla on vaikutusta, varsinkin, jos kyseessä on unisex-koru. Tahdoin tietää, löytyykö unisex-koruille silloin enemmän käyttäjiä ja ostajia, jos korun tuotto menisi johonkin hyvään asiaan. Tavallaan halusin kysymykselläni selvittää, aleneeko käyttämis- ja ostamiskynnys, jos tuotteen liitetään positiivisia ajatuksia. Samalla halusin tietää, kuinka moni käyttäjästä olisi valmis ostamaan korun, vaikkei olisi varma, onko se suunnattu miehille vai naisille. Viidennen kysymyksen vastaukset yllättivät minut, sillä luulin, että epävarmuus siitä kummalle sukupuolelle koru on suunnattu, koettaisiin häiritsevämpänä. Suurin osa, eli 72,9 % olisi valmis ostamaan korun, vaikkei tietäisi onko se suunnattu miehille vai naisille. Samoin minut yllätti se, että hyvän asian puolesta ostajia oli vähän siihen nähden, mitä olin odottanut olevan. Vain 4,9 prosenttia vastaajista ostaisi korun hyvän asian puolesta. Tulos on mielestäni positiivinen, sillä odotin että ostajia olisi ollut paljon vähemmän.

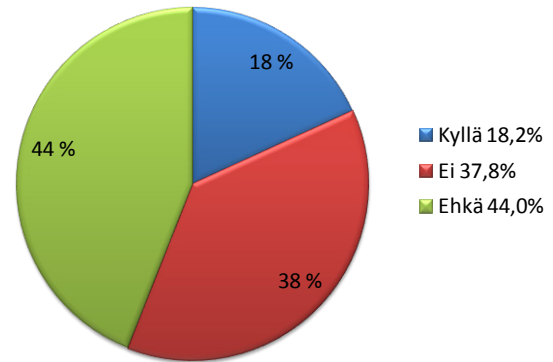

5. Ostaisitko korun, jos et olisi varma kummalle sukupuolelle se on suunnattu, mutta osa korun tuotosta menisi hyväntekeväisyyteen?

KUVIO 8: Ostaisitko korun, jos et olisi varma kummalle sukupuolelle se on suunnattu? Jenni Määttä 2012.

6. Vaikuttaako korun merkitys/tarina siihen kummalle sukupuolelle se sopii?

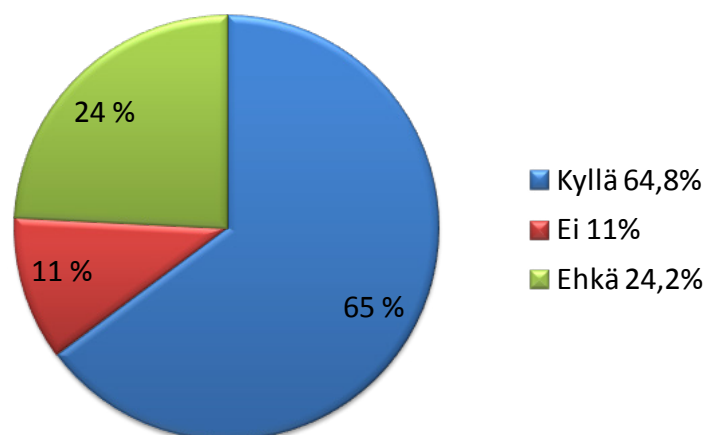
KUVIO 9: Vaikuttaako korun merkitys/tarina? Jenni Määttä 2012.

Kuudennen kysymyksen kohdalla (kuvio 9) pyrin selvittämään, kuinka paljon koruihin liitettävät tuotetarinat vaikuttavat siihen, kummalle sukupuolelle koru sopii. Viides ja kuudes kysymys saattoivat herättää vastaajissa hämmennystä samankaltaisuudellaan ensisilmäyksellä. Tässä kysymyksessä ennako-oletuksenani oli, että tarinoilla olisi suuri merkitys siihen kummalla sukupuolella korut nähtäisiin, joten vastaukset yllättivät minut. Pohdin opinnäytetyötäni aloitellessani, että haluaisin liittää unisex-koruihin tuotetarinan, joka kertoisi suunnittelutyöni lähtökohdista, joten koin myös tarpeelliseksi selvittää kuinka sukupuolisidonnaisiksi tarinat koetaan. Olin oletanut, että tarinoilla ja korun merkityksillä olisi korun sukupuolisidonnaisuuteen paljon suurempi vaikutus kuin kyselyni tulokset kertovat. Vastaajista jopa 37,8 prosenttia oli sitä mieltä, ettei tarina tai merkitys vaikuta ollenkaan sukupuolisidonnaisuuteen, ja 44 prosenttia vastasi ehkä. Miettiessäni korusarjaani tuotetarinaa haluan silti ottaa siinä huomioon, ettei se itsessään rajaisi käyttäjiä millään tavalla sukupuolen mukaan.

17

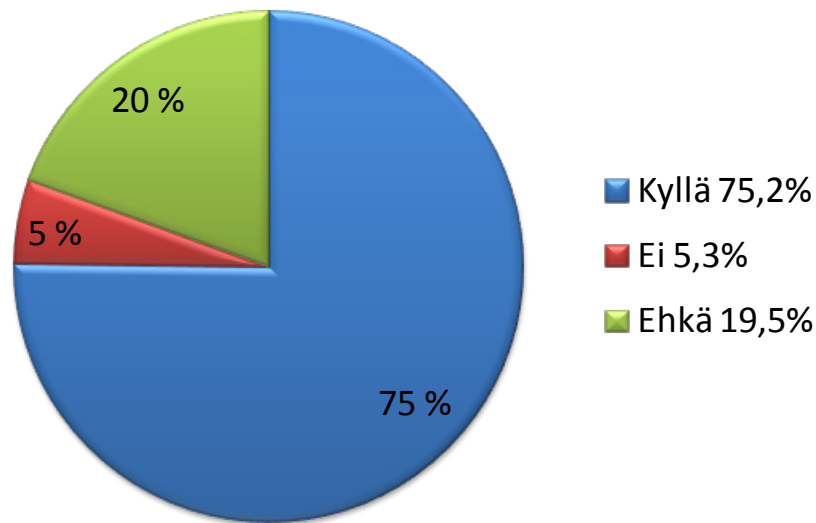
Kysymykset seitsemän ja kahdeksan olivat myös hyvin samankaltaisia. Seitsemännessä kysymyksessä (kuvio 10) halusin saada selville enemmän käyttäjien ajatuksia siitä, miltä tuntuisi käyttää samanlaista korua, kuin mitä vastakkainen sukupuoli käyttää. Kahdeksannessa kysymyksessä (kuvio 11) pyrin selvittämään, onko korun käyttö helpompaa, kun koru on suunniteltu unisex-koruksi ja käyttäjä tietää sen. Vastaukset osoittivat, että sillä on merkitystä, että koru on suunniteltu unisex-koruna ja käyttäjät tietävät sen. 11 % vastaajista oli sitä mieltä, ettei voisi käyttää samaa korua kuin vastakkainen sukupuoli, mutta vain 5 % oli jyrkästi sitä mieltä, ettei voisi käyttää unisex-koruja. Kysymyksissä seitsemän ja kahdeksan oli molemmissa vapaakenttä, joihin kertyi paljon vastauksia.

7. Voisitko käyttää samaa korua kuin vastakkainen sukupuoli käyttää?

KUVIO 10: Voisitko käyttää samaa korua kuin vastakkainen sukupuoli käyttää? Jenni Määttä

8. Voisitko kuvitella käyttäväsi unisex-korua?

KUVIO 11: Voisitko kuvitella käyttäväsi unisex-korua? Jenni Määttä 2012.

Seitsemänteen kysymykseen (kuvio 10) tuli paljon mielipiteitä asiasta sekä puolesta että vastaan. Erityisesti kyllä- vastauksia oli perusteltu paljon. Ehkä- ja ei- vastauksia oli perusteltu huomattavasti vähemmän, mikä oli mielestäni hieman harmi, sillä olisin ollut jopa enemmän kiinnostunut niistä.

Kyllä. Kantaja määrittää korun, eikä toisin päin. Nainen 15 - 25v.

Kyllä. Jos koru sopii asukokonaisuuteen ei ole väliä vaikka vastakkaisen sukupuolen edustaja kävelisi vastaan saman korun kanssa. Nainen 15 - 25v.

Kyllä. Mielestäni ei ole naisten ja miesten koruja, on vain koruja. Nainen 26 - 35v.

Ehkä. Jos en ole ainoa ja se on unisex. Nainen 15 - 25v.

*Ehkä. Siihen vaikutta paljolti se, miltä tuo koru näyttää. Esim. Kuusamon kirves voisין käyttää riipukse-
na. Mies 46 - 55v.*

Ehkä. Jos koru soveltuu sekä miehille ja naisille ja se olisi mielestäni hieno. Nainen 15 - 25v.

Ei. Kyllä naisen korun tulee erottua miehen korusta. Nainen 66 - 75v.

Ei. En käytä naisten alushousujakaan. Mies 15 - 25v.

Ei. Mielestäni miehille ja naisille on oltava omat korunsa, kuten kengätkin ovat. Nainen 46 - 55v.

Ei. En halua olla mikään "transu". Mies 15 - 25v.

Kahdeksannen ja seitsemännen kysymyksen vastauksista nousi selvästi esille, ettei unisex-koru saisi olla kovin raskas tai maskuliininen tai kovin suuri. Samoin unisex-korussa ei saisi olla liian hentoja ja "sieviä" piirteitä, mitä usein naisten koruissa on. Eli kyselyn perusteella korussa ei saisi olla kovin selvästi miehisiin tai naisellisiin koruihin liitettäviä piirteitä. Teen myöhem-

min työssäni havainnollistavan kollaasin miesten ja naisten koruista, joka voi antaa suunnitelluuni suunta, jotta osaisin unisex-koruja suunniteltaessa välttää liian maskuliinisia tai liian feminiinisiä piirteitä korussani. Samoin kyselyni perusteella on noussut esille, että olisi hyvä jos koru olisi selkeästi unisex-koru ja uskon että sen takia korulle on hyvä tehdä tuotetarina, joka selventää käyttäjälle korun perustaa. Silloin korun käyttämisen kynnyks voisi alentua. Kahdeksannen kysymyksen sanallisissa vastauksissa nousi hyvin paljon esille samat asiat kuin seitsemännessä kysymyksessä. Kahdeksannesta kysymyksestä olen sen takia poiminut vain muutamia sanallisia vastauksia työhöni:

Kyllä. Ostan itselleni ja käytän korua itselläni. Ei ole merkitystä, ketkä muut samaista korua käyttävät. Nainen 26 - 35v.

Kyllä. Minulle ei ole väliä onko se suunnattu juuri miehille vai naisille vaan voin käyttää korua josta ei heti asiaa näe. Nainen 15 - 25v.

Kyllä. Valitsen korun ulkonäön perusteella, en sen, kenelle se on tarkoitettu. Mies 15 - 25v.

Samoin kuin seitsemännnen kysymyksen vastauksissa, kahdeksanteen kysymykseen tuli vähän ehkä- ja ei-vastauksia. Lisäksi niissä toistui hyvin samankaltaiset vastaukset kuin seitsemännessä kysymyksessä.

Ehkä. Jos ulkonäkö sopii molemmalla sukupuolelle. Mies 15 - 25v.

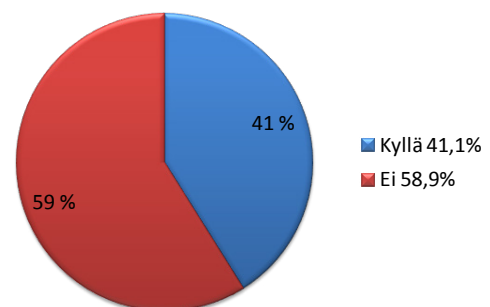
Ei. En halua nähdä itselläni olevaa korua miehen yllä. Nainen 26 - 35v.

Ei. En voisi kuvitella itselleni miesten koruja, ei sovi tyyliini. Nainen 15 - 25v.

Ei. Haluan sukupuoleni näkyvän myös koruissa. Mies 36 - 45v.

Yhdeksännellä kysymyksellä (kuvio 12) haluisin helpottaa omaa benchmarking-työtäni, eli saada selville jo olemassa olevia unisex-koruja, joita en itse vielä tunne ja joista voisni löytää ideoita omaan suunnittelutyöhöni. Yhdeksännnen kysymyksen vastauksista oli jonkin verran apua kootessani kuvakollaasia jo olemassa olevista unisex-koruista. Vastauksissa löytyi kuitenkin erittäin vähän sellaisia tuotteita, joita en jo tuntisi. Lisäksi yli puolet vastaajista ei ollut kohdannut koskaan unisex-koruja. Vastaajat osasivat hyvin vähän nimetä unisex-koruja, eniten esille nousivat Nomination-teräksiset rannekorut ja Kalevala Korun eri riipukset. Monet myös kertoivat nähneensä unisex-koruja kultaliikkeissä, mutta eivät osanneet nimetä korujen merkkiä. Jonkin verran vastaajat kertoivat nähneensä unisex-koruja ulkomailla. Unisex-koruina paljon mainittiin koruja, joihin liitetään vahvoja merkityksiä ja viestejä, kuten rippiristit, kelttiläiset riimukorut, luokkasormukset ja horoskooppikorut. Tällaiset korut sopivat hyvin unisex-koruiksi, sillä niiden merkitys on suurempi kuin korun muoto.

9. Oletko törmännyt koruihin, jotka on tarkoitettu sekä miehille että naisille?

KUVIO 12: Oletko törmännyt koruihin, jotka on tarkoitettu sekä miehille että naisille? Jenni Määttä 2012.

Työssäni kuitenkin pääpaino on korun muotoilulla, joten en aio hakea koruni suunnittelulle lähtökohtia sellaisista koruista. Lisäksi unisex-koruina mainittiin suomileijona-korut, teräskorut, hopeiset papuketjut ja puuhelmet. Esille nousi kuitenkin yksi erittäin hyvä suomalainen unisex-koru: Antti Asplundin suunnittelema Cross-riipus, joka näkyy kuvassa 6. Tämä koru oli muutama vuosi sitten erittäin suosittu ja se sopii sekä miehille että naisille.

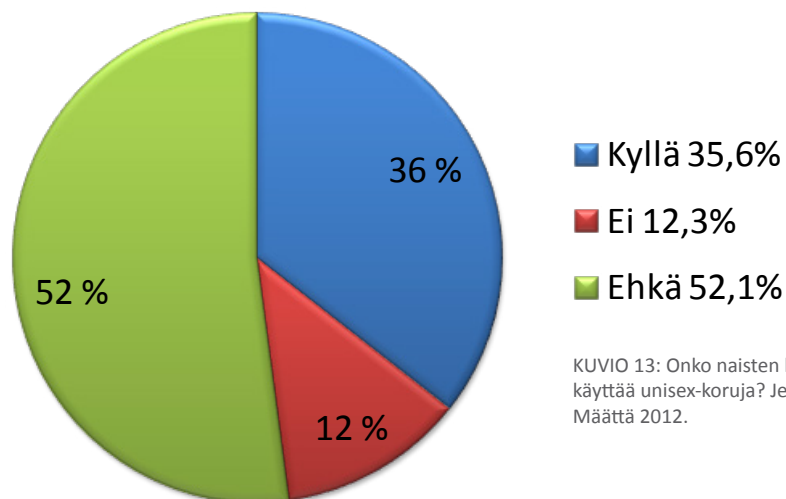

KUVA 6: Antti Asplundin Cross-riipus on suomalainen unisex-koru.

Kysymys numero kymmenen (kuvio 13) liittyi ennako-olettamukseeni siitä, että naiset saattavat olla hieman miehiä suvaitsevaisempia korujen käytön suhteen. Minusta tästä myös kertoo se, että naisten koruissa tarjonta on paljon laajempaa kuin miesten koruissa. Mielestäni miehiin liitetään helposti ennako-oletus, että he koristautuvat naisia vähemmän tai vain tietyllä tyyllillä. Vastaus oli aika lailla sitä, mitä olin olettanut. Vain vähemmistö, eli 12 % vastaajista oli sitä mieltä, että naisten ei ole helpompi käyttää unisex-koruja. Valtaosa vastaajista oli sitä mieltä, että naisten ehkä on helpompi käyttää kyseisiä koruja. Mielestäni suunnittelijana minun tulee ottaa silloin erityisesti huomioon, että koruissa ei ole kovin sukupuolisidonnaisia piirteitä. Mieleeni tuli jopa, että korun suunnittelussa erityisesti naisellisia piirteitä tulisi välttää, jotta en karsisi mieskäyttäjiä pois. Tämä oletus myös sen takia, että naisten on mielestäni helpompi ylittää koristautumisessa tiettyjä rajoja, sillä usein ajatellaan, että naiset voivat käyttää jopa miesten koruja, mutta toisin päin ei olla yhtä suvaitsevaisia. Pyrin karsimaan korustani ennen kaikkea kaikki naisellisuuteen viittaavat piirteet, mutta myös erittäin maskuliiniset piirteet.

Kysymys numero kymmenen (kuvio 13) liittyi ennako-olettamukseeni siitä, että naiset saattavat olla hieman miehiä suvaitsevaisempia korujen käytön suhteen. Minusta tästä myös kertoo se, että naisten koruissa tarjonta on paljon laajempaa kuin miesten koruissa. Mielestäni miehiin liitetään helposti ennako-oletus, että he koristautuvat naisia vähemmän tai vain tietyllä tyyllillä. Vastaus oli aika lailla sitä, mitä olin olettanut. Vain vähemmistö, eli 12 % vastaajista oli sitä mieltä, että naisten ei ole helpompi käyttää unisex-koruja. Valtaosa vastaajista oli sitä mieltä, että naisten ehkä on helpompi käyttää kyseisiä koruja. Mielestäni suunnittelijana minun tulee ottaa silloin erityisesti huomioon, että koruissa ei ole kovin sukupuolisidonnaisia piirteitä. Mieleeni tuli jopa, että korun suunnittelussa erityisesti naisellisia piirteitä tulisi välttää, jotta en karsisi mieskäyttäjiä pois. Tämä oletus myös sen takia, että naisten on mielestäni helpompi ylittää koristautumisessa tiettyjä rajoja, sillä usein ajatellaan, että naiset voivat käyttää jopa miesten koruja, mutta toisin päin ei olla yhtä suvaitsevaisia. Pyrin karsimaan korustani ennen kaikkea kaikki naisellisuuteen viittaavat piirteet, mutta myös erittäin maskuliiniset piirteet.

10. Onko naisten helpompi käyttää unisex-koruja kuin miesten?

KUVIO 13: Onko naisten helpompi käyttää unisex-koruja? Jenni Määttä 2012.

Kysymyksellä yksitoista (kuvio 14) halusin selvittää koetaanko unisex-korut tarpeelliseksi. Tähän kysymykseen oli myös mahdollista vastata sanallisesta ja jälleen vastauksia kertyi huima määrä, joista olen poiminut muutamia esimerkkejä:

Kyllä. Tulisi monipuolisempi valikoima erilaisia koruja ja miehilläkin olisi enemmän erilaisia koruja käytettävissään. Nainen 14 - 25v.

Kyllä. Korut ovat monesti joko liian naisellisia tai sitten testosteronia tihkuvia. Mies 15 - 25v

Kyllä. Koruille on tarvetta, koska esim. molemmat puoliset voivat vaihdella unisex-koruja ja pitää niitä vuorotellen. Mies 26 - 35v.

Kyllä. Tylsää iänikuinen tyttö-poika-jaottelu. Nainen 36 - 45v.

Ehkä. Monet nuoret parit voisivat mielellään pitää samanlaisia koruja, Monet samaa sukupuolta olevat paritkin voisivat pitää sellaisista koruista. Nainen 46 - 55v.

Ehkä. Ei Unisex-koruille sinänsä tarvetta ole, asennekasvatukselle paremminkin. Mutta Unisex-korut voivat olla tässä välivaihe. Mies 26 - 35v.

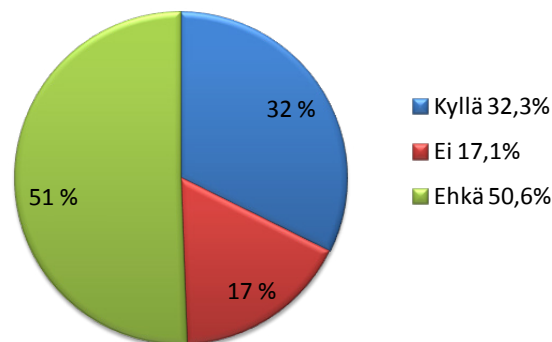
Ei. Vaikka voisin itse sellaista käyttää, en näe sitä kuitenkaan välttämättömänä tarpeena. Nainen 15 - 25v.

Ei. Kai kumallakin sentään jotain omanlaistakin voi olla. Nainen 46 - 55v.

Ei. "Unisex" turha käsite. Mies 15 - 25v.

Ei. Kuka määrittelee sanan unisex, en tiedä tarvitseeko termiä korumaailmassa. Nainen 26 - 35v.

11. Koetko että unisex-koruille olisi tarvetta?

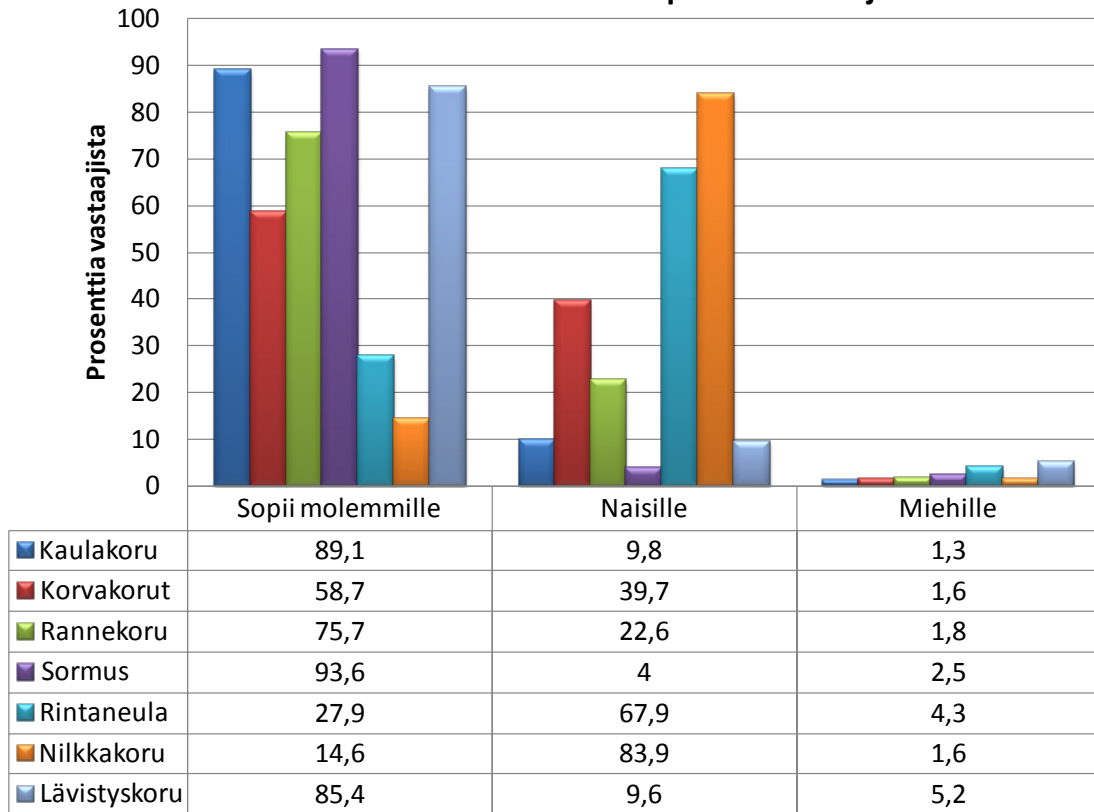

KUVIO 14: Koetko että unisex-koruille olisi tarvetta?
Jenni Määttä 2012.

Kysymys numero yksitoista nosti esille, että unisex-käsite oli joidenkin vastaajien mielestä tarpeeton tai se loi ei-haluttuja mielikuvia. Vaikka kysymyksen numero kolme perusteella unisex-käsite on melko tunnettu, en ollut yllättänyt, että vastauksista nousi esille unisex-käsitteen herättämät mielikuvat. Unisex voi kuulostaa suomalaisen korvaan oudolta, sillä se ei ole alkuperäinen suomenkielinen sana ja ehkä jossain määrin vielä vähän käytetty. En kuitenkaan koe suunnittelijana tarpeelliseksi lähteä kehittämään sanalle mitään vastinetta. Osa vastaajista mainitsi, että unisex-termiä ei tarvitsisi erikseen mainita. Tästä heräsikin ajatus, että kehittäisin koruilleni erillisen nimen ja maininta unisex-korusta olisi tuotekuvissa kuitenkin mukana, muttei niin näkyvänä osana. Toisaalta en halua jättää käyttäjille kertomatta, että koru on unisex-tuote, sillä vastaajat kokivat sen tärkeäksi, että tuote tiedetään olevan suunnattu sekä miehille että naisille. Toivon kuitenkin, että saisin tuotekuvissani tuotua myös kuvallisesti ilmi sen, että koru on unisex. Sanallinen maininta olisi vain tukemassa kuvallista ilmaisua.

Kysymyksen numero kaksitoista laadin selvittääkseni, mitä koruja unisex-korusarjaan voisi kuulua. Ajatuksenani on ollut, etten haluaisi keskittyä vain yhteen koruun, vaan suunnitella kokonaisen unisex-korusarjan, jossa voisi olla 2 - 4 osaa. Tämän kysymyksen vastaukset olen jakanut kolmeen erilliseen taulukkoon. Ensimmäinen taulukko (kuvio 15) on koonti kaikista kysymykseen tulleista vastauksista:

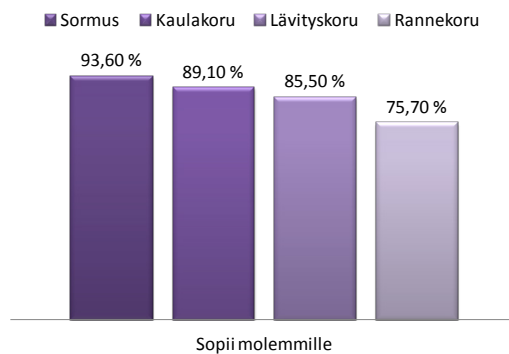
12. Mitkä seuraavista koruista sopivat miehille ja mitkä naisille?

KUVIO 15: Mitkä sopivat miehille ja mitkä naisille? Jenni Määttä 2012.

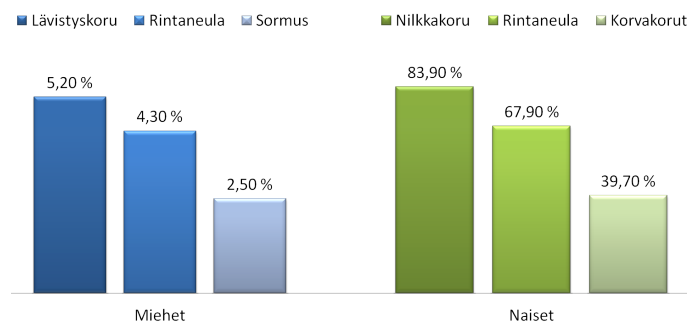
Vastausten selkeyttämiseksi tein kolme taulukkoa (kuviot 16 - 18), joissa näkyvät ne korut, jotka sopivat vastaajien mielestä parhaiten molemmille sukupuolille, sekä ne korut, jotka mielletään eniten naisten tai miesten koruiksi. Taulukossa 12 a. (kuviot 16 - 18) näkyvät ne korut, jotka voisivat olla unisex-koruja, kun taas taulukossa 12 b. (kuviot 17 - 18) näkyvät ne korut, joita unisex-koruja suunniteltaessa tulisi välttää.

12. a) Parhaiten molemmille sukupuolille sopivat korut

KUVIO 16: Mitkä korut sopivat miehille ja mitkä naisille? Jenni Määttä 2012.

12. b) Kolme parhaiten miehille ja parhaiten naisille sopivaa korua.

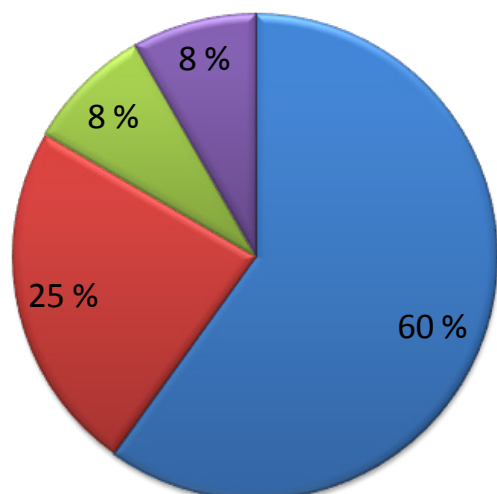
KUVIOT 17 - 18: Mitkä korut sopivat miehille ja mitkä naisille? Jenni Määttä 2012.

Miehille sopivissa koruissa vastausprosentit olivat paljon pienempiä kuin naisille sopivissa, kuten pylväsdiagrammissa näkyy (kuvio 17). Korut koetaan enemmän naisten tuotteiksi. Yllättävää vastauksissa mielestäni oli se, että kaikki kyselyn seitsemän eri korua oli saanut ainakin jonkin verran ääniä molemmille sopiviksi koruiksi. Kyselyn perusteella unisex-korusarjaani voisi siis kuulua sormus, kaulakoru ja rannekoru. Lävistyskorut olivat myös neljän parhaiten molemmille sukupuolille sopivien korujen joukossa. Lopulta karsin lävistyskorut pois unisex-korusarjastani, sillä ne olivat keränneet eniten vastauksia koruina, joita mielletään miesten koruiksi. Haluan suunnittelussani välttää sellaisia koruja, jotka koetaan liian miehisiksi tai naisellisiksi. Perustelen valintaani myös sillä, että haluan unisex-korun olevan mahdollisimman helppokäyttöinen. Lisäksi lävistyskorujen tarjonta on niin laajaa, että valinta, minkä lävistyskorun suunnittelisin, olisi vaikeaa. Riipus, sormus ja rannekoru ovat käytöltään hyvin helppoja, joten mielestäni ne sopivat hyvin korusarjani ideaan. Ne myös täyttävät mielestäni helpoiten molempien sukupuolien ergonomiset tarpeet, sekä ovat kulttuurimme normien kannalta helposti molempien käytettäviä.

Kysymyksellä numero kolmetoista (kuvio 19) halusin saada selville, mitkä asiat tulisi ensimmäisenä ottaa huomioon korua suunnitellessa. Toisin sanoen halusin tietää, mitä piirteitä käyttäjät eniten koruissa arvostavat, jotta osaisin panostaa niihin asioihin eniten. Silloin koru voisi mielestäni olla myös mahdollisimman monelle sopiva ja unisex. Vastaajien mielestä tärkein korun piirre oli muoto. Toisena tulivat materiaalit ja kolmantena värit. Korun tarinaa tai merkitystä ei pidetty kovinkaan tärkeänä, joten mielestäni minun täytyy harkita käytäntö aikaaani kehittämällä unisex-koruille tuotetarinaa, jota aikaisemmin suunnittelin. Tuloksia selkeyttääkseni vastaajat saivat valita sekä tärkeimmät sekä toiseksi tärkeimmät piirteet (kuvio 20). Toiseksi tärkeimmät piirteet mukailivat aikalailla tärkeimpiä, mutta niissä nousi esille myös värien merkitys, joten aion ottaa ne myös huomioon suunnittelussa.

23

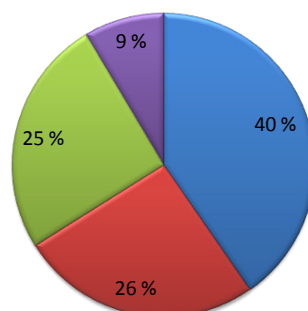
13. Mitä asioita pidät koruissa tärkeimpinä?

KUVIO 19: Mitä asioita pidät koruissa tärkeimpinä? Jenni Määttä 2012.

- 1. Muoto 59,9%
- 2. Materiaali 23,5%
- 3. Tarina/merkitys 8,4%
- 4. Värit 8,2%

13. b) Mitä asioita pidät korussa toiseksi tärkeimpänä?

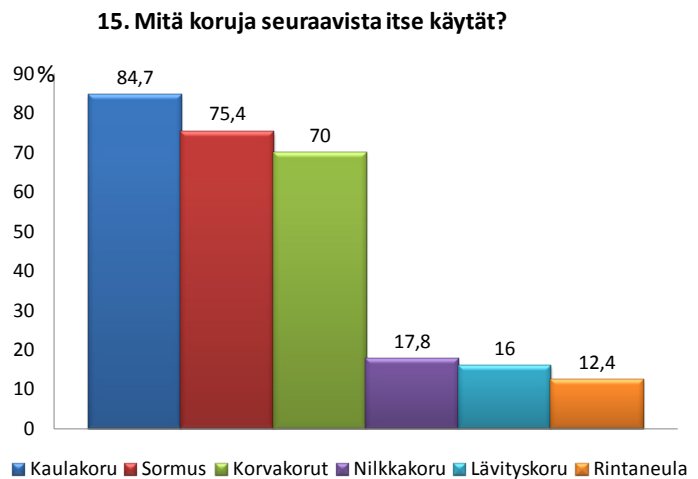
- 1. Materiaali 40,3%
- 2. Värit 25,8%
- 3. Muoto 25,4%
- 4. Tarina/merkitys 8,5%

KUVIO 20: Mitä asioita pidät koruissa toiseksi tärkeimpinä? Jenni Määttä 2012.

KUVIO 21: Mitkä materiaalit sopisivat unisex-koruun? Jenni Määttä 2012.

Kysymyksen numero viisitoista (kuvio 22) alkuperäinen tarkoitus oli helpottaa unisex-korujen segmentointia, sillä halusin varautua siihen, että joudun myös unisex-koruilleni miettimään käyttäjäryhmää. Tarkoituksena oli, että jos haluaisin kohdistaa koruni esimerkiksi 20 - 30-vuotiaille, voisin perehtyä tarkemmin heidän vastauksiinsa. Valitettavasti kysymys oli virheellisenä mukana kyselyssä, sillä siitä puuttui vaihtoehdot ”rannekoru” ja ”en käytä koruja”, joten kysymyksen virhemarginaali on aika suuri.

KUVIO 22: Mitä koruja seuraavista itse käytät? Jenni Määttä 2012.

3.1.3 Ajatuksia kyselystä

Kuten aiemmin mainitsin, kyselyn vastausten läpikäyminen oli hidasta ja siihen kului paljon enemmän aikaa, kuin olin kuvitellut. Olen silti kiitollinen kaikista vastauksista, mitä sain ja kysely antoi paljon enemmän tietoa kuin, mitä uskalsin edes odottaa. Huonoiksi puoliksi kyselyssä osoittautui, että vastausten sekaan mahtui jonkin verran epäasiallisia vastauksia. Sen aiheutti luultavasti se, että kyselyyn pystyi vastaamaan Internetissä anonyymisti, eikä kyselyssä ollut haastattelijaa läsnä. Toisaalta ihmiset vastasivat osittain varmasti vapaammin, koska tilanteessa ei ollut haastattelijan luomia paineita. Sain jonkin verran palautetta kyselystäni, esimerkiksi kysymykset 7 - 8 koettiin hämmentäviksi samankaltaisuuden takia. Valitettavaa oli myös vastaajien huono suomen kieli, mitä sanallisissa vastauksissa esiintyi, ja sen vuoksi joissakin tapauksissa annetun vastauksen sisällön ymmärtäminen oli hieman hankalaa. Kaiken kaikkiaan kysely kuitenkin tuotti suurenmoisia vastauksia ja huomioita ja kaikki vastaukset ovat olleet erittäin arvokkaita työlleni.

3.2 UNISEX - KASVAVA ILMIÖ?

Tässä luvussa pyrin paneutumaan tarkemmin unisex-ilmiöön, sekä sellaisiin seikkoihin, jotka vaikuttavat käsityksiimme siitä, minkälaiset asiat sopivat miehille ja minkälaiset naisille. Etsimällä tällaisia piirteitä uskon, että unisex-korun hahmottaminen helpottuu ja pystyn välttämään korun suunnittelussani liian maskuliinisia ja feminiinisiä piirteitä. Samoin hahmottamalla unisex-ilmiötä voin saada tarkemman kuvan, millainen unisex-korun tulisi olla. Mielestäni unisex-korun suunnittelussa on tärkeää ottaa huomioon sukupuolten biologisten ja fyysisten erojen lisäksi myös kulttuurin luomat käsitykset sellaisista asioista, jotka koemme androgyyneiksi, jotta suunnitellut korut sopisivat molemmille sukupuolille. Tarkoitukseni on löytää tavat toteuttaa korusarjassani Kettusen (2001, 34) listaamat neljä mielihyvää, joihin tuotesuunnittelussa kannattaa pyrkiä, eli fyysinen, sosiaalinen, psyykinen ja ideologinen.

3.2.1 Unisex - ilmiö mediassa

Muodin maailmassa unisex on jo melko hyvin tunnettu käsite. Esimerkiksi englantilainen Elodie -nimimerkillä kirjoittava muoti- ja taidebloggaaja käsittelee *We live in an Androgynous World* -kirjoituksessaan unisex-muotia (25.2.2013). I am Elodie – and this is what makes my day -nimisessä blogissaan hän käy laajasti läpi erilaisia muoti-ilmiöitä ja yhdeksi viimeisimmistä hän listaa unisex-muodin:

This is definitely the latest fashion trend: to be or not to be androgynous. Some countries fully adopted this style, like England, and some others like France are also stealing some ideas (bow ties for example). Basic androgynous are: hat, bow ties, large blazers, boots, short hair (I am Elodie / Home. We Live In Androgynous World. 25.2.2013).

Elodie käsittelee unisex-ilmiötä kuitenkin pitkälti vain pukeutumisen kannalta. Hän on kerännyt osaksi kirjoitustaan kuvia unisex-pukeutumisesta, esimerkkejä kuvissa 10 - 12. Kuvissa esiintyy hyvin vähän koruja. Korut eivät jostain syystä ole vielä löytäneet paikkaansa osana unisex-pukeutumista. Blogikuvista löytyy vain muutamia koruja, kuten rannekoru, korvakorut ja laukkukoru, mutta muuten kuvista välit-

KUVAT 10 - 12: Elodie on blogissaan käsitellyt unisex-pukeutumista.

tyy hyvin unisex-muodin selkeys ja suoralinjaisuus. Unisex-muoti on ollut viime aikoina varsinkin muotiblogeissa paljon puhuttu aihe ja mielestäni unisex-muoti alkaa näkyä jo katukuvassa. Unisex-vaatteita käytetään ja vastakkaisen sukupuolen vaatteiden käyttö on jo jossain määrin yleistä ja jopa hyväksyttyä. Tästä esimerkkinä Italialainen muotibloggaaja Erica B. joka on Blue is in Fashion this Year -blogissaan alkanut keräämään kuvia miesten ja naisten asujen samankaltaisuuksista ja unisex-asukokonaisuuksista katumuodissa, esimerkkejä kuvissa 13 - 15 (Grazia It Blogs / Blue is in Fashion this Year. Unisex World. 26.2.2013).

KUVAT 13-15: Kuvia Erica B: n Blue is in Fashion this Year-blogin unisex-katumuoti kuvista.

KUVA 16: Ville Ruuskan uskotaan olevan yksi seuraavista huippumalleista.

Vaatteiden osalta unisex-muoti on mielestäni jopa haastavampaa kuin korujen käytössä, sillä vaatteiden täytyy usein olla istuvampia ja ottaa huomioon tarkemmin sukupuolten väliset fyysiset erot. Koruissa en näe sitä niin suurena ongelmana, vaikka niidenkin suunnittelussa on otettava huomioon, että ne sopivat jokaiselle käyttäjälleen. Siksi mielestäni unisex-koruja tulisi olla enemmän, jotta koristautuminen pysyisi mukana muodissa. Kuten muotimaailmassa, myös mallien keskuudessa, androgynit mallit ovat alkaneet saavuttamaan suosiota. Iltalehden Tyyli.comin Mallit osiossa 8.1.2013 julkaistu uutinen kertoo androgynistä mallista, Ville Ruuskasta (kuva 16). Hänen uskotaan olevan tulevaisuudessa mallimaailmassa suosikkien listalla. Ennen Ruuskaakin unisex-mallit ovat olleet suosittuja, esimerkiksi Andrej Pejic (kuvassa 17), joka on nuoresta iästä huolimatta tehnyt pitkän uran mallina ja usein esiintynyt juuri unisex-mallina.

KUVA 17: Andreij Pejic on tehnyt pitkän uran androgyyninä mallina ja häntä kutsutaankin Mr. Unisexiksi.

Unisex-korut jäävät kuitenkin vielä valitettavasti paljon vähemmälle huomiolle. Muutamia yksittäisiä kirjoituksia kuitenkin löytyy, esimerkiksi Jolita Jewellery-korublogissa Jolita Abromaityte ja hänen korumuotoilija veljensä Algis, kertovat unisex-koruista, joita Algis on suunnitellut ja myöskin korumuodista yleisesti. Abromaityte kertoo *Unisex braided bracelets to share with your other half* -kirjoituksessaan veljensä suunnittelemasta korusta, josta on kehitelty unisex-malli (26.2.2013):

27

KUVA 18: Jolita Jewelleryn yksi unisex-rannekoruista.

So....considering these are unisex pieces, do you think you'd be up for sharing one of them with your other half? I personally think that's pretty cool...and if my boyfriend wore any jewellery at all, I'd thoroughly enjoyed having something that we can wear together (WordPress / Jolita Jewellery. Unisex braided bracelets to share with your other half. 26.2.2013).

Selaillessani suomalaisia muotiblogeja satuin kuitenkin tekemään löydön: Oululainen nuori bloggaaja Janne Naakka rikkoo pukeutumisellaan ja koruillaan paljon rajoja. Blogissaan naaG – not an average guy, hän kertoo juuri siitä kuinka vähän erilaisia koruja miehille on tarjolla. Varsinkin miesten koruissa muotisuuntaukset vaihtuvat paljon hitaammin kuin naisten, kun taas naisille uusia korumalleja tupsahtaa joka sesonkina. Naakka ei pelkää käyttää naisten koruja ja vaatteita, vaan puhuu rajojen rikkomisen puolesta:

Tälläpä kertaa meissin päällä hengaillee melko vähäsen käytetty Ginan paitani, minkä yksinkertaiseen ja säkkimäiseen olemukseen tuo säväystä erikoinen kaulakoru ja siihen passaava rannekoru. Nämä jälkimmäisetkin ovat naisten puolelta ja voin kuvitella, että nyt siellä joku hämmästyty, että "eikö Gina oo naisten kauppa? Sulla on naisten vaatteita!". Melkeinpä jokaisessa mun asussa on jotain naisten osastolta ostettua, sillä Suomesta on niin hankala löytää kivoja koruja miehille niin usein eksyn shop-pailemaan niitä naisten hyllyiltä. (IndieDays / NaaG, Repeytynyt paita. 1.3.2013)

Naakka on blogissaan myös pohtinut miksi miesten ja naisten tuotteet yleensä erotellaan toisistaan:

Se miksi naisten ja miesten vaatteet erotellaan, johtuu siitä että yleensä vaatteet suunnitellaan malleiltaan istuvaksi jommalle kummalle sukupuolelle. Jos vaate kuitenkin istuu ja sopii hyvin päälle niin sillä ei oo mitään väliä mitä niskasta löytyvässä lapussa lukee (IndieDays / NaaG, Repeytynyt paita. 1.3.2013).

Lisäksi Naakka on saanut paljon kannustavia kommentteja lukijoiltaan Repeytynyt paita -kirjoitukseensa, jossa hän käsittelee korujen käyttöä. On mukava huomata, että rohkeita pukeutujia on ja että he saavat positiivista palautetta.

KUVA 9: Janne Naakka rikkoo korujen käytön rajoja.

3.2.2 Miehet, naiset, unisex

Ajoittain olen kohdannut tilanteita joissa huomaan toimivani tietyn opitun kaavan mukaan: erottelen asioita miehille ja naisille sopiviksi. Huomatessani tekeväni näin, koen ristiriitaisia tunteita, sillä toisaalta uskon sen olevan ihmisille hyvin luontainen tapa järjestää asioita, mutta toisaalta jokin sisälläni kapinoi sitä vastaan, että esimerkiksi suurin osa markkinoitavista tuotteista on valmiiksi kategorisoitu tietylle sukupuolelle. Tällainen tuotteiden segmentointi on tietenkin markkinoinnin ja myynnin kannalta olennaista, mutta olen huomannut, että usein seassa on paljon sellaisia tuotteita, jotka sopisivat kummallekin sukupuolelle. Esimerkiksi vaatemyymälöissä löytyy joitain hyvin samankaltaisia tuotteita miehille ja naisille, joista ei päällepäin voi erottaa kummalle sukupuolelle ne on suunnattu. Tuotteet ovat usein hyvin selkeästi jaoteltu miesten tai naisten puolille, joten niiden sekoittaminen on harvinaista.

Myyntityössä olen itse joskus huomannut tilanteita, joissa jokin tuote on sekoitettu omalle sukupuolelle suunnatuksi, vaikka se olisi tarkoitettu vastakkaiselle sukupuolelle. Olen huomannut asiakkaiden nolostuvan tilanteesta. Olen pohtinut, miksi häpeämme, jos emme

tiedä onko myytävä tuote miehille vai naisille. Ehkä sekoittamiseen liitetään ajatus, ettei ole kykenevä erottamaan omaan sukupuoleen liitettäviä ominaisuuksia, ja toimii jollain tavoin normien vastaisesti. Tällaisissa tilanteissa koen turhautumista siitä, ettei jokin asiakasta miellyttävä tuote ei mene kaupaksi sen takia, että oppimamme normit kieltävät meitä käyttämästä vastakkaisen sukupuolen tuotteita. Olen usein miettinyt eikö voisi olla tuotteita, jotka on suunnattu ”ihmisille” eikä vain ”miehille” tai ”naisille”. Mielestäni sotii itseilmaisun vapautta vastaan, että meidän oletetaan käyttäytyvän tietyllä tavalla ja ostavan tietynlaisia tuotteita. Tekemäni kysely on antanut tukea oletukselleni, että vastakkaisen sukupuolen tuotteen käyttämisestä saattaa syntyä häpeää. Kyselyni neljäs kysymys ”Täytyykö korusta näkyä onko se suunnattu miehille vai naisille?” herätti paljon vastauksia, joissa asia nousi esille, esimerkiksi:

Kyllä. En tyhmyyksissäni haluaisi mennä ostamaan korua yms. joka ei olisikaan naiselle. Nainen 26-35v.

Kyllä. Itse asiassa käytössä asia ei varsinaisesti häittäisi, mutta esim. kaupassa nolottaa kokeilla, jos ei tiedä, kummalle sukupuolelle tuote on tarkoitettu. Nainen 15-25v.

Kuten aiemmin jo mainitsin, koen tärkeäksi, että saisin korusarjani tuotekuviin mukaan visuaalisesti ja sanallisesti käyttäjälle viestintä, että tuote on unisex. Pyrin vähentämään epämiellyttävää tunnetta, joka voi syntyä, jos käyttäjä ei tiedä kummalle sukupuolelle tuote on suunnattu. Pyrin myös siihen, että korut olisivat ulkoisesti sellaisia jotka viehättävät kumpaakin sukupuolta ja tuotekuvat vain vahvistaisivat korun antamaa viestiä.

29

Totta kai on paljon hyviäkin puolia tuotteiden suunnittelussa sukupuolen mukaan, mutta kaipaamme joskus mukaan pientä rajojen rikkomista. Ymmärrän markkinoinnin ja segmentoinnin tärkeyden tuotteiden myynnissä ja kaikenlaisille käyttäjille pitää olla tuotteita: miehille, naisille, lapsille, aikuisille, nuorille ja vanhoille. Usein mietin, miksi unisex ei voisi olla yksi näistä piirteistä ja miksi sellaisia tuotteita ei markkinoida. Mielestäni se ei olisi keneltäkään pois, vaan toisi rikkautta koruvalikoimaan. Uskon vahvasti, että vaikka tuotteita ei olisikaan jaettu miesten ja naisten tuotteisiin, ostaisi useat naiset samanlaisia tuotteita ja miehet samanlaisia. En itsekään halua, että kaikki koristautuisivat samalla lailla tai että kaikki korut tehtäisiin ajatellen että ne sopisivat molemmille sukupuolille. Onhan se myös rikkaus, että meissä on eroja, joita voimme korostaa. Mutta haluaisin, että ajattelumme voisi avartua esimerkiksi korujen, koristautumisen ja pukeutumisen suhteen. Ilman, että suljemme itseltämme mahdollisuuksia, voisimme luoda niitä lisää kehittämällä unisex-tuotteita.

3.2.3 Unisex - kuin veteen piirretty viiva

Biologisesti on ilmeistä, että mies ja nainen eroavat toisistaan. Hoebelin (1965, 293) mukaan miesten ja naisten väliset erot ovat ennen kaikkea biologisia, mutta on osittain vaikea erottaa, mitä näkökulmia kulttuuri tuo sukupuolijaotteluun. Huttusen (2005, 116) mukaan monet sukupuoliin liitettävistä uskomuksista, esimerkiksi värit tai pukeutuminen, ovat kulttuurin opettamia, eikä niinkään ihmiselle ominaisia tapoja jaotella asioita. Voi siis olettaa, että esimerkiksi koruilla, vaatteilla ja väreillä ei ole valmiiksi ihmiselle luontaisia sisään rakennettuja merkityksiä siitä, mitkä sopivat miehille ja mitkä naiselle, vaan ne opitaan kulttuuriympäristön vaikutuksesta.

Naisten koruvalikoima nykykulttuurissa on paljon laajempaa ja vaihtelevampaa kuin miesten. Myös uusien korumallien ja materiaalien käyttö on hyväksyttävämpää ja laajempaa naisilla kuin miehillä. Länsimaissa naisten jopa oletetaan olevan tietoisempia esimerkiksi muodista, tyylistä ja pukeutumisesta (Huttunen, M. 2005, 100). Muoti ei silti kuulu vain naisille, vaan miesten muoti laajentuu koko ajan ja uskon että tulevaisuudessa tuotteita on miehille sekä naisille yhtä paljon (Laiho, M., Leino, R. 1988, 59). Historiasta löytyy esimerkkejä, kuinka käsityksemme maskuliinisista ja feminiinisistä tuotteista on muuttunut, nykyisin vaaleanpunainen väri liitetään vahvasti naiseuteen, mutta esimerkiksi 1700-luvulla ajateltiin, että vaaleanpunainen silkkipuku soveltui ainoastaan herrasmiehille. Samoin länsimaaisessa kulttuurissa hameet liitetään vahvasti nykyisin naisten vaatteeksi, mutta housujen historia ulottuu vain noin 2000 vuoden taakse, jota ennen sekä miehet että naiset käyttivät hamemaisia vaatteita (Brush Kidwell & Steele 1989, 6). On siis hyvin paljon kasvuympäristöstämme kiinni, millaiset asiat koemme kuuluvan naiseuteen ja miehisyyteen.

Mutta kyllähän miehissä ja naisissa on eroja, näitä eroja kuvaamaan on jopa keksitty useita erilaisia vertauksia. Esimerkiksi maskuliinisuus ja feminiinisyys ovat yleisiä ilmauksia länsimaaisessa kulttuurissa. Miehen ja naisen on kuvattu olevan niin erilaisia, että he ovat kotoisin eri planeetoilta, Marsista ja Venuksesta (Gray, J. 1995, 23). Kiinasta alkunsa saanut, yksitunteimmista jaotteluista, on Yin ja Yang. Yin kuvastaa naista ja siihen liitetään piirteitä, kuten suhde, yksilöllisyys, ykseys ja avoin, kun taas Yang kuvastaa miestä, johon liitetään itsenäisyys, hierarkia ja arvostettava (Dunderfelt, T. 1996, 126 - 128).

Näitä samoja eroja Minna Voutilainen on käsitellyt opinnäytetyössään Koru miehelle, koru naiselle – tarkastelua suunnitteluun vaikuttavista tekijöistä (2002, 25). Hänen työnsä pohjana oli suunnitella kaksi eri korua, jotka ilmentävät maskuliinisia ja feminiinisiä piirteitä. Voutilainen ilmaisee työssään myös kiinnostuksensa unisex-koruihin ja niiden suunnitteluun, mutta on keskittynyt kuitenkin suunnittelemaan erikseen miehen ja naisen korun. Voutilainen on huomannut saman asian, kuin itse olen joutunut jo työssäni monta kertaa miettimään, että ero miesten ja naisten korujen välillä on hyvin vaikeasti kuvailtava, ”Kuin veteen piirretty viiva.” – Voutilainen tiivistää. Vaikka on olemassa selkeästi miehille ja naisille suunnattuja koruja, on hyvin vaikea tulkita, mikä korusta tekee sellaisen, että se on unisex. Olen samoilla linjoilla Voutilaisen kanssa myös siitä, että unisex-koruissa tärkeintä on muotoilu. Materiaalit ja värit ovat sellaisia seikkoja, joissa käyttäjän omat mieltymykset ja opitut mallit tulevat enemmän esille. Pureudun myöhemmin työssäni muotoihin, materiaaleihin ja väreihin joita unisex-koruissani voisin käyttää.

Osana Voutilaisen (2002, 18) opinnäytetyötä hän oli tehnyt haastatteluja kuopiolaisille korusuunnittelijoille. Kyselyssään hän oli pyrkinyt kartoittamaan miesten ja naisten koruja sekä niiden eroja. Haastateltavana hänellä oli Heikki Hartikainen, joka työskentelee kuopiolaisella koruvalmistaja Saurumilla yhtenä pääsuunnittelijoista. Lisäksi Voutilainen oli haastatellut KultArt liikkeen kultaseppämestaria Pipsa Pasasta sekä Harakan Hopea -liikkeen omistaja Tiina Hätistä. Osa Voutilaisen laatimista kysymyksistä käsittelee vahvasti myös unisex-korusuunnittelussa huomioon otettavia asioita. Erytisesti tällaisia ovat mielestäni ne piirteet joita vastaajat kertovat ominaisiksi miehille tai naisille korujen käytössä. Halusin selkeyttää itselleni vastauksia tekemällä kaavion (kuvio 23) näistä piirteistä, jolloin minun on helpompi hahmottaa sukupuolisidonnaisia piirteitä ja jopa välttää niitä unisex-korua suunnitellessani. Tein kaavion Voutilaisen kyselyn pohjalta ja poimin siihen tärkeimpiä vastauksia unisex - korun suunnittelun pohjaksi:

KUVIO 23: Koonti Voutilaisen (2002, 19-22) opinnäytetyön asiantuntijahaastattelusta. Jenni Määttä 2013.

3.3 KORUJEN MERKITYKSIÄ, SOSIOLOGIAA JA KÄYTTÖHISTORIAA

Jewellery is such a wonderful way to celebrate being human – this strange mess of mind and body, imagination and matter.

Florian Landstätter (Adams, M. 2010, 9)

Aivan kuten vaate, on koru ollut kautta aikojen yksi ihmisten viestimisen keinoista. Ehkäpä juuri viestiminen on ollut ensimmäinen syy koristautua, mutta nyky-yhteiskunnassa korujen käyttö on saanut useita erilaisia merkityksiä, kuten yhteiskunnallinen, biologinen, seksuaalinen, poliittinen ja statukseen liittyvä käyttäytyminen voivat olla viestejä jotka näkyvät nykyihmisen koristautumisessa (Kuitunen 1998, 1). Pukeutumiseen vaikuttaa vahvasti myös ihmisen pätemis- ja jäljittelytarve, sukupuoli, yhteiskunnan normit sekä ihanteet (Franck 1997, 3). Tässä kappaleessa käsittelen koristautumisen eri syitä ja historiaa sekä ihmisen ja korun suhdetta ja naisten ja miesten korujen käytön eroja. Korujen käytöstä löytyy paljon eripiirteitä, mutta olen pyrkinyt rajaamaan aihetta suunnitteluani silmällä pitäen.

3.3.1 Ihminen ja koru

Vaikka virallisesti ei pystytä todistamaan, milloin ihmiset ovat ensimmäisen kerran käyttäneet koruja ja mikä niiden ensisijainen merkitys on ollut, tutkijat uskovat että koristautuminen on osa ihmisen luonnetta ja ihmisellä on aina ollut tarve koristautumiseen. Huttusen (2005, 45) mukaan ihminen on niin sanottu alaston apina, jolle ensisijaisesti kehon verhoaminen on ollut selviytymisen ehto. Koristautuminen ei ole ollut sidoksissa selviytymiseen, mutta se ilmenee osana ihmisen luonnetta kautta historian. Kaikissa maailman kolkissa, kansasta ja kulttuurista riippumatta koristautuminen on ollut ihmiselle luontainen tapa ilmaista itseään. Vain materiaalit, tavat ja viestit ovat vaihdelleet. Koristautuminen on siis vahvasti sidoksissa kulttuuriin ja ajan henkeen (Hoebel, A. 1965, 119). Läpi historian koruilla on ollut useita erilaisia merkityksiä. Olen etsinyt muutamia, joita seuraavaksi käsittelen.

Huttusen mukaan (2005, 99) ihmisellä on viettien ohjailema tarve korostaa kehostaan tiettyjä asioita tai peittää ei toivottuja asioita. Sama koskee myös koruja. Mielestäni koruilla on aina pohjimmiltaan tarkoitus kertoa jotain käyttäjästään, eli se on viesti muille. Esimerkiksi muinaiskansojen miesten ensimmäisten korujen merkityksenä uskotaan olleen tärkeämpi kuin niiden ulkonäkö. Koruna saattoi toimia esimerkiksi luut, kivet tai simpukan kuoret, jotka ripustettiin kulkemaan ihmisen mukana. Monesti tällaisten korujen uskottiin antavan kantajalleen suojaa ja kykyä selviytyä. Ensimmäisten naisten korujen merkitys liitetään vahvasti hedelmällisyyteen; koru suojasi käyttäjänsä ja toi hyvää onnea. Koruihin on aikojen saatossa usein liitetty vahvasti juuri onnen tuominen tai suojeleminen. Tällaisia koruja kutsutaan usein talismaaneiksi ja vielä nykypäivänäkin löytyy heimoja, esimerkiksi Kaakkois-Aasiassa ja Afrikan eri osissa, jotka käyttävät osana pukeutumistaan onnea tuovia talismaaneja (Black, J. 1981, 13 - 16). Talismaaneja on ollut sekä miehille että naisille omiaan, mutta myös sellaisia jotka sopivat kummallekin sukupuolelle.

Alkuperäiskansojen keskuudessa koru on voinut olla myös merkki esimerkiksi fyysisestä kunnosta, henkilön saavutuksesta tai ammatista. Joidenkin korujen käyttöfunktiot voivat nykyihmiselle kuulostaa karkeilta, esimerkiksi joidenkin Afrikkalaisten heimojen jäsenet venyttävät alahuultaan näyttääkseen pelottavilta. Naiset pyrkivät näyttämään pelottavilta jotta muiden heimojen jäsenet eivät haluaisi kaapata heitä ja miehet ollakseen uskottavia joutuessaan taisteluun (Black, J. 1981, 13 - 16). Myös sukupuolisen vihätysoiman korostaminen on liitetty usein korujen ensimmäisiin tärkeimpiin viesteihin (Huttunen, M. 2005, 99). Joskus korujen käyttöön on myös liittynyt tarkkoja sääntöjä siitä ketkä saivat käyttää tiettyjä koruja. Esimerkiksi 1800-luvun lopulla

KUVA 19: Etiopialaisen Mursi-heimon naisen huulivenytys.

Venäjällä ajateltiin, että eri ikäryhmien tuli käyttää erilaisia koruja. Lapsille suunnatut korut joko suojelivat pahalta tai ennustivat sitä. Myös naimattomien ja avioliitossa elävien naisten korut erottuivat suuresti toisistaan. Naimaiaässä olleet naiset käyttivät koruja joiden tarkoitus oli kertoa varallisuudesta ja kiinnittää huomio naisen fyysisiin ominaisuuksiin. Naimisissa olevien naisten tuli käyttää koruja, jotka kertoivat uuteen sukuun siirtymisestä (Lehtinen, I. 1979, 10 - 17).

3.3.2 Statussymbolit ja uskonnolliset korut

Voutilainen kertoo opinnäytetyössään (2002, 6) kuinka korut esiintyvät historiassa usein myös statussymboleina. Miesten koruissa uskotaan olleen jo 30 000 vuotta sitten merkkejä, jotka kertovat käyttäjän varallisuudesta tai sosiaalisesta asemasta. Sekä kehittyneissä, että primitiivissä kulttuureissa löytyy piirteitä, joissa koruilla on pyritty kertomaan käyttäjänsä sosiaalisesta asemasta. Tällaisia statuskoruja ovat olleet esimerkiksi käädyt ja kruunut, joita ruhtinaat ja hengelliset johtajat ovat käyttäneet (Lehtinen, I. 1979, 23 - 25).

Korut ovat olleet myös merkki elämäntavoista tai kulttuurista. Esimerkiksi kansallispukujen korut kertovat usein käyttäjänsä sosiaalisesta ja taloudellisesta asemasta, iästä ja aviosäädystä. Tällaisten korujen funktio on erittäin informatiivinen, mutta samalla sen kieltä ymmärtää vain sen kulttuurin jäsenet. Tällaiset korut ovat niin sanottuja status-symbolikoruja, jollaisia esiintyy paljon myös nykypäivänä (Lehtinen, I. 1979, 15 - 22). Statusesineissä ja symboleissa tuotteen ulkoasulla on vahva merkitys käyttäjään, koko, muoto, väri ja materiaali voi olla tehokas ja näkyvä symbolinen vaikutus tuotteeseen. Tuotteen suunnittelussa tulee pyrkiä peittämään niitä asioita jotka ovat ei-toivottuja huomioidulle käyttäjäryhmälle (Huttunen, M. 2005, 99).

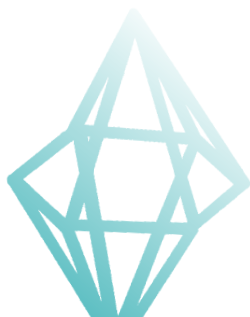
Koruihin liittyy paljon myös erilaisia uskonto-symboloja. Kautta historian nykypäivään asti esiintyy paljon koruja, joiden merkitys on kertoa käyttäjänsä uskonnollisesta suuntaumuksesta. Uskonnolliset ja symboliset korut ovat paras esimerkki koruista, joita sekä miehet että naiset ovat käyttäneet. Niiden päämerkitys on kertoa käyttäjän elämäntavomuksesta, jolloin korun ulkomuoto on pienemmässä roolissa. Tällaiset korut ovat niin sanotusti esiaste unisex-koruista, sillä sama koru soveltuu usein kummallekin sukupuolelle. Käyttäjä ei koe käyttävänsä ”väärän sukupuolen korua,” joka voidaan kokea nöyryyttäväksi, koska korun merkitys on niin vahva. Anu Forselius kertoo opinnäytetyössään (1984, 7 - 8), että uskonnollisiin koruihin on aikojen saatossa liittynyt vahvasti perinteikäs kultasepän työ ja arvokkuus. Esimerkiksi parhaat käsityöläiset ovat historiassa työskennelleet kirkollisille instituutioille. Uskontojen uskotaan olleen suurella merkityksellä esinekulttuurin kehityksessä, myös korujen.

3.3.3 Nykyaika

Vahvan merkityksen omaavien korujen rinnalle ovat tulleet niin sanotut asuste- tai muotikorut, joiden merkitys on usein täysin päinvastainen. Koruja käytetään osana pukeutumista. Usein tällaiset korut ovat hinnaltaan edullisia ja muuttuvat nopeasti muodin mukana. Myös johonkin sosiaaliseen ryhmään kuulumista on voitu osoittaa korujen avulla. Ihmisellä on viet-

tipohjainen sosiaalisen hyväksynnän tarve (Huttunen M. 2005, 100). Aikojen saatossa meistä on kehittynyt yksilöitä, joilla on omat mielipiteet ja tarpeet, jotka peilautuvat kulttuurin kautta. Ihmisellä on myös sosiaalinen tarve koristautua samoin kuin kulttuurissa on tapana ja näin osoittaa kuuluvansa tiettyyn ryhmään. Ihmisellä on tapana omaksua yhteisön tapoja ja sopeutua sen vaatimuksiin, mikä varmasti näkyy myös korujen käytössä (Lehtovaara, A. 1986, 201). Näin ollen tuotteen tulisi olla sosiaalisessa mielessä käyttäjän mielestä helposti käytettävä, mutta samalla se voisi olla ilmeeltään myös hieman poikkeava, mikä vaatisi totta kai käyttäjältä rohkeutta pitää korua. Suunnittelijalta vaatii kykyä sietää tosi asia että koru voi silloin karsia osan käyttäjistä. Kohderyhmänä silloin olisivat edelläkävijät, joilla on uskallusta kokeilla uusia tuotteita, ja pidemmällä aikavälillä myös niin sanotusti ”hitaasti lämpiävät” käyttäjät.

Huttusen mukaan (2005, 41 - 43) tuotteen suunnittelussa tulee ottaa huomioon neljä eri tasoa; kulttuurihistoriallinen, sosiaalinen, sosioekonominen ja kognitiivinen taso. Käyn lyhyesti läpi niiden merkitystä unisex-korun suunnittelussa. Korujen kulttuurihistoriaan tutustuin lyhyesti edellisessä kappaleessa. Sosiaaliselta tasolta mietittynä Suomessa on paljon korualalla johtavia tuotemerkkejä, varsinkin jalometallituotteissa, joista erottuminen voi olla haastavaa. Koen kuitenkin, että uusille suuntauksille voisi olla tarvetta ja toisaalta myös suurten tuotemerkkien, kuten Kalevala Korun ja Saurumin tuotteista löytyy jonkin verran unisex-koruja. Uskon, että niille on ollut jonkin verran myös kysyntää jo entuudestaan. Sosioekonomiselta tasolta mietittynä Suomi on helppo maa tuoda esille uusia tuotteita, sillä täällä suvaitsevaisuus on kuitenkin melko edistynyttä ja esimerkiksi nuoret omaksuvat nopeasti uusia asioita. Toisaalta Suomi tulee usein hieman jäljessä muodissa, joten unisex-korut voivat olla vielä aika uusi ja tuntematon ala. Kognitiiviselta tasolta tarkasteltuna koen, että on tärkeää tuoda esille unisex-korujeni viesti ja oman suunnitelmani tarkoitus onkin, että tuotteita ymmärrettäisiin, jolloin niiden käyttämisen syyt muuttuisivat. Toivoisin, että suunnittelemani korujen viesti olisi tunnetasolla moniin vetoava, jolloin voisin tavoittaa niille useampia käyttäjiä. Toisaalta en aio käyttää aikaa kehittääkseni koruilleni niin sanotusti tuotetarinaa, vaan ennemminkin kerron lähtökohdista lyhyesti. Vaikka usein koen tärkeäksi, että tuotteillani on tarina, jätin sen osuuden vähemmälle työssäni kyselyn tulosten perusteella, joissa tuotteen tarina ja merkitys koettiin suhteellisen vähäiseksi.

4 UNISEX - KORUSARJAN SUUNNITTELU

”Baksterin (1996) mukaan houkuttelevuus tuotteessa tarkoittaa ensiksi sitä, että tuote saa kuluttajan huomion visuaalisella miellyttävyydellään” (Kettunen I. 2001, 16). Kysymys kuuluu, miten suunnittelemani unisex-korujen ilme houkuttelisi molempia sukupuolia. Tuotteen tulisi olla semanttisesti ja funktionaalisesti molempia sukupuolia houkutteleva, sekä tuotteessa täytyisi olla sopusointu sen symbolisen viestin kanssa. Uskon, että samoin kuin unisex-muodissa, selkeys ja yksinkertaisuus ovat suunnitteluni lähtökohtia. Pyrin konkreettisesti löytämään unisex-koruilleni esimerkiksi muodon, värin, tekstuurin ja koon. Apunani käytän havainnointia, esimerkiksi jo olemassa olevista unisex-tuotteista, josta pyrin löytämään unisex-korulle sopivia piirteitä.

Havainnointi on ollut minulle aina hyvä tapa selkeyttää sitä, mitä olen tekemässä. Olen erityisen visuaalinen, joten hahmotan asiat kuvallisesti selkeimmin. Tällä kertaa otin havainnoinnin keinoksi tehdä erilaisia kuvakollaaseja (kuvat 20 – 22). Kokosin kollaaseja miesten ja naisten koruista, joista etsin eroja ja yhtäläisyyksiä eri sukupuolten korujen käytöstä.

35

KUVA 20: Mielikuvakartta miesten koruista. Jenni Määttä 2012.

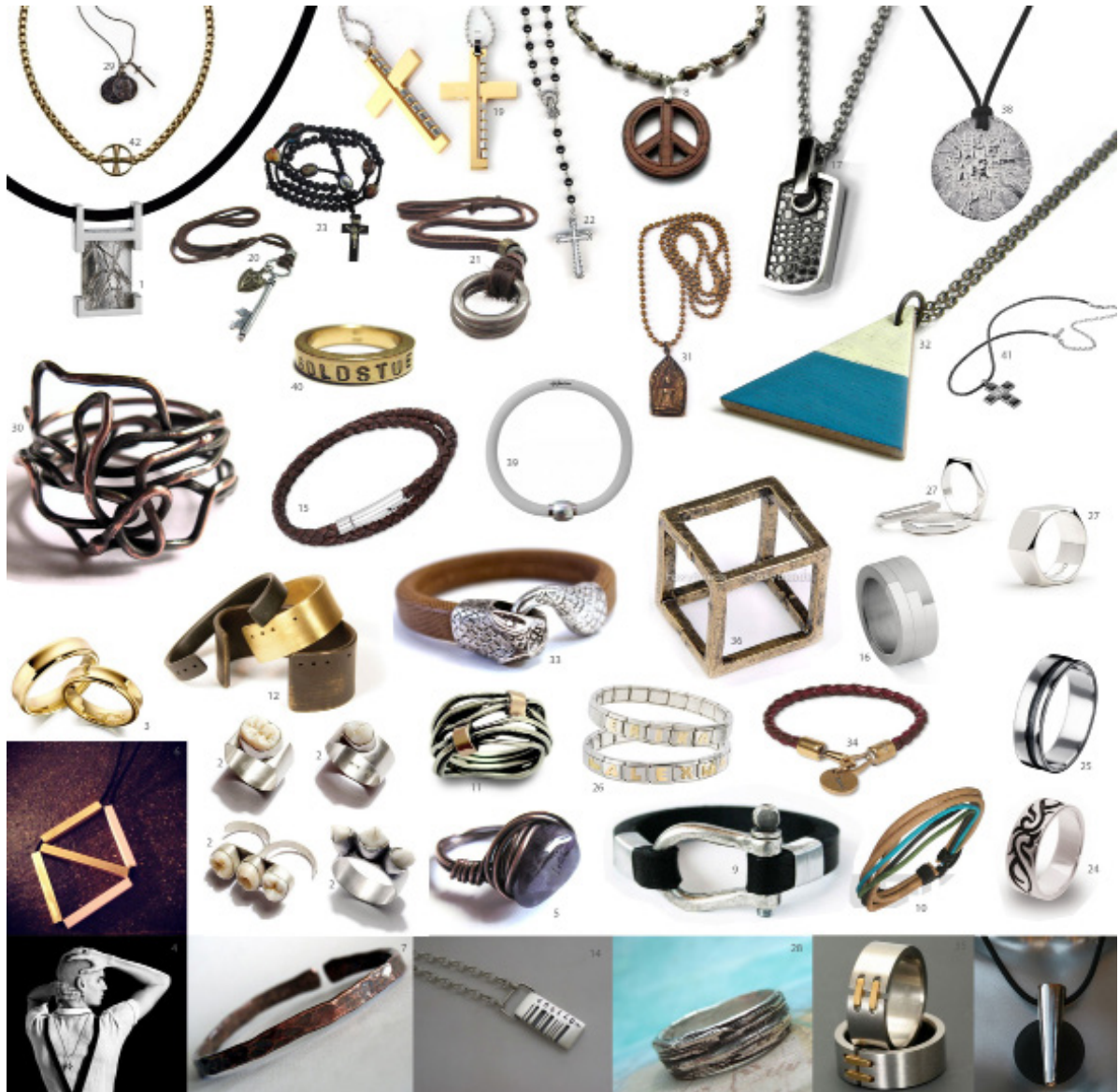
Huomioita miesten koruista: Muodot pitkälti selkeitä ja virtaviivaisia, käytetty paljon perusmuotoja. Selkeitä pintoja, joissa yksityiskohtia tai tekstuuria. Materiaaleina hopeaa, terästä, pronssia, nahkaa, kultaa, jonkin verran tekstiilejä, emalia, kiviä ja muita metalleja. Väreillä leikkiminen hillittyä, jonkin verran käytetty kirkkaita värejä yksityiskohdissa. Yleensä yhtä tai kahta materiaalia korussa.

KUVA 21: Mielikuvakartta naisten koruista. Jenni Määttä 2012.

Huomioita naisten koruista: Paljon orgaanisia ja pehmeitä muotoja verrattuna miesten koruihin. Aiheet usein esittäviä. Massaltaan ja volyymiltaan vaihtelevampia kuin miesten korut. Paljon pieniä yksityiskohtia, vähemmän selkeitä pintoja kuin miesten koruissa. Eri materiaaleja yhdistelty enemmän kuin miesten koruissa. Kirkkaita sekä murrettuja värejä käytetty paljon. Materiaaleina kultaa, hopeaa, kiviä, helmiä, synteettisiä materiaaleja, pronssia, muovia, nahkaa, lasia, emalia ja muita metalleja. Eri materiaaleja yhdistelty paljon.

Lisäksi kokosin mielikuvakartan myös olemassa olevista unisex-koruista (kuva 22), jotta pystyisin vertaamaan niitä miesten ja naisten koruihin.

KUVA 22: Mielikuvakartta unisex koruista. Jenni Määttä 2012.

Huomioita unisex koruista: Sekä orgaanisia, että geometrisiä muotoja. Paljon asustekorumaisia tuotteita. Paljon murrettuja ja maanläheisiä värejä. Koruissa sekä esittäviä että abstrakteja aiheita. Materiaaleina hopeaa, terästä, kultaa, pronssia, nahkaa, puuta, synteettisiä materiaaleja (Avoin Korkeakoulu TAIK, Kuvallinen sommittelu. 6.1.2013).

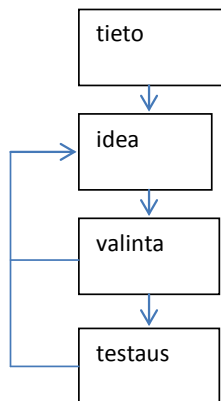
4.1 Muoto

Havaintokarttojen teon jälkeen lähdin liikkeelle korun muodosta, koska se koettiin kyselyn perusteella korujen tärkeimmäksi ominaisuudeksi. Jo Tutkivan toiminnan kurssilla minulle syntyi ajatus unisex-korusta joka olisi hyvin geometrinen. Silloin tutustuin, aiemminkin mainitsemaani, Minna Voutilaisen opinnäytetyöhön Koru miehelle, koru naiselle – tarkastelua suunnitteluun vaikuttavista tekijöistä (2002). Siinä Voutilainen on käsitellyt muotoja, jotka koetaan miehiseksi tai naiselliseksi. Voutilainen on kuvannut naisellisia muotoja pehmeiksi ja pyöreiksi, kun taas miehekkäitä neliskanttisiksi, esimerkkinä kuva 23. Siitä syntyi ajatus että

näiden muotojen väliltä voisi olla kolmiomainen muoto. Tutkivan toiminnan kurssilla käytin kolmiomuotoa hyväkseni suunnitellessani unisex-vaatemallistoon sopivaa korua, mutta koin silloin korun suunnittelun melko rajalliseksi, koska korun tuli sopia ennen kaikkea vaatemallistoon. Jo sieltä lähtien olen halunnut päästä kokeilemaan erilaisia kolmiomuotoja unisex-koruissa.

KUVA 23: Naisen ja miehen muoto.

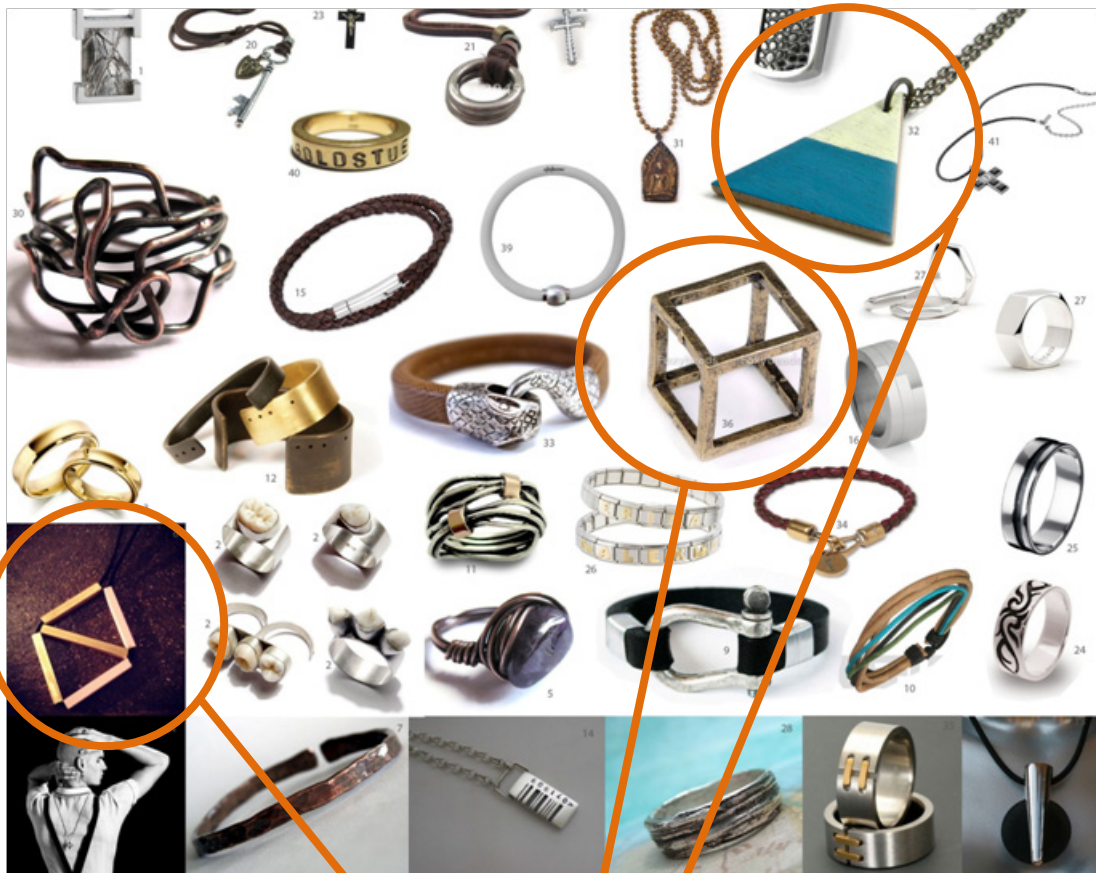
KUVIO 24: Konseptimuotoilun kaavio. (Mukaillen Kettunen, I. 2001. 60)

Luonnostelunapuna käytin Kettusen konseptimuotoilun mallia (kuvio 24), jonka huomasin hyvin sopivan työskentelyni tueksi. Konseptimuotoilussa on tarkoituksena kehittää paljon ideoita ja niistä valitaan paras. Aloitin luonnostelun tekemällä niin sanottuja peukalonkynsiluonnoksia, jotka ovat hyvin nopeita hahmotelmia ideoista (kuva 24). Peukalonkynsiluonnoksia tein useita kymmeniä, josta sitten Kettusen mallin mukaan pyrin valitsemaan parhaita ideoita, joita jatkoin eteenpäin.

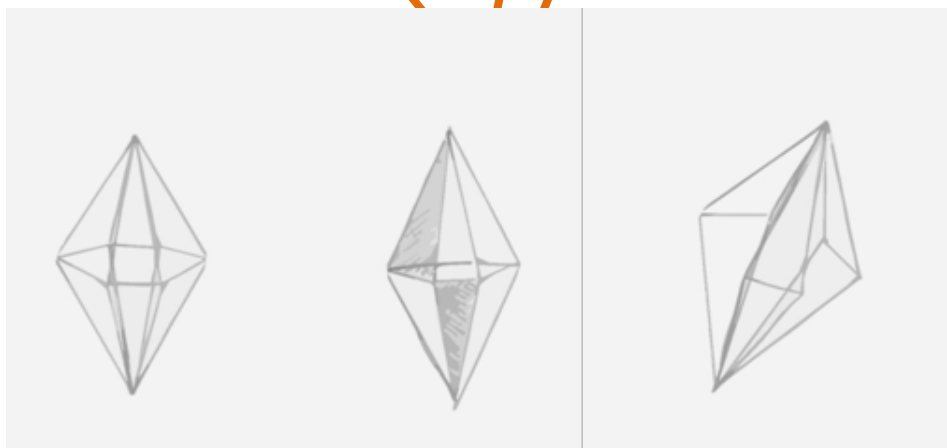

KUVA 24: Ensimmäiset luonnokset olivat hyvin yksinkertaisia ja nopeasti tehtyjä. Tällaisia luonnoksia tein useita kymmeniä. Jenni Määttä 2012.

Nopeiden luonnosten jälkeen siirryin tarkempaan luonnosteluun. Tekemässäni Unisex-koru-
jen mielikuvakartassa (kuva 25) oli joitakin sellaisia koruja, joista sain ideoita muotoihin:

39

KUVA 25: Mielikuvakartta unisex-koruista ja siitä syntyneistä ideoista. Jenni Määttä 2012.

Muotojen ja pintojen kaarevuuden hahmottamisen apuna käytin kuvankäsittelyohjelmia (kuva 27). Kun luonnoksista alkoi erottua muutamia malleja, jotka tuntuivat sopivilta unisex-koruihin, aloin pohtimaan mahdollisia materiaaleja ja värejä sarjani koruihin. Etenin tällä tavalla suunnittelussani, koska mielestäni oli tärkeää panostaa ensin muotoon, joka koettiin kyselyni perusteella niin olennaiseksi koruissa. Muotojen hahmottamisen jälkeen halusin miettiä mitkä värit ja materiaalit olisivat mahdollista yhdistää muotoon niin, että ne kaikki ottaisivat huomioon mahdolliset unisex-piirteet.

KUVA 27: Muodon hahmottamista kuvankäsittelyohjelmien avulla. Jenni Määttä 2013.

4.2 Värit ja materiaalit

Miettiessäni lähtökohtia unisex-korujen värimaailmalle, pyrin ensimmäiseksi havainnoimaan jo olemassa olevien unisex-tuotteiden värimaailmaa. Miesten ja naisten väliset erot värimielityksissä on pitkälti sidoksissa kulttuuriin ja sosiaaliseen asemaan. Länsimaisessa kulttuurissa suunnitellussa koruja pelkästään naisille liikkumatila värien ja materiaalien kanssa on laajaa. Naisille suodaan enemmän valinnan varaa ja naisilta jopa odotetaan enemmän ja rohkeampaa värienkäyttöä kuin miehiltä. Kasvatus siihen, mitkä värit ovat sopivia miehille ja mitkä naisille, alkaa jo melko varhain ja käsitys miesten ja naisten väreistä voi olla usein aika tiukassa käyttäjän ajatusmaailmassa (Huttunen, M.2005, 100). On tutkittu, että pieni lapsi ei osaa erottaa, mitkä värit tai esimerkiksi vaatteet ovat miesten ja naisten, vaan tällaiset käsitteet ovat kulttuurin ja kasvattajien luomia (Huttunen, M. 2005, 116). Tällaiset asiat koen kuitenkin tärkeäksi ottaa huomioon suunnittelussani, sillä en halua muuttaa ihmisten käsitystä siitä, vaan liikkua niiden rajojen sisällä.

Siksi koin turvalliseksi pohjaksi hakea koruihini samankaltaista värimaailmaa kuin olemassa olevissa unisex-tuotteissa on käytetty ja helpottaa korujen lähestyttävyyttä sillä tavalla. Martti Huttunen kertoo kirjassaan Värity – pintaa syvemältä, kuinka suunnitelmassa tuotteita, joiden toivotaan olevan pitkäaikaisessa käytössä, tuotteiden väreiksi kannattaa valita sellaisia sävyjä, jotka ovat saavuttaneet tai ovat saavuttamassa suosita markkinoilla kohteeksi suunnittelun asiakaskunnan keskuudessa (Huttunen, M. 2005, 102). Myös tämän takia koen, että on tärkeää tutustua unisex-tuotteiden väreihin ennen niiden suunnittelua (kuva 29).

KUVA 28: Ari vai Inari? Inari vai Ari? Länsimaissa esimerkiksi vaaleanpunainen liitetään vahvasti tyttöjen väriksi ja sininen poikien väriksi. Suurin osa olettaisi kuvan lapsien sukupuolen värien perusteella eriksi, vaikka molemmissa kuvissa on sama lapsi. Suunnittelussa on tärkeää ottaa huomioon käyttäjän sisäistämät kulttuuriset tavat tulkita esimerkiksi värejä, jotta tiedetään millaisen viestin tuote antaa käyttäjälle (Huttunen, M. 2005, 116).

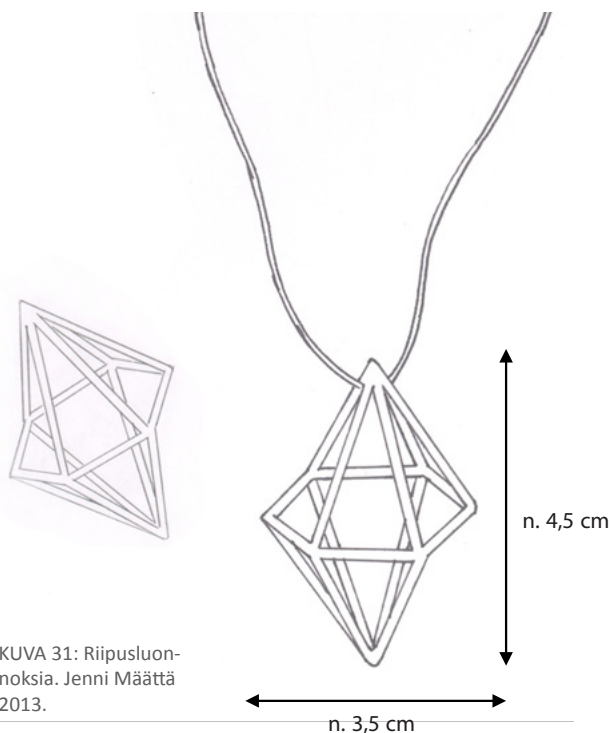
KUVA 29: Mielikuvakartta mahdollisista unisex-korujen väreistä, olemassa olevien unisex-tuotteiden pohjalta. Jenni Määttä 2013.

Materiaaleissa päädyin kyselyn sekä värimielikuvakartan perusteella hopeaan ja nahkaan. Kyselyssä kolme suosituinta materiaalia unisex koruihin olivat hopea, teräs ja nahka. Hopea ja nahka tuntuivat luontevilta ratkaisuilta, sillä ne sopivat hyvin unisex värimaailmaan ja ne ovat minulle tuttuja materiaaleja, mikä helpottaa suunnittelua. Teräs olisi myös ollut hyvä vaihtoehto, ja jossain suunnittelun vaiheessa mietin kaikkien kolmen materiaalin yhdistämistä. Luovuin kuitenkin ajatuksesta, sillä tiedän että jalon- ja epäjalan materiaalin yhdistäminen olisi haastavaa, sekä teknisesti että laillisesti. Syynä oli myös se että teräksisen korun valmistamisen suunnittelu olisi minulle haastavampaa, sillä en ole juurikaan terästä käyttänyt koruissa. Näiden elementtien perusteella päädyin malliin, jonka idea syntyi unisex-korujen mielikuvakartan pohjalta. Muodossa pyrin yhdistelemään sellaisia piirteitä kuin löytämissäni unisex-koruissa oli (kuva 30).

KUVA 30: Luonnoksia mallista johon päädyin unisex-korujen mielikuvakartan pohjalta. Jenni Määttä 2013.

43

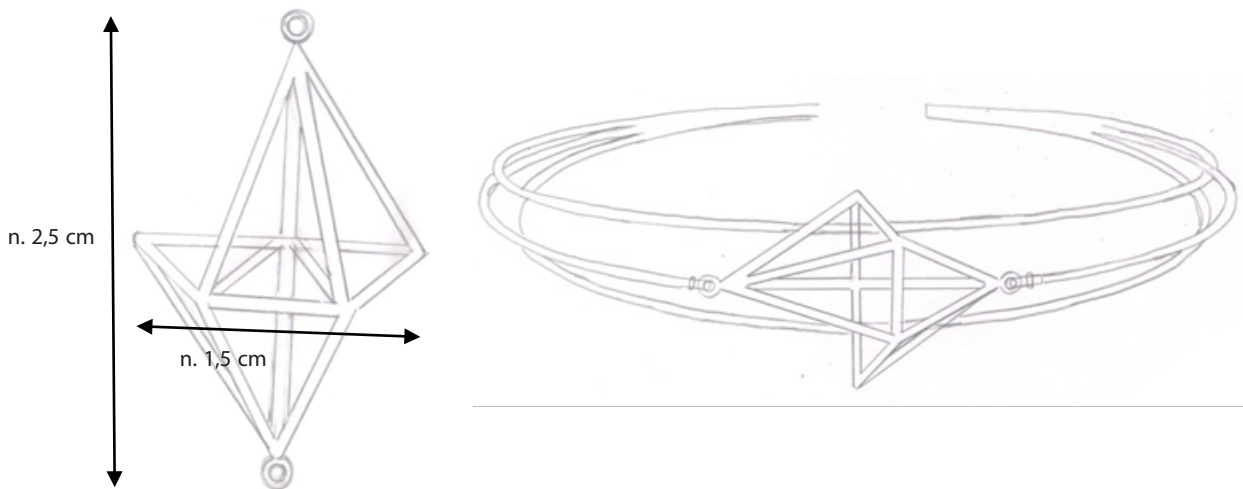

KUVA 31: Riipusluonnoksia. Jenni Määttä 2013.

Kaulakorussa riipusosa olisi hopeaa ja ketju nahkaa (kuva 31). Valitsin muodon sen geometrisyyden ja epäsymmetrisyyden takia, joihin ihastuin. Riipuksen ideana olisi, että sen voisi pujottaa nahkanauhaan miten päin vain, jolloin muoto korostuu eri kulmista. Riipuksen halkaisijaltaan noin 3,5 senttimetriä ja piitussuunnassa mitta olisi hieman yli 4 senttimetriä. Nahkanauhan pituus olisi 50 senttimetriä, jolloin se sopii luultavasti sekä miehille että naisille. Kiinnityksenä toimisi hopeinen, ovaali lukkorengas.

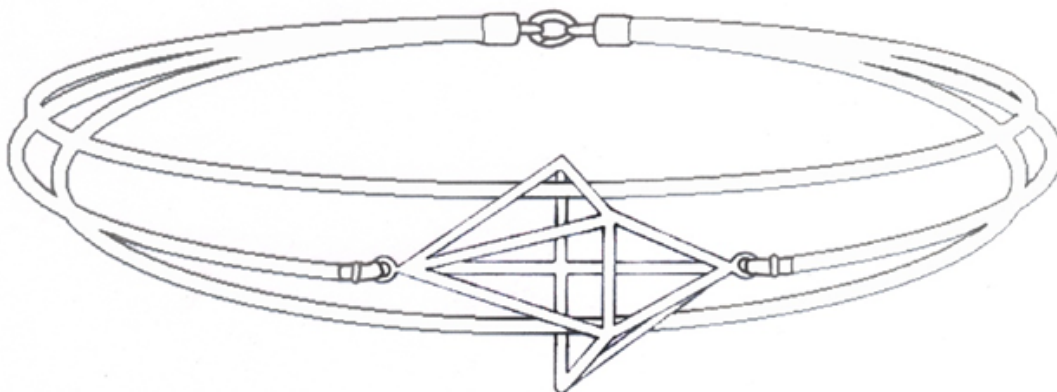
4.3 Korusta sarjaksi

Oman suunnittelutyöni kannalta koin helpoimmaksi toimia tavalla joka on minulle melko vakiintunut. Suunnittelin ensin yhden korun, jonka ympärille aloin rakentamaan korusarjaa. Tässä tapauksessa riipuksen suunnittelu ensimmäisenä tuntui luontevimmalta, jonka jälkeen aloin hahmotella rannekorua ja sormusta. Rannekorun muodossa pyrin jäljittelemään paljon riipuksen muotoa (kuvat 32 - 33). Korun käyttöä ajatellen tein siihen kuitenkin suoran takapinnan, jotta muoto olisi sellainen, että se takerru tai ole terävä ranteessa pidettäessä. Luonnostelin koruun myös tukirakennetta, jotta se kestäisi hyvin käytössä eikä painautuisi kasaan.

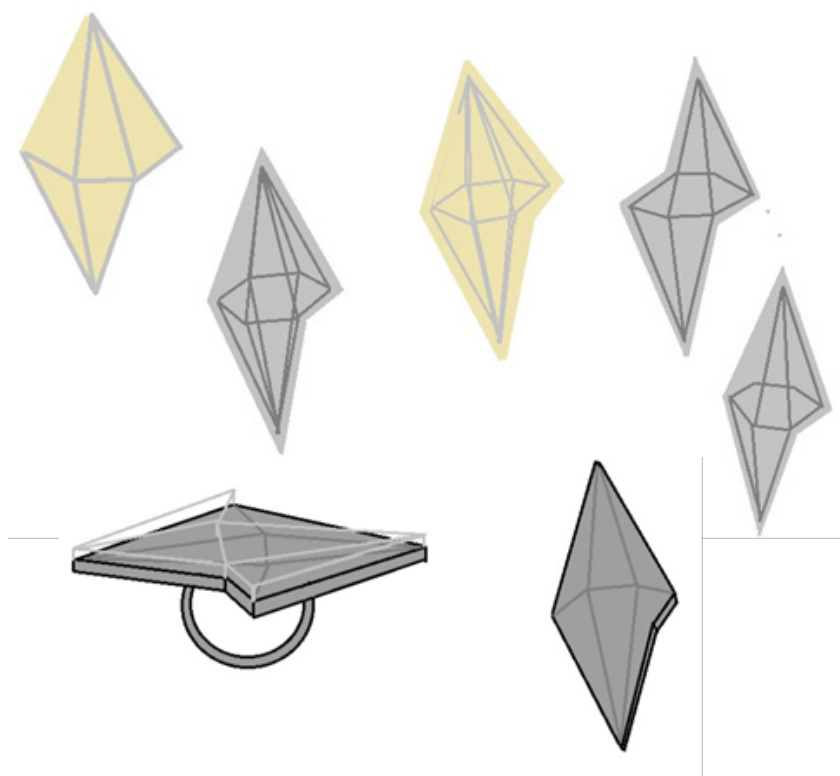
KUVAT 32 - 33: Luonnokset rannekorun muodosta ja tukirakenteesta, sekä korun kiinnityksestä. Jenni Määttä 2013.

Samoin kuin riipuksessa, rannekorun hela eli koristeosa, olisi hopeaa ja ketjuna olisi nahkanauhaa. Rannekorun hela olisi kuitenkin huomattavasti pienempi kuin riipuksessa, jotta se olisi mukavampi käyttää. Näyttävyyttä lisätäkseni rannekorussa olisi kolme saman paksuista nahkanauhaa joista keskimmäiseen koru kiinnittyä, sekä kaksi jotka pujottelee korun rakenteen läpi. Kiinnityksenä toimisi hopeainen ovaali lukkorengas (kuva 34).

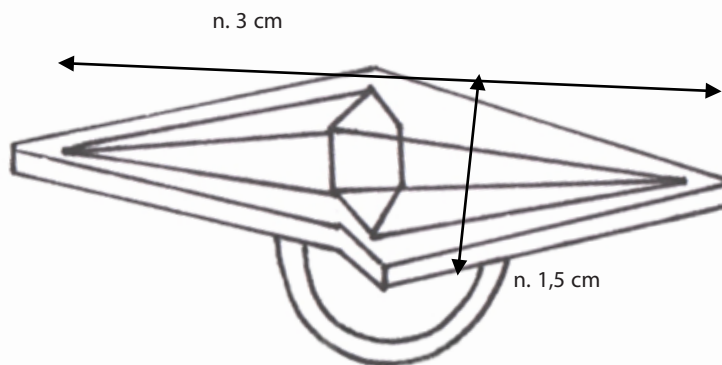
KUVA 34: Tarkempi kuva rannekorusta. Jenni Määttä 2013.

Sormuksen suunnittelussa halusin ottaa huomioon ennen kaikkea helpon käytettävyyden, ja sen vuoksi karsin kolmiulotteisen muodon lähes heti sormusta suunnitellessa. En myöskään usko että sormuksessa nousevat pinnat toimisivat kovin hyvin unisex-koruna. Siksi pyrinkin muuttamaan riipuksessa ja rannekorussa käyttämäni muodon sormuksessa kaksiulotteiseksi. Tein kuvankäsittelyohjelmien avulla erilaisia luonnoksia kaksiulotteisesta pinnasta, jossa sama muoto kuitenkin toistuisi (kuva 35).

KUVA 35: Sormuksen muodon kokeilua. Jenni Määttä 2013.

Päädyin melko selkeään pintaan sormuksessa. Sormuksen päällä olisi hopeinen levy, jonka pintaan tahdään fotoetsaamalla kuvio, joka vastaa riipuksen ja rannekorun muotoa kaksiulotteisena. Fotoetsauksesta puhutaan kun metallin pintaan syövytetään kuva typpihapon avulla, jolloin kuvio toistuu metallissa urana. Sormuksen pintaan fotoetsattua muotoa on kuitenkin hiukan yksinkertaistettu, jotta se olisi selkeä (kuva 36).

KUVA 36: Luonnos sormuksesta sekä mittakaavat. Jenni Määttä 2013.

KUVA 37: Unisex-kauluskoru.

"BIRDIE" kauluskoru - collar chain

Muodikas paidan kauluksiin kiinnitettävä koru siivillä ja "timanteilla". UNISEX – sopii miehille ja naisille! Pituus noin 22cm. Sinkkiseosta.

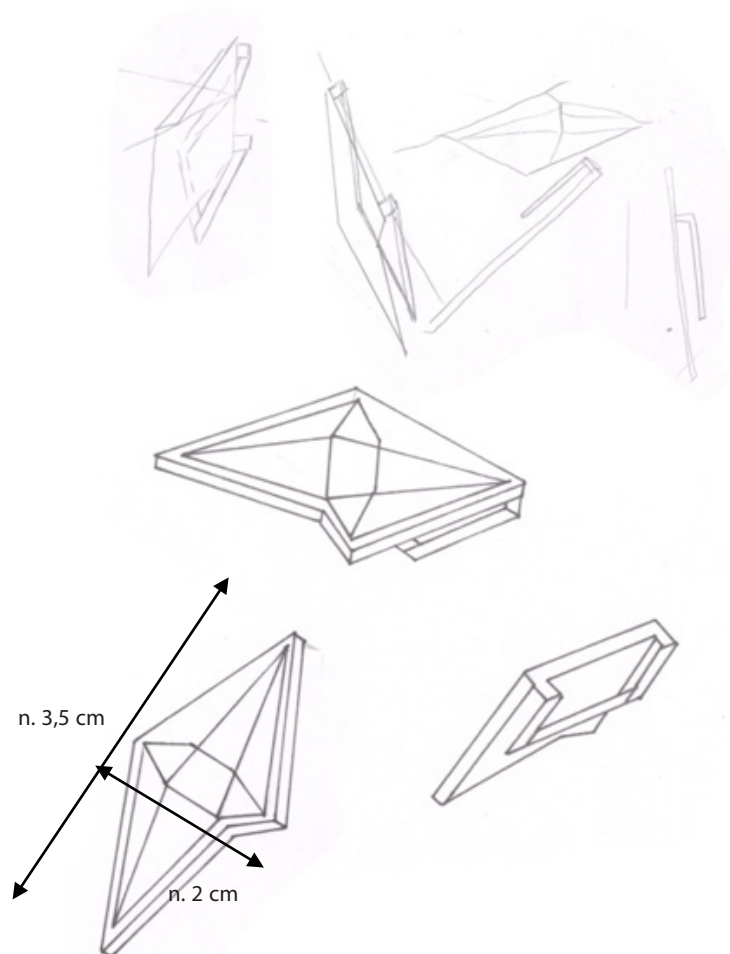
"fashionable jewelry with wings and 'diamonds' that is used as attached to shirt collars. UNISEX – suitable for men and women! Length about 22cm. Zinc Alloy.

Hinta **14,90€**

KUVA 38: Hanna Korhosen Elegil kauluskoru.

Työn loppuvaiheessa mieleeni tuli vielä yksi koru joka mielestäni sopisi unisex-korusarjaan. Idea syntyi seurattessani erästä amerikkalaista tv-sarjaa, jossa yksi päähenkilöistä käyttää paljon paidan kaulukseen kiinnitettäviä koruja. Näitä niin sanottuja kauluskoruja on ollut markkinoilla jonkin verran pitkästä ajasta ja benchmarkatessani tuotteita yllätyksekseni niitä myytiin myös unisex-koruna (kuva 37). Omassa kauluskorussa halusin kuitenkin kiinnityksen olevan hieman samanlainen kuin esimerkiksi koruseppä Hanna Korhosen Elegil-sarjan kauluskorussa (kuva 38), jossa korun taakse taipuu hakanen, joka painetaan kaulukseen kiinni. Unisex-kauluskoruni olisi kuitenkin tarkoitettu sellaiseksi, että sen voisi kiinnittää lähes minkäläisen paidan kaulukseen vain.

KUVA 39: Luonnoksia kauluskorun kiinnityksestä, sekä korun mittakaava. Jenni Määttä 2013.

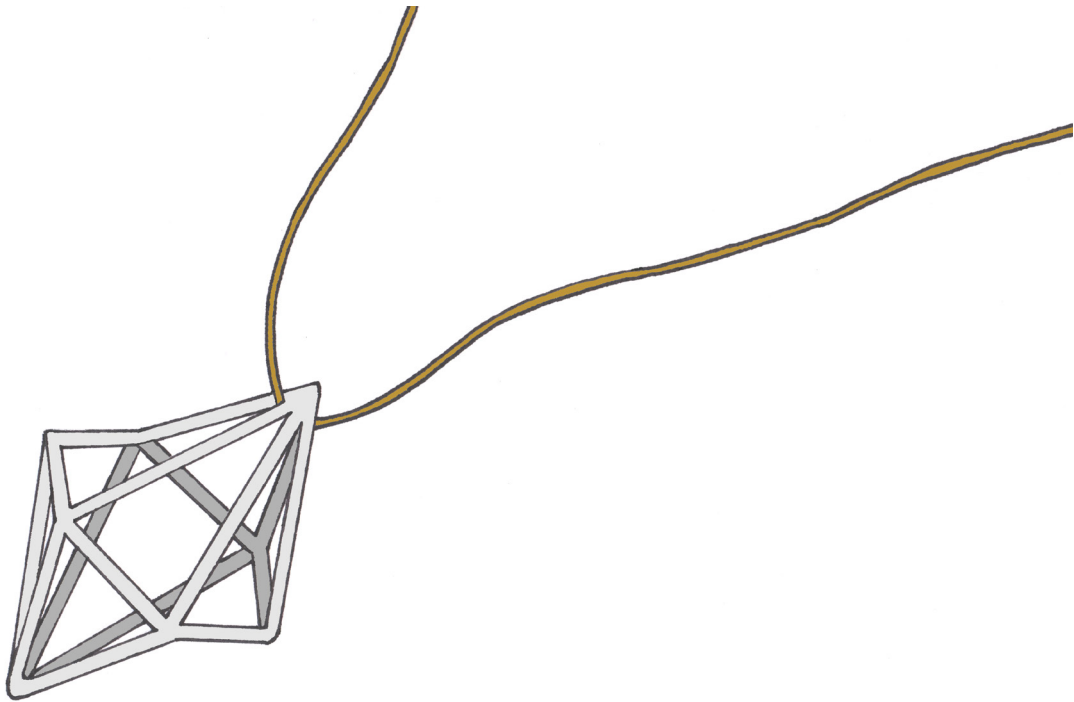
Kauluskorussa käytin samaa muotoa kuin sormuksessa, sillä mielestäni se sopi siihen erittäin hyvin, ilman suurempia muutoksia (kuva 39 s. 46). Kauluskorun kiinnityksenä toimii hopeasta valmistettu hakanen joka taipuu korun taakse. Hakanen on hyvin lähellä korun takapintaa ja sitä voi hiukan hopean pehmeiden vuoksi muokata ja painaa kohti korua, jolloin koru kiinnittyy kaulukseen napakasti. Korun käyttö vaatii kuitenkin tarkkaavaisuutta, sillä hakasta ei voi taivuttaa liikaa, jotta hopeahakanen ei murru. Vaikka en ole itse koskaan tällaista kiinnitystä valmistanut, uskon sen kestävyteen ja toimivuuteen, sillä olen nähnyt samanlaisia ratkaisuja muissa korusissa. Kauluskoru on kooltaan hiukan isompi kuin sormus.

4.4 No H8 - Unisex - korusarja

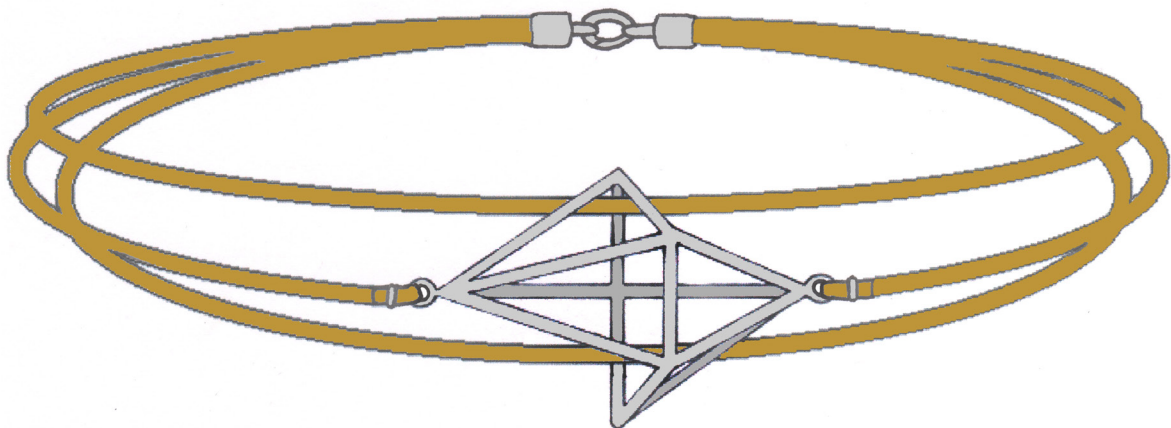
Unisex-korusarjalle syntyi nimi vasta ihan suunnittelun loppuvaiheessa. No H8 (no hate) –nimen sarja sai ystäväni ehdotuksesta. Nimellä on tarkoitus kertoa korun taustasta, eli halusta tuoda muotoilulla tasavertaisuutta koristautumiseen, sekä halu lisätä suvaitsevaisuutta koristautumisessa ja pukeutumisessa. Jätin korusarjasta pois kokonaan tuotetarinan, ja toivon että korun nimi on viesti tuotteesta. Opinnäytetyön teon loppuvaiheessa minulle selvisi että on olemassa amerikkalainen, NOH8 - niminen kampanja, jonka takana on yleishyödyllinen järjestö. Heidän tavoitteitaan on edistää tasa-arvoa, sekä tuoda tasa-arvoisuutta eri sukupuolten välille sekä avioliittoihin (NOH8 Campaign, About. 2.5.2013). Työni ei liity amerikkalaiseen NOH8 - kampanjaan, enkä aio käyttää unisex - korusarjani nimeä kaupallisiin tarkoituksiin sen samankaltaisuuden vuoksi. Jos jatkan työskentelyä No H8 - korusarjani parissa, kehitän sarjalleni uuden nimen.

Kerron lyhyesti myös unisex -korusarjani valmistusmenetelmistä. Sarjan valmistuksen aloitaisin tekemällä käsin hopeiset helat riipukseen ja rannekoruun, sekä valmistamalla levyt joihin koristekuviot tulevat sormuksessa ja kauluskorussa. Mallien valmistamisen jälkeen tekisin sormuksen ja kauluskorun pintaan niihin tulevat kaksiulotteiset kuviot fotoetsaamalla. Tämän jälkeen valmistaisin koruihin niihin tulevat kiinnitykset, ennen kumimuottien valmistusta, kuten rannekorun helan päihin tulevat lenkit ja kauluskorun taakse tulevan hakasen, sekä leimaisin kaikki sarjan korut. Tällä tavoin sarjan valmistaminen jatkossa helpottuu, kun yksityiskohtia ei tarvitse valmistaa käsin joka kerta. Leimauksen ja kiinnikkeiden tekemisen jälkeen valmistaisin korusarjani kumimuotit, jotka mahdollistavat korujen kopioimisen ja sarjavalmistamisen. Kumimuotin avulla voisin valmistaa useita vahamalleja korusarjan osista. Tämän avulla myös pystyn nopeammin valmistamaan useita korusarjoja yhtä aikaa. Vahamallit kiinnitetään vahapuuhun ja niille tehdään kipsi, jonka jälkeen korut valetaan. Valujen jälkeen korusarjasta poistetaan valukanavat ja korujen pinnat viimeistellään ja kiillotetaan. Sormuksen levyille valmistetaan sormus joka juotetaan kiinni koristelevyn nurjalle puolelle. Sormuksen levyn valaisin ilman sormusta, jotta siihen voidaan kiinnittää aina halutun kokoinen sormus. Riipukseen ja rannekoruun tekisin valmiista nahkanauhasta ketjut, joiden päihin tulisi kiinnitykseksi hopeiset lukkorenkaat. Korujen viimeistelyssä tulee ottaa erityisesti huomioon, että koruihin ei jää teräviä reunoja. Korujen kulmat viimeistelin hiomalla ne hieman pyöreiksi, jotta ne olisivat mukavia käyttää.

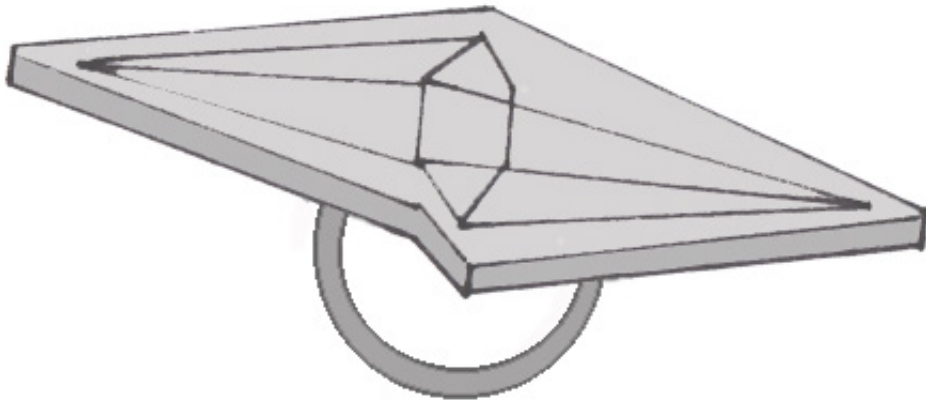
4.4.1 Tuotekuvat

KUVA 40: Tuotekuva No H8 - riipuksesta. Jenni Määttä 2013

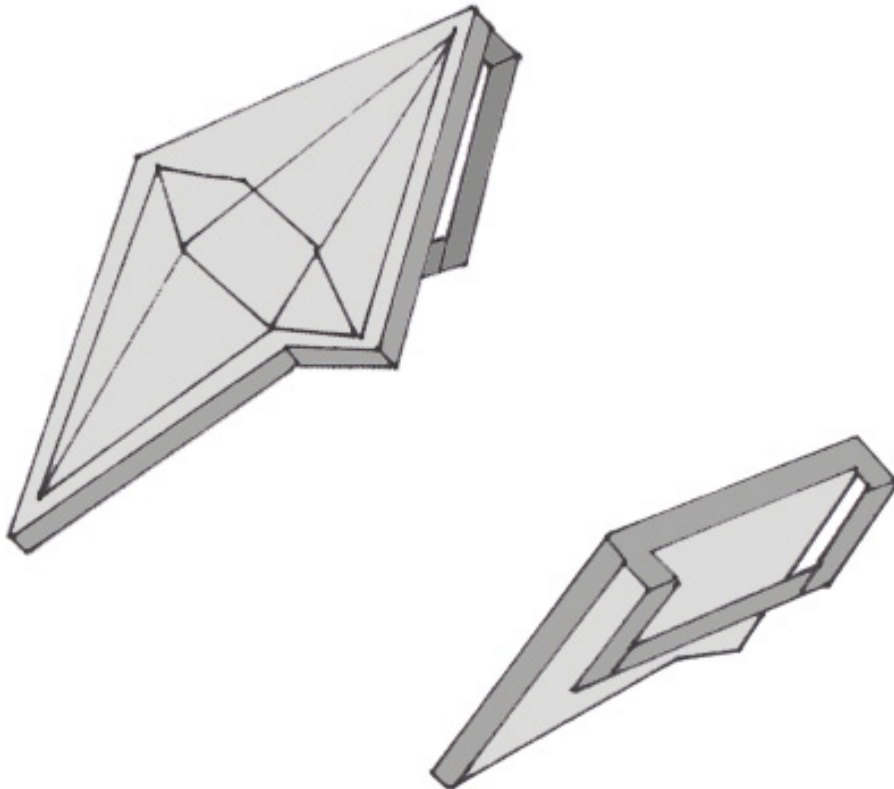

KUVA 41: Tuotekuva No H8 - rannekorusta. Jenni Määttä 2013

KUVA 42: Tuotekuva No H8 - sormuksesta. Jenni Määttä 2013

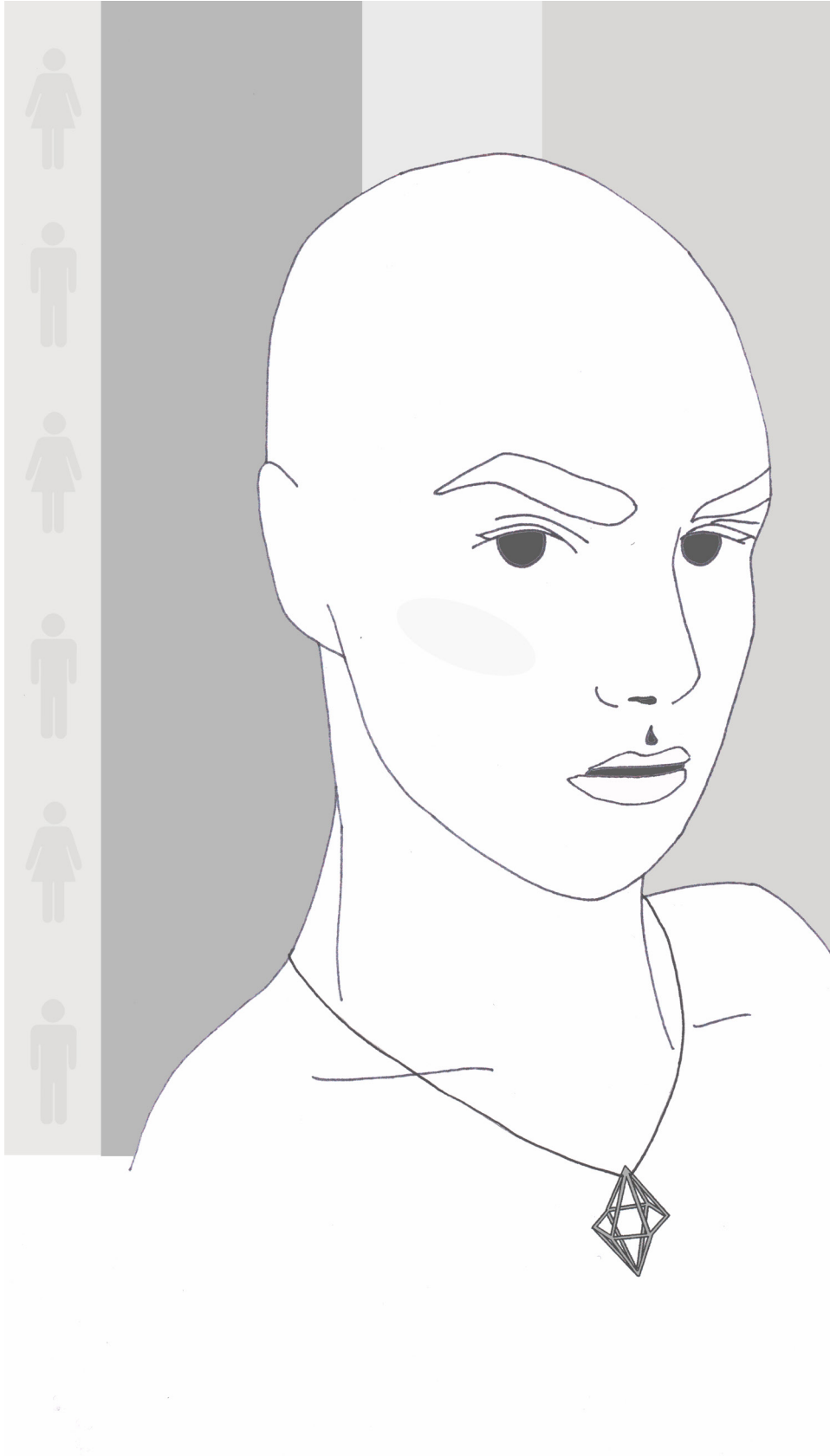
49

KUVA 43: Tuotekuva No H8 - kauluskorusta. Jenni Määttä 2013

4.4.2 Käyttäjäkuvat

KUVA 44: Käyttäjäkuvaa 1. Jenni Määttä 2013

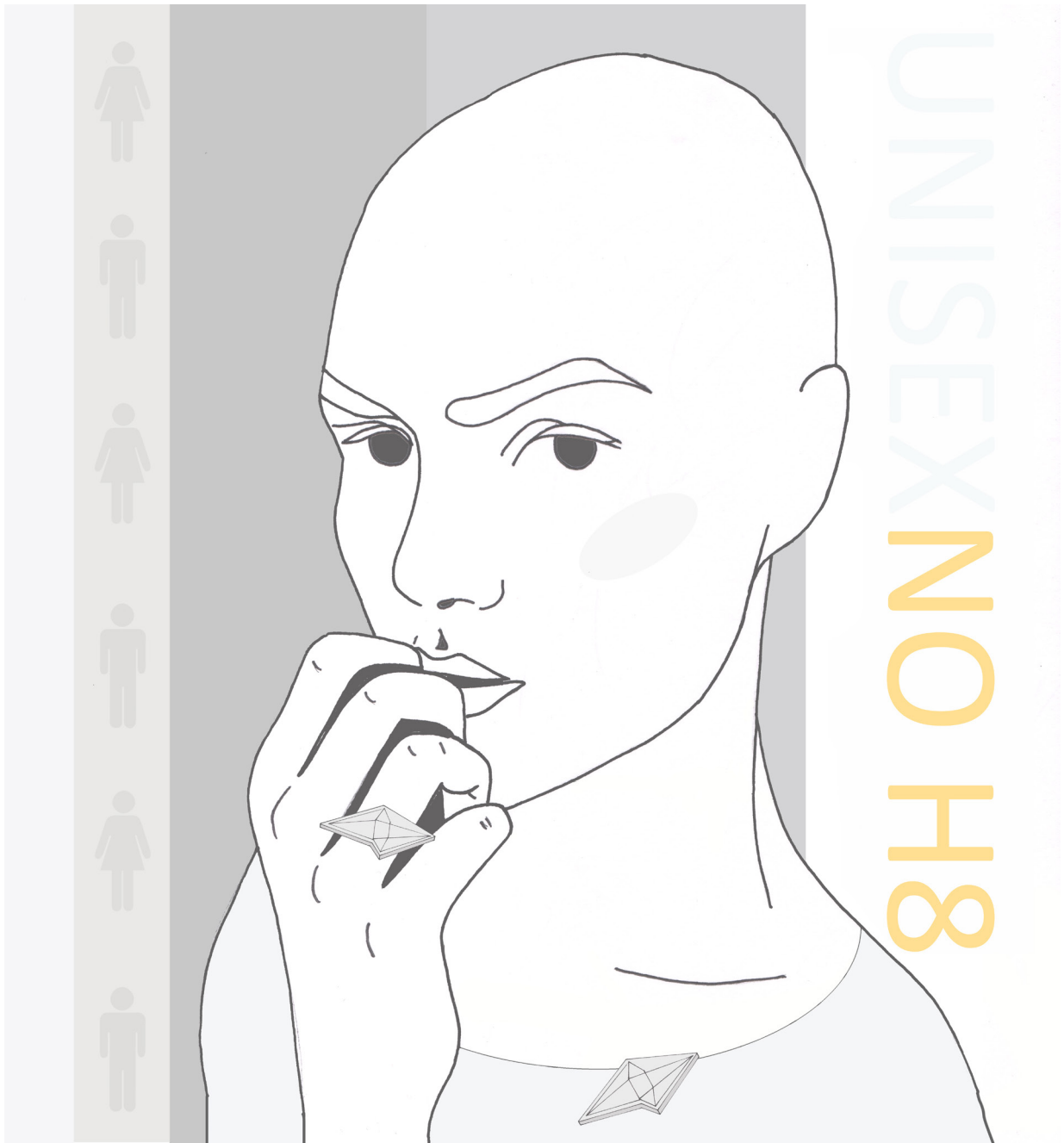

UNISEXNO H8 UNISEX

UNISEXNO H8 UNISEX

KUVA 46: Käyttäjäkuva 3. Jenni Määttä 2013

4.4.3 NO H8 - korusarjan onnistumisen arviointi

Työn lopuksi halusin tehdä vielä nopean kyselyn työstäni, jotta saisin hieman suuntaa sen onnistumisesta. Arviointikyselyyni osallistui 10 henkilöä joista miehiä oli kolme ja naisia seitsemän. Iältään vastaajat olivat 16 - 24 -vuotiaita. Kyselyn laadin niin, että siihen pystyi vastaamaan nopeasti ja että sen tulokset olisivat myös nopeasti tulkittavia. Kyselyssä oli 12 kysymystä, joista 3 liittyi vastaajien taustaan, ja loput liittyivät No H8 - korusarjan arviointiin. Arviointikyselylomake löytyy kokonaisuudessaan liitteestä 2.

Kaikille kyselyn vastaajille käsite unisex oli entuudestaan tuttu. Sarjan ulkonäkö miellytti vastaajista kaikkia. Vastaajista 3 kertoi että voisi käyttää kaikkia sarjan koruja. Yksi vastaajista kertoi, ettei voisi käyttää mitään sarjan osaa. 6 vastaajista kertoi että voisi käyttää 1 - 3-sarjan osaa. 7 vastaajan mielestä kaikki sarjan korut sopivat sekä miehille että naisille. Muutamien mielestä riipus ja rannekoru sopivat parhaiten molemmille. Kaksi vastaajista epäili kauluskorua liian naiselliseksi tai liian tuntemattomaksi koruksi menestyäkseen. Kaikkien vastaajien mielestä unisex-koruihin sopii materiaaliksi nahka ja hopea. Tuotekuvat olivat 9 vastaajan mielestä ymmärrettäviä. Vastaajien kommentteja tuotekuvista:

Kauluskorussa vaikea hahmottaa miten koru pysyy kauluksessa. Klipsi? Ja pysyyko koru hyvin kiinni, vaikka olisi esim. Takki päällä, joka voisi vahingossa irrottaa korun.

53

Käyttäjäkuvat olivat selkeitä 8 vastaajanmielestä. Vastaajien kommentteja käyttäjäkuvista:

Käyttäjäkuvassa 2 liian pienenä näkyy ranneke niin ei saa oikein selvää.

Koruihin saisi laittaa enemmän huomiota, hieman vaikea huomata nuista kuvista.

Vastaajista 8 oli sitä mieltä, että käyttäjäkuvista tuli hyvin ilmi, että korut on tarkoitettu miehille ja naisille. Vastaajista 2 oli sitä mieltä, ettei asia tule selvästi esille. Vastaajat antoivat korusarjalle ja sen tavoitteiden onnistumiselle kouluarvosanan, joiden keskiarvo oli 8,5. Vastaajien kommentteja arvosanasta:

Arvosana perustuu omaan mieltymykseeni korujen suhteen. En valitsisi koruliikkeessä välttämättä juuri kyseisiä koruja, jos vieressä on Swarowskin kristalleja! Koru on mielestäni saavuttanut tavoitteensa. Se todella sopii miehille, että naisille. Ja uskon, että koruille löytyy se oma, tietty kohderyhmänsä.

Minun mielestäni sormus saattaisi olla hieman liian leveä miehille, mutta naisille sopiva. Muut sarjan tuotteet sopivat molemmille sukupuolille.

Lopuksi vastaajat pystyivät antamaan palautetta kyselystä, joista otin tähän muutamia kommentteja:

Kaulakorun voisi olla ehkä hieman enemmän "maskulisempi" Muuten mahtava!

Jos olis käyttäjäkuvina ollut mies ja nais kuvat erikseen niin olis helpottanut hahmottamista miltä näyttää

Korut ovat miellyttävän näköisiä ja kysymyksiin on helppo ja ilo vastata.

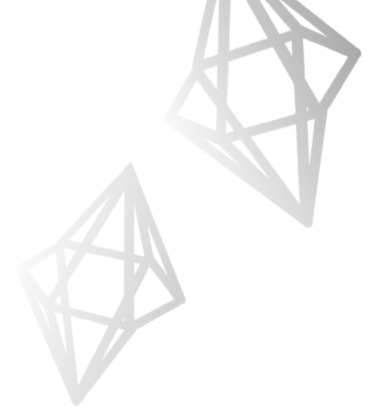
Korut ovat hyvännäköisiä ja houkuttelevia, varsin onnistunut ja silmää miellyttävä sarja. Sormus vaikuttaa turhan isolta miehen käytettäväksi. Kauluskoru oli uusi juttu. Käyttäjäkuvat ovat hieman naisellisia (en ole mainoksissakaan nähnyt miehen hivelevän huuliaan/peittelevän rintojaan). Riipuksesta, rannekorusta ja sarjan ulkonäöstä isot plussat.

Kysely oli selkeä ja kuvat olivat hyvä lisä havainnollistamaan koruja ja niiden kokoa.

Kuvituksiin on totisesti nähty aikaa ja vaivaa. On sen täytynyt myös vaatia luovaa ja taiteellista kykyä ja näkemystä.

5 ARVIOINTI

Minulle opinnäytetyön tekeminen oli ennen kaikkea oppia siitä, kuinka toimin ison projektin edessä. Koen että olen ollut työssäni itsenäinen ja määrätietoinen, vaikka vaikeitakin hetkiä on ollut. Työn alkuperäinen aikataulu osoittautui liian tiukaksi, mutta en kokenut sitä lopulta epäonnistumisena, vaan sain toisaalta enemmän aikaa viimeistellä työtäni. Työmäärä osoittautui paljon suuremmaksi, mitä olin odottanut ja toisaalta työn tekemisen lopettaminen oli vaikeaa, sillä koin, että olisin voinut jatkaa aiheeseen tutustumista aina vain lisää. Erittäin mielenkiintoista oli tehdä kyselyjä ja lukea niiden vastauksia. Käyttäjäkysely tuotti vastauksia paljon enemmän kuin uskalsin odottaa, mutta toisaalta niiden läpikäyminen hidasti työtä suuresti.

Työtä aloittaessa pelkäsin, etten löydä tarpeeksi lähteitä työlleni. Mielestäni lähteitä löytyi loppujenlopuksi erittäin paljon, vaikka joudinkin välillä etsimään tietoa aika laajasti erilaisista lähteistä. Niiltä osin en kokenut että työni tulokset jäisi suppeiksi vaikka se pelkonani olikin. Toisaalta jäin paitsi arvokkaista keskusteluista opiskelijakavereiden ja ohjaavan opettajan kanssa, asuessani eri paikkakunnalla. Ajoittain tuntui, että omalle työlle tuli liian sokeaksi, ja silloin varsinkin koulukavereiden kommentit olisivat olleet arvokas apu, mutta päätös työskennellä eri paikkakunnalla opinnäytetyön teon ohella oli silti mielestäni oikea ratkaisu tulevaisuutta ajatellen, vaikka loikin omat haasteensa työlle. Myös työn tiivistäminen osoittautui yllättävän haasteelliseksi. Jätin työstäni paljon pois esimerkiksi luonnoksia, käyttäjäkuvia ja mielikuva-karttoja, mutta silti työ tuntuu laajalta. Yksi tavoitteistani oli, että saisin mallinnettua suunnittelemani korut 3D-mallinnusohjelmien avulla. Mallintaminen osoittautui kuitenkin vielä liian haastavaksi itsenäisesti. Luovuin ajatuksesta ja valmistin tuotekuvat käsin. Tavoitteen asettamista en kadu, sillä yrittäessäkin oppii, joskus jopa enemmän kuin onnistuessa.

Työni tavoitteissa jo mainitsin, ettei tarkoituksenani ollut häivyttää miesten ja naisten koristautumisen rajoja, vaan kokeilla voiko vaikealla käyttäjätyhmälle suunniteltu tuote olla kaunis ja toimiva. Koen että olen mielestäni onnistunut tavoitteessani melko hyvin. Jos vielä jatkaisin työtäni, paneutuisin vielä esimerkiksi sormuksen muotoon, jossa voisi olla vielä kehitettävää, jotta se toimisi paremmin unisex-koruna. Arviointikyselyn perusteella yrittäisin vielä parantaa käyttäjäkuvia saamani palautteen mukaan. Olen ollut kiitollinen, että olen saanut työssäni toteuttaa vahvimpia puoliani, jotka ovat suunnittelutyön puolella. Sen takia koen, että työ on ollut minulle tärkeä ja olen pystynyt paneutumaan siihen koko sydämestäni.

En olisi koskaan uskonut että itketyt illat, valvotut yöt, kulutettu kahvi, käytetty muste ja paperi, onnistumisen kokemukset ja epätoivon hetket tuntuvat kaikki arvokailta kokemuksilta nyt arviointia kirjoittaessa.

KUVALUETTELO

KUVAT 1 – 3: Kuvia 2011 suunnitellusta unisex-vaatemallistosta sekä koruista. Gongladzes, T., Mykkänen, E., Määttä, J. 2011. *Unisex Design - Klassisen vaateen piirteitä ilmentävä unisex-pienvaatemallisto*. Kuopio: Kuopion Muotoiluakatemia. Kurssityö.

KUVA 4: Teorettinen malli suunnittelu- ja valmistusprosessista. Anttila, P. 1992. *Käsityön ja muotoilun teoreettiset perusteet*. Porvoo: WSOY

Kuva 5: Kysely Korukeisarin sivuilla 9.11.2012. Saatavissa: <http://www.korukeisari.fi/news/>

KUVA 6: Antti Asplundin Cross-riipus on suomalainen unisex-koru. Saatavissa: http://4.bp.blogspot.com/-Mvh3WAN919E/Tr2UINg7gTI/AAAAAAAAAKY/eYihimDP8sg/s400/2437277195_456ff0de97.jpg

KUVAT: 7 - 8. Janne Naakka ei pelkää käyttää naisten koruja ja vaatteita. Indiedays / NaaG. Repeytynyt paita. Saatavissa: <http://naag.indiedays.com/2013/03/01/repeytynyt-paita/11111-3/> sekä http://naag.indiedays.com/2013/03/01/repeytynyt-paita/aimg_5444/

KUVA 9: Janne Naakka rikkoo korujen käytön rajoja. Indiedays / NaaG. Random pictures from last weeks. Saatavissa: <http://naag.indiedays.com/2013/02/21/random-pictures-from-last-weeks/paljon-kuvia-065/>

KUVAT 10 - 12: Elodie on blogissaan käsitellyt unisex-pukeutumista. I am Elodie/Home. *We Live In Androgynous World*. Saatavissa: <http://iamelodie.com/wp-content/uploads/2012/08/unisex-campaign-2.jpg>

KUVAT 13 - 15: Kuvia Erica B: n Blue is in Fashion this Year-blogin unisex-katumuoti kuvista. Grazia It Blogs / Blue is in Fashion this Year. *New blog section: Unisex World!* Saatavissa: <http://www.spacetalk.net/blue/unisex1.jpg>

KUVA 16: Ville Ruuskasen uskotaan olevan yksi seuraavista huippumalleista. Iltalehti.fi / Tyyli.com / Mallit. *Onko androgyyni Ville mallimaailman uusi tähti?* Saatavissa: http://static.iltalehti.fi/mallit/vj_juttu0801in_mp.jpg

KUVA 17: Andrej Pejic on tehnyt pitkän uran androgyyninä mallina ja häntä kutsutaankin Mr. Unisexiksi. Fashionising / Fashion Pictures. *Andrej Pejic: Viva! Moda S'1*. Saatavissa: <http://www.fashionising.com/pictures/p--Andrej-Pejic-Viva-Moda-S11-9698-153344.html>

KUVA 18: Jolita Jewelleryn yksi unisex-rannekoruista. Wordpress / Jolita Jewellery. *Unisex braided bracelets to share with your other half*. Saatavissa: http://jolitajewellery.wordpress.com/2012/12/06/unisex-braided-bracelets-to-share-with-your-other-half/theo_braided_bracelet_1/

KUVA 19: Etiopialaisen Mursi-heimon naisen huulivenytys. The World's best photos of africa and lipplug. Saatavissa: http://farm4.static.flickr.com/3033/3064711279_f9b618b741.jpg

KUVA 20: Mielikuvakartta miesten koruista. Jenni Määttä 2012. Lähteet:

1. Riipus: <http://www.stormwatches.com/assets/x/53298>
2. Riipus: <http://www.urban-male.com/7060-3042-large/tungsten-pendant-modern-design.jpg>
3. Kalevala Koru, rannekoru: <http://www.haatjajuhlat.fi/Global/Artikelbilder/Smycken/2010/kalevalakoruu.jpg>
4. Riipus: http://www.kultajousi.info/images/660788_z.jpg
5. Riipus: <http://www.ostostaivas.com/sumuCMS/tuotekuvat/1288372377.jpg>
6. Kalevala Koru, riipus: http://www.kultamerja.fi/attachments_woauth/webshop/11929.jpg
7. Sormus: <http://www.mens-wedding-rings.com/assets/images/allproductimages/mtg0004.jpg>
8. Sormus: <http://3.bp.blogspot.com/-vLmkOeaR-qo/TbWPGJfGtEI/AAAAAAAAAGY/adBm1552mCU/s1600/mens+titanium+wedding+ring.jpg>
9. Sormukset: <http://www.1forjewelry.com/wp-content/uploads/2009/10/Titanium-rings-studio-Full-Boxer-mens-titanium-ring.jpg>
10. Rannekoru: <http://www.titaniumjewelryshop.us/2127-11514-large/fashion-tungsten-carbide-22mm-wide-mens-bracelet-15997.jpg>
11. Rannekoru: <http://www.holdenmerchandise.com.au/getattachment/209768ff-5fa9-4423-b7e8-bc2ef3ca03d9/V8-MENS-BRACELET.aspx>
12. Nomination, rannekoru: http://www.pierotucci.com/data/imgprodotto/Nomination_mens_bracelet_%28TRENDESETTER%29_3587_zoom.jpg
13. Rannekoru: http://images.bidorbuy.co.za/user_images/564/397564_091012201707_Bracelet_Black_1.jpg
14. Rannekoru: <http://rnbjewellery.net/wp-content/themes/shopperpress/thumbs/Trendy-R&B-Navy-Medallion-Leather-Mens-Bracelet-Cuff-back.jpg>
15. Rannekoru: <http://rnbjewellery.net/wp-content/themes/shopperpress/thumbs/Black-Silver-Handcuff-Stainless-Steel-Mens-Bracelet.jpg>
16. Solmioneula: <http://www.colourbox.com/preview/2227567-722038-silver-tie-pin-isolated-on-white.jpg>
17. Solmioneula: http://www.sisinstyle.com/shop/images/1231_Solmioneula.jpg
18. Solmioneula: http://www.rebelstore.fi/images/products/606-Solmioneula-9717_large.jpg
19. Kalvosinnapit: http://www.kellopuoti.fi/WebRoot/vilkas02/Shops/20110224-11092-26108-1/4DE0/EC98/5CB2/EF75/9A0A/0A28/1009/6D33/Kalvosinnapit_Kellopuodista_6625_00.jpg
20. Kalvosinnapit: http://www.kellopuoti.fi/WebRoot/vilkas02/Shops/20110224-11092-26108-1/4DE0/F38D/5FD8/1CD2/6F30/0A28/1009/A498/Kalvosinnappi_4647_00.jpg
21. Kalvosinnapit: http://www.kultatahti.fi/image_view.php?name=0/tuotesivu_361200000.jpg
22. Kalvosinnapit: http://www.teddyblack.fi/images/kuvat/punk_kalvosinnapit.jpg
23. Kalvosinnapit: http://www.kellopuoti.fi/WebRoot/vilkas02/Shops/20110224-11092-26108-1/4D8C/9DFD/D0F1/F5EA/804D/0A28/1007/4A0C/Kalvosinnappit_Calvin_Klein_KJ12GC0101.jpg
24. Kalvosinnapit: <http://www.gentleman.fi/tuotekuvat/900x600/Plusminus.cufflinks.jpg>
25. Korvakorut: http://www.silvernice.com/images/sn_x2/Tiffany-White-Gold-Atlas-Hoop-Earrings.jpg
26. Korvakorut: <http://www.comparisondeals.com/images/articles/spimg/mens-earrings.jpg>
27. Korvakorut: <http://s31.dawandastatic.com/Product/8758/8758422/big/1267872952-388.jpg?20120207120258>
28. Korvakorut: http://cloud2.lbox.me/images/384x384/201205/fashion-men-s-earrings_ishoob1338307701542.jpg
29. Korvakorut: http://cloud4.lbox.me/images/384x384/201205/men-s-earrings_dmpeij1338302284920.jpg
30. Riipus: http://www.thornjewellery.co.uk/components/com_virtuemart/shop_image/product/Shاون_Leane__Ea_4fd275eb44a52.jpg
31. Riipus: [http://s7ondemand4.scene7.com/is/image/Signet/6824080?\\$detail475\\$](http://s7ondemand4.scene7.com/is/image/Signet/6824080?$detail475$)
32. Riipus: [http://www.linksoflondon.com/files/product_images/resized/13336-2020-mens-classic-pendant-image-1_360x360\\$.jpg](http://www.linksoflondon.com/files/product_images/resized/13336-2020-mens-classic-pendant-image-1_360x360$.jpg)
33. Sormus: <http://www.jewellerygemstone.com/wp-content/uploads/2010/07/Mens-Contemporary-jewellery-by-Chris-Hawkins-Stingray-Ring-with-Diamonds.jpg>
34. Sormus: <http://www.jewellerygemstone.com/wp-content/uploads/2010/12/Mens-Titanium-Jewelry-by-Prism-Design-Rings.jpg>
35. Solmioneula: <http://www.kultakukko.fi/kauppa/images/Saurum/444700000.jpg>

KUVA 21: Mielikuvakartta naisten koruista. Jenni Määttä 2012. Lähteet:

1. Riipus: http://assets1.notonthehighstreet.com/system/categories/images/000/004/015/original_jewellery-for-women.jpg?1345631238
2. Riipus: http://www.koruverkko.fi/images/riipus_musta_ketju_1102_bd6.jpg
3. Riipus: http://s2.thisnext.com/media/largest_dimension/34613054.jpg
4. Riipus: http://cloud5.lbox.me/images/384x384/201208/austrian-crystal-with-real-platinum-plated-anti-allergy-women-s-pendant-more-colors_wpddtr1345185970751.jpg
5. Riipus: http://cloud7.lbox.me/images/384x384/201208/gorgeous-austrian-pearl-with-real-platinum-plated-women-s-pendant-more-colors_nfvefi1345185842199.jpg
6. Riipus: http://www.stylisheve.com/wp-content/uploads/2011/12/Tiffany-Coloured-Gemstone-Necklaces-and-Pendants-for-Women_09.jpg
7. Riipus: http://www.nordicjewel.fi/tuotekuvat/900x600/Lumoava_Pihla_kaulakoru_571520000-001.jpg
8. Riipus: http://www.nordicjewel.fi/tuotekuvat/900x600/Kukinto_kaulakoru_574300000_02.jpg
9. Riipus: <http://makeaelama.fi/kauppa/images/Kaulakoru%20-%20iso2.jpg>
10. Riipus: <http://www.duetto.fi/WebRoot/Duetto/Shops/20102008-105693/5032/3691/B266/7429/F7B8/OA28/1046/6C30/BMB-kaulakoru-pioggia-1.jpg>
11. Rannekoru: http://www.nordicjewel.fi/tuotekuvat/900x600/summer_rannekoru.jpg
12. Rannekoru: http://www.nordicjewel.fi/tuotekuvat/900x600/Kuura_rannekoru_532900000.jpg
13. Rannekoru: http://s4.thisnext.com/media/largest_dimension/E1486A97.jpg
14. Rannekoru: <http://www.diamondideals.com/images/Items/101/pic1.jpg>
15. Rannekoru: <http://www.urbanwomanjewellery.co.uk/447-225-large/womens-butterfly-bracelet.jpg>
16. Rannekoru: http://img-2.fruugo.com/product/4/50/4323504_max.jpg
17. Rannekoru: http://i.telegraph.co.uk/multimedia/archive/01544/Lotus_Bracelet_1544695i.jpg
18. Sormus: <http://www.korupajakultainenkuu.fi/kuvat/sormus003.jpg>
19. Sormus: http://www.korumaailma.fi/images/new3_ring7_1001_65c.jpg
20. Sormus: <http://marisannamultamaa.fi/wp/wp-content/uploads/2011/01/sormus11.jpg>
21. Sormus: <http://marisannamultamaa.fi/wp/wp-content/uploads/2011/01/sormus7.jpg>
22. Sormus: http://www.kellopuoti.fi/WebRoot/vilkas02/Shops/20110224-11092-26108-1/4FC5/EB77/F4BB/8CED/12D0/OA28/1008/C543/KJ44CR0201_Enlace_sormus_CK.jpg
23. Sormus: http://www.nordicjewel.fi/tuotekuvat/900x600/summer_sormus.jpg
24. Sormus: <http://www.olivialehti.fi/henkarikohtaista/files/2011/02/sormus.jpg>
25. Sormus: <http://www.jewelry-by-anixi.com/images/silver%20ring%20r1148lartp.jpg>
26. Korvakorut: <http://static.guim.co.uk/sys-images/Lifeandhealth/Pix/pictures/2009/2/5/1233859913015/Gallery-Best-stud-earring-004.jpg>
27. Korvakorut: <http://image.made-in-china.com/2f0j00keCTLyIRvQzY/Cushion-Drop-Earrings-For-Pierced-Ears-Sterling-Silver.jpg>
28. Korvakorut: http://www.kellopuoti.fi/WebRoot/vilkas02/Shops/20110224-11092-26108-1/4DA5/8AF1/17FF/5F51/ADD7/OA28/1007/9925/Kalevala_Koru_Teraelehti_korvakorut_Kellopuodista.jpg
29. Korvakorut: http://www.kellopuoti.fi/WebRoot/vilkas02/Shops/20110224-11092-26108-1/4D8C/9DC9/FE54/5B20/3051/OA28/1007/4A40/web_1668270amk_eps_big.jpg
30. Rintaneula: <http://www.wartski.com/Brooch%20humming%20bird%20ruby%20&%20diamond.jpg>
31. Rintaneula: http://www.kellopuoti.fi/WebRoot/vilkas02/Shops/20110224-11092-26108-1/4D8C/9DD1/F228/3D81/8D1C/OA28/1007/4AF6/web_2167670TO_eps.jpg
32. Rintaneula: http://www.kellopuoti.fi/WebRoot/vilkas02/Shops/20110224-11092-26108-1/4D8C/9B8B/88CC/F21B/515D/OA28/1007/9BAA/lehti_rintakoru5782_20_big.jpg
33. Korvakorut: http://1.bp.blogspot.com/_NsdKzFis63g/SJ7OD6ZIN7I/AAAAAAAAADM/SFFMkfh70kl/s400/blue-sapphire-earrings.jpg
34. Korvakorut: <http://stuffpoint.com/earring/image/102443-earring-earrings.jpg>
35. Rintaneula: <http://galleriakoru.com/wordpress/wp-content/uploads/2011/03/korento-rintaneula-960x720.jpg>
36. Rintaneula: <http://www.aivoliitto.fi/files/947/textsize/Rintakoru2.jpg>
37. Sormus ja rintaneula: https://d2mpxrccad19ou.cloudfront.net/item_images/262669/7003524_fullsize.jpg
38. Sormus: <http://www.novori.com/images/products/main/198/display/130112.jpg>
39. Sormus: <http://www.gold-50.com/english/images/yellow-ring.jpg>
40. Sormus: <http://2.bp.blogspot.com/-OBUijzlojYY/TcFs4JJRtKI/AAAAAAAAAP8/zJ3tcH0TtbE/s1600/Australian-Opal-Ring.jpg>

KUVA 22: Mielikuvakartta unisex - koruista. Jenni Määttä 2012. Lähteet:

1. Riipus: http://www.kultajousi.info/images/663775_z.jpg
2. Sormukset: <http://www.likecool.com/Style/Jewelry/Human%20Tooth%20Ring/Human-Tooth-Ring.jpg>
3. Sormukset: http://2.bp.blogspot.com/-ROUL6oGrIsk/T8vWZ_MT59I/AAAAAAAAACjo/iJdBbYHdvFU/s1600/wedding-rings-41.jpg
4. Riipus: <http://coutequecoute.blogspot.fi/2011/09/does-not-equal-presents-x-ii-unisex.html>
5. Sormus: <http://images.folksy.com/aXRlBXMvMTQ2MTcvMjAxMjEwMjEwOTQxNDU0ODA2NzU-Q-N/main>
6. Riipus: <http://graciecarroll.com/fashion/shop-the-composed-geometry-necklace/>
7. Rannekoru: http://static.supadupa.me/shop/1914/images/74963/il_fullxfull.181175992_grande.jpg?1323225482
8. Riipus: <http://img.loveitsomuch.com/uploads/201209/11/ch/choker%20necklace%20beaded%20hemp%20peace%20hippie%20men%20women%20unisex%20jewelry%20brown%20shell%20beads%20roach%20clip-f02760.jpg>
9. Rannekoru: http://www.bizrice.com/upload/20111219/leather_accessories.jpg
10. Rannekoru: <http://diamond-jewellery.mavisjewelry.com/pic/65/surf-style-leather-hemp-cord-wrisZt-band-bracelet-men-s-ladies-unisex.jpg>
11. Sormus: <http://cdn.indulgy.com/TL/Vz/ck/178314466465924737iMYIyC4ic.jpg>
12. Rannekorut: http://mocoloco.com/fresh2/assets_c/2012/09/marmol_radziner_jewelry_collection_2012-thumb-525xauto-45753.jpg
13. Riipus: <http://i241.photobucket.com/albums/ff183/coolitems/shopper%20press/PENDANTS/NECKLA CE2B.jpg>
14. Riipus: <http://heartgalleryblog.files.wordpress.com/2011/08/pkn1-pendant.jpg>
15. Rannekoru: <http://be-charmed-jewellery.co.uk/WebRoot/StoreDaily/Shops/eshop124721/5090/6C24/426C/50A9/130F/C31A/5AE3/BDOF/B62ADB.jpg>
16. Sormus: <http://www.watches2u.com/jewellery/swatch/jrm060-10-unisex-iron-railing-ring.jpg>
17. Riipus: <http://www.mplussteel.com/media/catalog/product/cache/1/image/5e06319eda06f020e43594a9c230972d/M/T/MTP411.jpg>
18. Riipus: http://i01.i.aliimg.com/wsphoto/v0/491673623_1/Wholesale-Retail-bronze-vintage-key-rings-cross-leather-pendant-necklace-chain-unisex-key-necklace-P022.jpg
19. Riipus: <http://i01.i.aliimg.com/wsphoto/v0/527903487/stainless-steel-unisex-cross-pendant-necklace-health-jewelry-fashion-jewelry-lover-gift.jpg>
20. Riipus: <http://jewellery-design.brookejewelry.com/pic/64/unisex-charm-fashion-cool-cross-skull-pendant-genuine-leather-necklace-gift-259.jpg>
21. Riipus: http://i01.i.aliimg.com/wsphoto/v0/531828403_2/Mens-Unisex-charm-fashion-COOL-Circle-pendant-Genuine-leather-necklace-hot-sale-PL0233-Best-Gift-Free.jpg
22. Riipus: http://www.vantaanlauri.fi/arkisto/2005/2005-09-15/jkr/Trendiketjussa_on_50_helmea/images/8ebc4dbceb9bb50af65e3a4b60133dd3/pa_thumb/imagex414x800.jpeg
23. Riipus: <http://www.kitsch.fi/shop/15747/art47/h3629/9323629-origpic-bdfbbc.jpg>
24. Sormus: <http://www.luokkasormus.fi/kuvakset/isot//badgirl.jpg>
25. Sormus: <http://www.bclilja.fi/%28S%28we5t250h0alas3ccgqa5esiu%29%29/tuotekuvat/2317-6.jpg>
26. Rannekoru: http://www.nomination.com/dati/collections_big_2_814842244.jpg
27. Sormukset: <http://www.rowenwagner.com/index.php?r=image&path=media/images/products/tuerca-01.jpg&width=552&height=325&crop=1&rgb=255-255-255&cache=1>
28. Sormus: http://img3.etsystatic.com/000/0/5288022/il_fullxfull.201085923.jpg
29. Riipus: <http://4.bp.blogspot.com/-VM3Cl9gFgHA/TjJFXtGVu0I/AAAAAAAAAVE/PNCd4YkjleA/s640/67-1.jpg>
30. Sormus: http://img1.etsystatic.com/005/0/6007373/il_570xN.363264409_j9f6.jpg
31. Riipus: http://img1.etsystatic.com/007/1/6575239/il_fullxfull.383658321_gdtd.jpg
32. Riipus: http://img2.etsystatic.com/004/0/6023832/il_fullxfull.389158274_5wo4.jpg
33. Rannekoru: http://img3.etsystatic.com/004/0/5778000/il_fullxfull.385298331_4hbt.jpg
34. Rannekoru: <http://jewellery-designers.bestfashionnow.com/pic/101/yves-saint-laurent-woven-chocolate-bracciale-bracelet-unisex-100-authentic.jpg>
35. Sormus: <http://jewelry-box.bestfashionbrand.com/pic/35/7-5mm-unisex-ring-jewelry-titanium-wedding-band.jpg>
36. Sormus: <http://foxybeads.com/images/jkr/jkr004602ak.jpg>
37. Rannekoru: <http://www.beaverbrooks.co.uk/images/products/detail/SB1879.jpg>
38. Riipus: http://www.kultajousi.info/images/660784_z.jpg
39. Rannekoru: http://brain.pan.e-merchant.com/7/0/10536907/l_10536907.jpg
40. Sormus: <http://img.dazedcdn.com/640x640/an/0/9/9648.jpg>

41. Riipus: http://www.laaturu.fi/media/catalog/product/cache/1/image/9df78eab33525d08d6e5fb8d27136e95/p/j/pj12-pj24653ple-01_large.jpg
42. Riipus: http://img-0.fruugo.com/product/1/79/889791_max.jpg

KUVA 23: Miehen ja naisen muoto: Voutilainen, M. 2002. *Koru miehelle, koru naiselle - tarkastelua suunnitteluun vaikuttavista tekijöistä*. Kuopio: Kuopion Muotoiluakatemia. Opin näytetyö. Alkuperäinen teos: *Photography & Imaging Yearbook 2001*. Oxfordshire. Fountain Press.

KUVA 24: Ensimmäiset luonnokset olivat hyvin yksinkertaisia ja nopeasti tehtyjä. Tällaisia luonnoksia tein useita kymmeniä. Jenni Määttä 2012.

KUVA 25: Mielikuvakartta unisex koruista ja siitä syntyneistä ideoista. Jenni Määttä 2013.

KUVA 26: Tarkempia luonnoksia idealuonnosten pohjalta. Jenni Määttä 2013.

KUVA 27: Muodon hahmottamista kuvankäsittelyohjelmien avulla. Jenni Määttä 2013.

KUVA 28: Ari vai Inari? Inari vai Ari? Huttunen. M. 2005. *Värit – pintaa syvemältä*. Porvoo: WSOY

KUVA 29: Mielikuvakartta mahdollisista unisex-korujen väreistä, olemassa olevien unisex-tuotteiden pohjalta. Jenni Määttä 2013. Lähteet:

1. Mallit vasemmalta oikealle: http://www.openingceremony.us/pimg/9124_1-Scarf-Pullover.jpg
2. http://2.bp.blogspot.com/_pGBH032JGV8/TNwIqYmV8CI/AAAAAAAAABYw/1PnbnyW3euE/s1600/odeur-spring-summer-2011-swedish-fashion-unisex-style-trend-streetstyle-london-l-art-noir17.png
3. <http://glamourcommander.files.wordpress.com/2009/09/chloe-sevigny-opening-ceremony-fall-2009-bw-shirt2.jpg>
4. http://www.bklynboihood.com/storage/01-unisex.jpg?__SQUARESPACE_CACHEVERSION=1292001937966
5. Tom Ford hajuvesi: http://images.smh.com.au/2012/05/17/3302944/Tom_Ford_unisex_cologne_729-420x0.jpg
6. Standart hajuvesi: http://www.colette.fr/files/image_high_def_74859.jpg
7. CK hajuvesi: http://tesco.scene7.com/is/image/tesco/213-8597_PI_TPS1227782?wid=2000&hei=2000
8. Paco hajuvesi: <http://www.perfumeandcolognemail.com/images/catalog/category1798.jpg>
9. Helmut Lang hajuvesi: http://static.productreview.com.au/pr.products/helmutlangcuiro-helmutlang-edt_4e899015e43e5.jpg
10. BLK DNM hajuvesi: <http://dragon.mixrmedia.com/wp-uploads/flauntme/blog/2012/01/blk-dnm.jpeg>
11. Molton Brown hajuvesi: <http://www.moltonbrown.com/MBExternalBinary/FF007-Molton-Brown-Valbonne-Unisex-Fragrance-L.jpg>
12. Rodin hajuvesi: <https://catbirdnyc.com/shop/images/P/rodin1-01.jpg>
13. CK rannekellot: <http://xwatch.ir/Files/Photo/Dijital/photo3/calvin-klein-ck-.jpg>
14. Rumba rannekellot: <http://uncrate.com/p/2012/05/rumba-perry-watch-xl.jpg>
15. Hermes rannekello: <http://perpetuelle.wpengine.netdna-cdn.com/wp-content/uploads/2013/02/Herm%C3%AAs-Arceau-Chronograph-Bridon-Watch-620x979.jpg>
16. Acne Jeans logot: <http://www.septemberindustry.co.uk/images/AcneArtDepartment4AcneStudio.jpg>

KUVA 30: Luonnoksia mallista, johon päädyin unisex-korujen mielikuvakartan pohjalta. Jenni Määttä 2013.

KUVA 31: Riipuluonnoksia. Jenni Määttä 2013.

KUVAT 32 - 33: Luonnokset rannekorun muodosta ja tukirakenteesta, sekä korun kiinnityksestä. Jenni Määttä 2013.

KUVA 34: Tarkempi kuva rannekorusta. Jenni Määttä 2013.

KUVA 35: Sormuksen muodon kokeilua. Jenni Määttä 2013.

KUVA 36: Luonnos sormuksesta sekä mittakaavat. Jenni Määttä 2013.

KUVA 37: Unisex-kauluskoru. Fairiessa Fashion / Korut. *Birdie – kauluskoru*. Saatavissa: <http://fairiessafashion.mycashflow.fi/product/3/birdie-kauluskoru---collar-chain>

KUVA 38: Hanna Korhosen Elegil kauluskoru. Hanna K Design & Jewellery. Saatavissa: http://www.hannakorhonen.fi/hannawp/wp-content/uploads/elegil_slider1.jpg

KUVA 39: Luonnoksia kauluskorun kiinnityksestä, sekä korun mittakaava. Jenni Määttä 2013.

KUVA 40: Tuotokuva No H8-riipuksesta. Jenni Määttä 2013.

KUVA 41: Tuotokuva No H8-rannekorusta. Jenni Määttä 2013.

KUVA 42: Tuotokuva No H8-sormuksesta. Jenni Määttä 2013.

KUVA 43: Tuotokuva No H8-kauluskorusta. Jenni Määttä 2013.

KUVA 44: Käyttäjäkuva 1. Jenni Määttä 2013.

KUVA 45: Käyttäjäkuva 2. Jenni Määttä 2013.

KUVA 46: Käyttäjäkuva 3. Jenni Määttä 2013.

KUVIOT

KUVIO 1: Opinnäytetyöni neljä osiota. Jenni Määttä 2012.

KUVIO 2: Kvalitatiivisen tutkimuksen prosessikaavio mukailten: Kananen, J. 2009. *Toimintatutkimus yrityksen kehittämisessä*. Jyväskylän ammattikorkeakoulun julkaisuja. Jyväskylä: Jyväskylän yliopistopaino.

KUVIO 3.: Opinnäytetyö projektini teoreettinen kuvaus. Jenni Määttä 2012.

KUVIO 4: Unisex kyselyn vastaajien sukupuolijakauma. Jenni Määttä 2012.

KUVIO 5: Unisex kyselyn vastaajien ikäjakauma. Jenni Määttä 2012.

KUVIO 6: Onko unisex-käsite tuttu? Jenni Määttä 2012.

KUVIO 7: Täytyykö korusta näkyä onko se miehille vai naisille? Jenni Määttä 2012.

KUVIO 8: Ostaisitko korun, jos et olisi varma kummalle sukupuolelle se on suunnattu? Jenni Määttä 2012.

KUVIO 9: Vaikuttaako korun merkitys/tarina? Jenni Määttä 2012.

KUVIO 10: Voisitko käyttää samaa korua kuin vastakkainen sukupuoli käyttää?? Jenni Määttä 2012.

KUVIO 11: Voisitko kuvitella käyttäväsi unisex-korua? Jenni Määttä 2012.

KUVIO 12: Oletko törmännyt koruihin, jotka on tarkoitettu sekä miehille että naisille? Jenni Määttä 2012.

KUVIO 13: Onko naisten helpompi käyttää unisex-koruja? Jenni Määttä 2012.

KUVIO 14: Koetko että unisex-koruille olisi tarvetta? Jenni Määttä 2012.

KUVIO 15: Mitkä sopivat miehille ja mitkä naisille? Jenni Määttä 2012.

KUVIO 16 - 18: Mitkä korut sopivat miehille ja mitkä naisille? Jenni Määttä 2012.

KUVIO 19: Mitä asioita pidät koruissa tärkeimpinä? Jenni Määttä 2012.

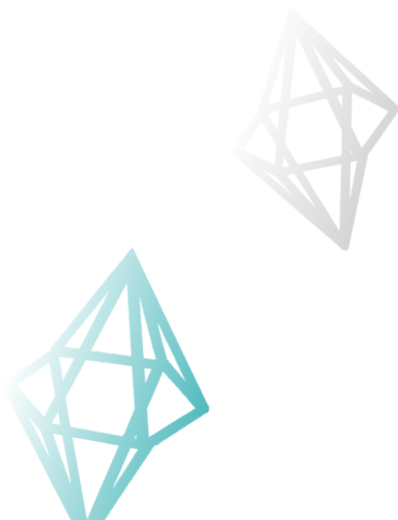
KUVIO 20: Mitä asioita pidät koruissa toiseksi tärkeimpinä? Jenni Määttä 2012.

KUVIO 21: Mitkä materiaalit sopisivat unisex-koruun? Jenni Määttä 2012.

KUVIO 22: Mitä koruja seuraavista itse käytät? Jenni Määttä 2012.

KUVIO 23: Koonti Voutilaisen opinnäytetyön asiantuntijahaastattelusta. Voutilainen, M. 2002. *Koru miehelle, koru naiselle - tarkastelua suunnitteluun vaikuttavista tekijöistä*. Kuopio: Kuopion Muotoiluakatemia. Jenni Määttä 2013.

KUVIO 24: Konseptimuotoilun kaavio mukaillen: Kettunen, I. 2001. *Muodon palapeli*. Porvoo: WS Bookwell Oy

- Adams, M. 2010. *Fashion Jewellery*. Lontoo: Laurence King Publishing Ltd.
- Anttila, P. 1992. *Käsityön ja muotoilun teoreettiset perusteet*. Porvoo: WSOY
- Black, J. 1981. *A History of Jewels*. Lontoo: Orbis Publishing
- Brush Kidwell, C. & Steele, V. 1989. *Men and Women Dressing the Part*. Smithsonian Institution.
- Dunderfelt, T. 1996. *Naisen ja miehen maailma*. Vantaa: Pro Dialogia.
- Forselius, A. 1984. *Korun funktio*. Kuopio: Kuopion koti- ja taideteollisuusoppilaitos. Esine suunnitteluosasto. Opinnäytetyö.
- Franck, M. 1997. *Waatteen viesti ja wiettelys*. Tampere: Eräsalon Kirjapaino Oy.
- Gongladzes, T., Mykkänen, E., Määttä, J. 2011. *Unisex Design - Klassisen vaateen piirteitä ilmentävä unisex-pienvaatemallisto*. Kuopio: Kuopion Muotoiluakatemia. Kurssityö.
- Gray, J. 1995. *Miehet ovat Marsista, naiset Venuksesta*. Juva: WSOY
- Hirsjärvi, S., Remes, P., Sajavaara, P. 1997. *Tutki ja kirjoita*. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.
- Hoebel, A. 1965. *Primitiivinen kulttuuri*. Porvoo: WSOY.
- Huttunen, M. 2005. *Värit – pintaa syvemältä*. Porvoo: WSOY.
- Kananen, J. 2010. *Opinnäytetyön kirjoittamisen käytännön opas*. Jyväskylän ammattikorkeakoulun julkaisuja. Jyväskylä: Tampereen Yliopistopaino Oy.
- Kettunen, I. 2001. *Muodon palapeli*. Porvoo: WS Bookwell Oy.
- Kuitunen, A. 1998. *Länsimaisen muodin historia antiikista nykyaikaan*. Mynämäki: Mynäprint.
- Laiho, M., Leino, R. 1988. *Erojen leikki*. Helsinki: PAINOKAARI OY.
- Lehtinen, I. 1979. *Naisten korut*. Helsinki: Valtion painatuskeskus.
- Lehtovaara, A. 1986. *Ihmisen arvoitus*. Keuruu: Kustannusosakeyhtiö Otavan painolaitokset.
- Voutilainen, M. 2002. *Koru miehelle, koru naiselle – tarkastelua suunnitteluun vaikuttavista tekijöistä*. Kuopio: Kuopion Muotoiluakatemia. Opinnäytetyö.

VERKKOLÄHTEET

Avoin Korkeakoulu TAIK. *Kuvallinen sommittelu* [verkkodokumentti]. [Viitattu 6.1.2013]. Saatavissa: <http://www.uiah.fi/akk/kuvasom/>

Grazia It Blogs / Blue is in Fashion this Year. *Unisex World* [verkkodokumentti]. [Viitattu 26.2.2013]. Saatavissa: <http://www.blueisinfashionthisyear.com/search/label/unisex>

Helsingin Yliopisto. *Tutkimusmenetelmät ja tutkimusaineistot* [verkkodokumentti]. [Viitattu 29.10.2012]. Saatavissa: <http://www.mv.helsinki.fi/home/psaukkon/tutkielma/Tutkimusmenetelmat.html>

I am Elodie / Home. *We Live In Androgynous World*. [verkkodokumentti]. [Viitattu 25.2.2013]. Saatavissa: <http://iamelodie.com/unisex/>

IndieDays / NaaG. *Repeytynyt Paita*. [verkkodokumentti]. [Viitattu 1.3.2013]. Saatavissa: <http://naag.indiedays.com/2013/03/01/repeytynyt-paita/>

Jyväskylän Yliopisto. *Empiirinen tutkimus* [verkkodokumentti]. [Viitattu 29.10.2012]. Saatavissa: <https://koppa.jyu.fi/avoimet/hum/menetelmapolkuja/menetelmapolku/tutkimusstrategiat/empiirinen-tutkimus>

Jyväskylän Yliopisto. *Laadullinen tutkimus* [verkkodokumentti]. [Viitattu 29.10.2012]. Saatavissa: <https://koppa.jyu.fi/avoimet/hum/menetelmapolkuja/menetelmapolku/tutkimusstrategiat/laadullinen-tutkimus>

64

NOH8 Campaign. *About* [verkkodokumentti]. [Viitattu 2.5.2013]. Saatavissa: <http://www.noh8campaign.com/article/about>

SuomiSanakirja. *Unisex* [verkkodokumentti]. [Viitattu 22.9.2012]. Saatavissa: <http://suomisanakirja.fi/unisex>

Tilastokeskus. *Haastattelutavat – Puolistrukturoitu haastattelu* [verkkodokumentti]. [Viitattu 29.10.2012]. Saatavissa: <http://www.stat.fi/virsta/tkeruu/04/02/>

Wordpress / Jolita Jewellery. *Unisex braided bracelets to share with your other half*. [verkkodokumentti]. [Viitattu 26.2.2013]. Saatavissa: <http://jolitajewellery.wordpress.com/category/unisex-jewellery/>

AINEISTOT

Barnard, M. 2001. *Fashion as communication*. Second edition. Lontoo: Routledge.

Clark, G. 1986. *Symbols of Excellence*. New York: Press Syndicate of the University of Cambridge.

Farneti Cera, D. 1995. *Costume Jewellery*. Milano: Artes Gráficas Toledo.

Kallio, M. 2010. *Untameable Whiskers-tutkielma maskuliinisuudesta*. Lahti: Lahden Ammattikorkeakoulu. Opinnäytetyö.

Kyrönen, H. 2007. *Valjakkoajajan toimiva vaatetus*. Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu. Opinnäytetyö.

Lepomäki, H. & Puljujärvi, J. 2007. *Sekäettä - Unisex-ilmiö mallistosuunnittelussa*. Rovaniemi: Lapin Yliopisto. Opinnäytetyö.

Phillips, C. 2008. *Jewelry From Antiquity to the Present*. Lontoo: Thames & Hudson Ltd.

LIITTEET

Liitteet

LIITE 1: KÄYTTÄJÄKYSLYLOMAKE

Unisex kysely

Kyselyn tietoja käytetään Savonia-ammattikorkeakoulun opiskelijan Jenni Määtän opinnäytetyötä varten. Kaikki vastaukset käsitellään luottamuksellisesti, eikä vastanneiden nimi- tai henkilötietoja julkaista työssä.

*Pakollinen

1. Ikä *

- Alle 15v.
- 15-25v.
- 26-35v.
- 36-45v.
- 46-55v.
- 56-65v.
- 66-75v.
- 76v.-

2. Sukupuoli *

- Mies
- Nainen

3. Onko käsite Unisex entuudestaan tuttu? *

Unisex tarkoittaa molemmille sukupuolille sopivaa asiaa, esim. korua jota voi käyttää kumpikin sukupuoli.

- Kyllä
- Ei

4. Täytyykö korusta näkyä, onko se suunnattu miehille vai naisille? *

- Kyllä
- Ei

Miksi?

5. Ostaisitko korun, jos et olisi varma kummalle sukupuolelle se on suunnattu, mutta osa korun tuotosta menisi hyväntekeväisyyteen? *

- Ostaisin
- En ostaisi
- Ostaisin hyvän asian puolesta, mutten käyttäisi

6. Vaikuttaako korun merkitys/tarina siihen kummalle sukupuolelle se sopii? *

- Kyllä
- Ei
- Ehkä

7. Voisitko käyttää samaa korua kuin vastakkainen sukupuoli käyttää? *

- Kyllä
- Ei
- Ehkä

Miksi?

8. Voisitko kuvitella käyttäväsi unisex-korua? *

- Kyllä
- Ei
- Ehkä

Miksi?

9. Oletko törmännyt koruihin, jotka on tarkoitettu sekä miehille että naisille? *

- Kyllä
- Ei

Jos vastasit kyllä, missä?

10. Onko naisten helpompi käyttää unisex-koruja kuin miesten? *

- Kyllä
 Ei
 Ehkä

11. Koetko että unisex-koruille olisi tarvetta? *

- Kyllä
 Ei
 Ehkä

Miksi?

12. Mitkä seuraavista koruista sopivat miehille ja mitkä naisille? *

Voit valita useita vaihtoehtoja.

	Mies	Nainen	Sopii molemmille
Kaulakoru	☐	☐	☐
Korvakorut	☐	☐	☐
Rannekoru	☐	☐	☐
Sormus	☐	☐	☐
Rintaneula	☐	☐	☐
Nilkkakoru	☐	☐	☐
Lävistyskoru	☐	☐	☐

13. Mitä asioita pidät korussa tärkeimpinä? *

Valitse kaksi tärkeintä.

	Muoto	Värit	Tarina/merkitys	Materiaalit
Tärkein	☐	☐	☐	☐
Toiseksi tärkein	☐	☐	☐	☐

14. Mitkä materiaalit sopisivat unisex-koruun? *

Voit valita useita vaihtoehtoja.

 Hopea Kulta Teräs Muovi Nahka Tekstiili Kivi Muu: **15. Mitä koruja seuraavista itse käytät? ***

Voit valita useita vaihtoehtoja.

 Kaulakoru Korvakorut Sormus Rintaneula Lävistyskoru Nilkkakoru

LIITE 2: ARVIOINTIKYSELYLOMAKE

Kyselyn tietoja käytetään Savonia-ammattikorkeakoulun opiskelijan opinnäytetyötä varten. Kaikki vastaukset käsitellään luottamuksellisesti, eikä vastanneiden nimi- tai henkilötietoja julkaista työssä. Tällä kyselyllä pyritään arvioimaan opinnäytötön konkreettisten tuotosten tuloksia.

1. Ikä:

2. Sukupuoli:

Mies	☐
Nainen	☐

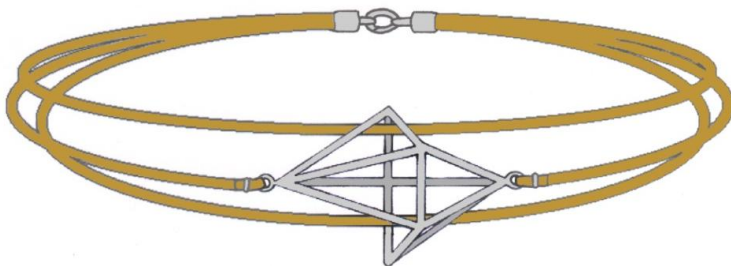
3. Onko käsite Unisex entuudestaan tuttu?

Kyllä	☐
Ei	☐

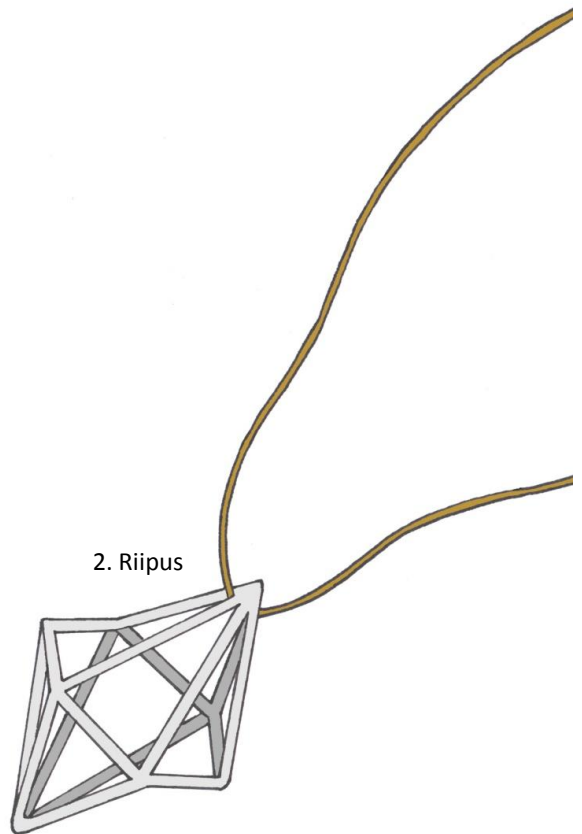
Unisex tarkoittaa molemmille sukupuolille sopivaa asiaa, esim. korua jota voi käyttää kumpikin sukupuoli.

Opinnäytetyöni aiheena on ollut suunnitella unisex-koruja joissa muodot ja funktiot ovat sellaisia, että ne sopisivat sekä miehille että naisille. Työn tuotoksena syntyi 4-osainen No H8-niminen korusarja. Sarjaan kuuluu riipus, rannekoru, sormus sekä kauluskoru. (Kauluskoru on paidan kaulukseen kiinnitettävä koru.)
Materiaaleina on hopea sekä nahka.

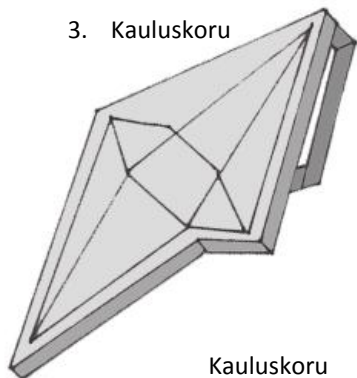
1. Rannekoru

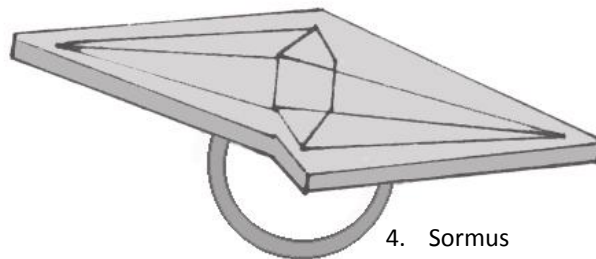
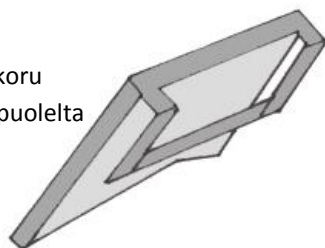
2. Riipus

3. Kauluskoru

Kauluskoru
kääntöpuolelta

4. Sormus

4. Miellyttääkö sarjan ulkonäkö?

Kyllä	☐
Ei	☐

5. Voisitko itse käyttää No H8-korusarjaa / jotain korusarjan osaa?

Kyllä, voisin käyttää kaikkia sarjan koruja	☐
En käyttäisi mitään sarjan koruja	☐
Voisin käyttää joitakin sarjan koruja, mitä:	<input type="text"/>

6. Sopivatko sarjan korut mielestäsi sekä miehille että naisille?

Kyllä, kaikki sarjan osat käyvät molemmille	☐
Ei. Mielestäni naisille sopivat korut	<input type="text"/>
Ei Mielestäni miehille sopivat korut	<input type="text"/>

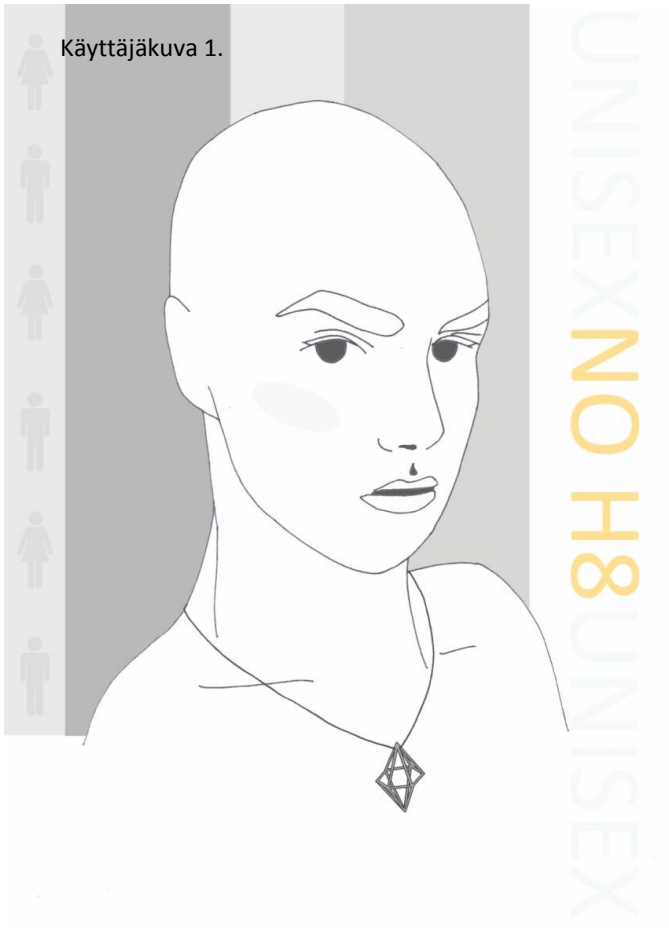
7. Sopivatko nahka ja hopea mielestäsi unisex-koruihin?

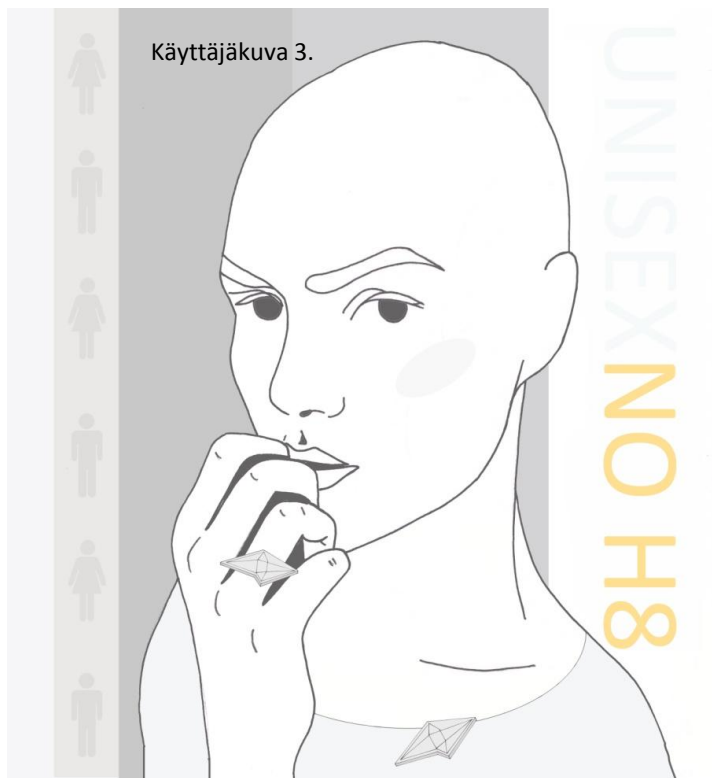
Kyllä	☐
Ei	☐

8. Ovatko kuvat koruista selkeitä ja ymmärrettäviä?

Kyllä	☐
Ei	☐

Jos vastasit ei, mitkä mallit ovat mielestäsi vaikeasti hahmotettavia?:

10. Ovatko käyttäjäkuvat mielestäsi selkeitä ja ymmärrettäviä?

Kyllä	☐
Ei	☐

Jos vastasit ei, mitkä kuvista ovat mielestäsi vaikeasti hahmotettavia?:

11. Tuleeko käyttäjäkuvista hyvin ilmi, että korut ovat tarkoitettu sekä miehille että naisille?

Kyllä	☐
Ei	☐

12. Anna korusarjalle kouluarvosana, (asteikolla 4-10, niin että 10 on onnistunut ja 4 hylätty) sen miellyttävyyden ja tavoitteiden onnistumisen mukaan?

13. Vapaa sana / palaute kyselystä:

Kiitos vastauksistasi!

K I I T O S :

Kuusamon Koru ja Kello

Ida Veteläinen

Kaikki kyselyihin vastanneet

